

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
619

Subotica, 20. veljače 2015. Cijena 50 dinara

GOLUBINACKI
PREMUNDURENI DANI

PATER IVAN:
VRIJEME UNUTARNJE OBNOVE

IX. KNJIŽEVNO PRELO

DOKUMENTARAC O
SVATOVSKIM OBICAJIMA

INTERVJU
MIROSLAV VASIN

Kolinda Grabar-Kitarović
JEDNA SAM OD VAS

POSTAVITE OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

Svaštara ONLINE **Informativne novine u Svaštari** **PLUS**

POSLOVNI IMENIK

2742 Rezultata pronadjeno za Automobili - prodaja

Kategorije

- Automobili
- Strojevi
- Strojevi za kućanstvo
- Strojevi za posao
- Strojevi za industriju
- Strojevi za poljoprivredu
- Strojevi za građevinarstvo
- Strojevi za obradu drveta
- Strojevi za obradu metala
- Strojevi za obradu plastike
- Strojevi za obradu tekstila
- Strojevi za obradu kože
- Strojevi za obradu keramike
- Strojevi za obradu stakla
- Strojevi za obradu papira
- Strojevi za obradu drugih materijala

Automobili

- Alfa Romeo 33 boxer
- VW Golf 1.6i
- Ford Fiesta 1.4TDCI 2004god
- Subaru automobili
- Automobili Subaru
- Opel Omega
- Yugo Florida in 1.3
- Golf 1 T4S
- Renault Megane 1.6 16 V
- Suzuki Swift 1.3
- Opel Astra Classic 2000g 1.4 plin

DAEWOO

V.I.P. pristup preko 6265

www.svastara.rs

VOJVOĐANSKA
Svaštara

AKCIJA!

5G

internet

već od

649 din

KARADORDEV PUT 2.
SUBOTICA
TEL:024/555765
WWW.TIPPNET.RS

U DSHV-u uvijek puna kuća

Neven Marčić, Petar Kuntić i Jenő Maglai

Debő četvrtak uvod je u Pepelnicu, i dan je u tjednu koji prethodi početku korizme odnosno uskršnjem postu, a svakog posljednjeg četvrtka prije Čiste srijede puna je kuća Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, kada se od tisuću i petsto do dvije tisuće *fanaka* pripremi i u slast pojede.

Običaje koje danas obilježavamo postupno su ušli u živote bunjevačkih Hrvata, koji su došli s prostora današnje Hercegovine i Like, rekao je ovom prigodom predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Petar Kuntić**, te je najavio da će sredinom srpnja ove godine stranka proslaviti 25 godina postojanja i djelovanja.

»Mislim da je ovo lijep primjer i jedan od onih koji iz godine u godinu jača hrvatsku zajednicu u Subotici. Koliko god puta sam bio na *Debelom četvrtku*, uvijek je bila puna kuća« kazao je gradonačelnik **Jenő Maglai**.

Okupljene je pozdravio i konzul **Neven Marčić**, a prigom obilježavanju lijepog tradicijskog običaja naučili su i predstavnici koalicijskih partnera, te brojni prijatelji i simpatizeri DSHV-a

Debő četvrtak održan je i u mjesnom uredu DSHV-a u Sonti.

U *fancima* su svi uživali

Malo »zraka« u hodniku

Bilo je i poslovnih razgovora

U dobrom raspoloženju

20. veljače 2015.

AKTUALNO

Sjednica Vlade AP Vojvodine

Nastavlja se financiranje kapitalnih projekata..... 6

TEMA

Prisegnula nova hrvatska predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović

Jedna sam od vas..... 8-10

INTERVJU

Miroslav Vasin, pokrajinski tajnik za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova

Vojvođanski program za razvoj..... 12-13

SUBOTICA

DP Poljooprskrba greškom na popisu za stečaj

Nikomu ne dugujemo 18

ŠIROM VOJVODINE

Pokladni običaji u Plavni

Lipe, male i gadne tute 22

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Somboru

Uz pjesmu i ples 23

REPORTAŽA

Golubinačke Mačkare

Premundureni dani 28-29

KULTURA

Knjiga *U stočnom vagonu* Nevena Ušumovića**Traumatski potresi pretočeni u prozu...33**

SPORT

Srđan Vidaković, nogometaš *Al-Seeb* kluba iz Omana**Šokac među Arapima 55**

»Čisti računi«

»U odnosima sa Srbijom posebno mjesto imat će status nestalih u Domovinskom ratu, kao i međusobna zaštita prava manjina«, rekla je u svome inauguralnom govoru, nakon što je svečano prisegnula na zagrebačkom Trgu sv. Marka, predsjednica Hrvatske **Kolinda Grabar-Kitarović**. Istaknula je da su nacionalne manjine bogatstvo Hrvatske, da će razvijati i štititi njihova prava, ali i da će promicati prava Hrvata u susjednim državama. Za Hrvate u Srbiji to je bio možda najznačajniji trenutak u govoru predsjednice, jer su do sada često bili prešućeni ili gurnuti na marginu ne samo u inauguralnim govorima, već i u bilateralnim susretima ili važnijim obraćanjima najviših dužnosnika Republike Hrvatske. Netko će reći kako to ne znači ništa, te da političari govore i što ne misle i svašta obećavaju, pa onda od toga ne bude ništa. Pa ipak može se tumačiti ova poruka i drugačije, kao najava jedne nove politike prema Hrvatima u Srbiji. I to je moguće. Jer i Hrvati u Srbiji dio su hrvatskog naroda glasovali ili ne u velikom broju na predsjedničkim izborima i ustavna je obveza Republike Hrvatske skrbiti o njima. A vjerujem da je skrb o Hrvatima ma gdje živjeli predsjednici Grabar-Kitarović i na srcu, a ne samo upisana u Ustavu, a bez toga nema niti prave politike niti pomaka. Onda je to tek mrtvo slovo na papiru.

Još jedna važna rečenica izgovorena je tijekom inauguracije u Zagrebu, a uputio ju je premijer Srbije **Aleksandar Vučić** srpskoj manjini u Hrvatskoj. Poručio je Srbima u Hrvatskoj da s jednakim ponosom poštuju i vole i svoju Srbiju i svoju Hrvatsku i da tako na najbolji mogući način zaštite interese svoje djece i svoje budućnosti. Ova rečenica je važna i za Hrvate u Srbiji. Premda se lojalnost hrvatske manjine u Srbiji prema državi u kojoj žive teško može dovesti u pitanje, njihova je ljubav i poštovanje prema matičnoj domovini ne jednom bila povod za izražavanje neprijateljstava ili podsmijeha. Sumnjivi su ne tako davno bili oni koji imaju domovnicu ili putovnicu, oni čija djeca studiraju u Hrvatskoj ili koji javno izražavaju ljubav i poštovanje prema matičnoj domovini. No, ne vraćajmo se u prošlost, okrenimo se budućnosti. A za budućnost je važna i premijerova rečenica da ni Srbija ne bježi od »čistih računa«, a na čemu inzistira predsjednica Hrvatske. Jer, ma koliko gledali u budućnost – bez čistih računa prošlost nas nekako uvijek vraća u nazad, pa ta »bolja budućnost« nikako da dođe.

I na koncu, ma koliko netko sumnjao u to da će se odnos službene Hrvatske prema Hrvatima u Srbiji promijeniti na bolje i da će se to odraziti i na njihov položaj u Srbiji, ipak neki znakovi su tu. Tako je premijer Vučić već u prvim izjavama nakon inauguracije izrazio uvjerenje da se odnosi kreću u dobrom smjeru i najavio za 11. ožujka susret šefova diplomacije dviju zemalja. »Važno je i zbog našeg naroda koji živi u Hrvatskoj, ali i Hrvata u Srbiji da imamo dobru komunikaciju«, poručio je premijer Vučić. Pa onda ne budimo zagledani u prošlost, okrenimo se budućnosti i prihvatimo za početak da su izjave predsjednice i premijera iskrene.

J. D.

SJEDNICA VLADE AP VOJVODINE

Nastavlja se financiranje kapitalnih projekata

Vlada AP Vojvodine je na svojoj sjednici od 11. veljače, kojom je predjedavao dr. **Bojan Pajić**, donijela Pravilnik o načinu realizacije programa i projekata u 2015. godini, čija je realizacija započeta iz sredstava Fonda za kapitalna ulaganja AP Vojvodine.

Radi se, za sada, o 36 projekta, koji u pogledu dokumentacije ispunjavaju sve uvjete da bude nastavljeno njihovo financiranje preko pokrajinske Uprave za kapitalna ulaganja. Njihova vrijednost iznosi 881,23 milijuna dinara. Među projektima su: postrojenje za preradu vode u Indiji, poslovni inkubator u Senti, obilaznica kod Ade, brza saobraćajnica Ib reda br.13 na putu Novi Sad-Ruma, medicinska oprema za bolnice u Zrenjaninu i Kikindi, radovi na Domu zdravlja u Srpskoj Crnji, idejni projekt rekonstrukcije Internističkog bloka Opće bolnice u Pančevu, nastavak adaptacije zgrade Narodnog kazališta u Subotici i drugi.

Pokrajinska vlada dala je suglasnost na programe rada i finansijske planove za 2015. godinu više pokrajinskih institucija. Programom rada Pokrajinskog fonda za razvoj poljoprivrede za 2015. godinu predviđena su sredstva namijenjena za kreditiranje

nim licima, planirana su sredstva u iznosu od 55 milijuna dinara. Pokrajinska vlada dala je suglasnost i na programe rada i finansijske planove u ovoj godini više kulturnih ustanova (Zavod za kulturu Vojvodine, Vojvođanski simfonijski orkestar, Kazališni

prijacije kod Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje u iznosu od 2,56 milijuna dinara. Ovaj iznos usmjerit će se Srpskom narodnom kazalištu iz Novog Sada, za troškove autorskih honorara za angažirana lica u realizaciji repertoara u 2014. godini, za baletske igrače strance, baletske igrače koji su dopunjavali ansambl i glazbenike koji su dopunili orkestar Srpskog narodnog kazališta.

Pokrajinska vlada je, na prijedlog Upravnog odbora Zavoda za kulturu vojvođanskih Mađara, i uz pozitivno mišljenje Nacionalnog vijeća mađarske nacionalne manjine, imenovala **Martinu Gondi**, diplomiranu novinarku, za v.d. ravnateljicu Zavoda za kulturu vojvođanskih Mađara. Dosadašnji ravnatelj Zavoda, mr. **Jenő Hajnal**, podnio je ostavku 5. prosinca 2014. godine, jer je izabran za predsjednika Nacionalnog vijeća mađarske nacionalne manjine.

(www.vojvodina.gov.rs)

dr. Bojan Pajić

poljoprivredne proizvodnje u iznosu od 593 milijuna dinara. Za realizaciju planiranih aktivnosti Fonda za pružanje pomoći izbjeglim, prognanim i raselje-

muzej Vojvodine i Galerija likovne umjetnosti poklon zbirke Rajka Mamuzića).

Iz tekuće proračunske rezerve odobreno je povećanje apro-

Javni poziv za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske

U cilju promicanja veza i jačanja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske te očuvanja hrvatskog identiteta, odnosno promicanja hrvatskog jezika, kulture, tradicije i jačanja položaja hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, kao i pomoć ugroženim pojedincima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2015. godini objavio je Javni poziv za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Javni poziv je namijenjen slje-

dećim kategorijama primatelja: 1) Nefitne organizacije izvan Republike Hrvatske i u Republici

Hrvatskoj (udruge građana, zaklade, ustanove i ostale organizacije koje ne ostvaruju dobit

ili profit za svoj rad), kao i hrvatske zajednice izvan Republike Hrvatske koje se brinu za zaštitu prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske 2) Fizičke osobe čiji projekti obuhvaćaju brigu za očuvanje i jačanje identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske 3) Ugroženi pojedinci – pripadnici hrvatskog naroda s prebivalištem izvan Republike Hrvatske koji se nalaze u teškim socijalnim i materijalnim prilikama. Javni poziv otvoren je do 18. ožujka 2015. a rezultati će biti objavljeni na službenoj internetskoj stranici Državnog ureda www.hrvatiizvanrh.hr.

Kuntić nazočio inauguraciji u Zagrebu

Na inauguraciji hrvatske predsjednice **Kolinde Grabar-Kitarović**, pored brojnih hrvatskih i inozemnih gostiju, nazočio je i predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić**. On je istaknuo da je na Trgu sv. Marka posebno praćen pljeskom nazočnih bio i dio iz govora predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović posvećen nacionalnim manjinama, u kome ističe da će pored razvijanja prava manjina u Republici Hrvatskoj, promicati i prava Hrvata u susjednim državama. U odnosu s Republikom Srbijom posebno mjesto imat će status i međusobna zaštita prava manjina.

Na kraju svečane inauguracije predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović na Trgu sv. Marka u Zagrebu, predsjednik DSHV-a Petar Kuntić je na kratko razgovarao i s predsjednikom Vlade Republike Srbije **Aleksandrom Vučićem**, prenosi press DSHV-a.

Izglasane promjene izbornog zakona.

Saborska je većina prošloga petka, 13. veljače, izmijenila Zakon o izborima zastupnika u Hrvatskom saboru i tako uvela preferencijalno glasovanje i na parlamentarnim izborima, prenosi Hina.

Oporba u glasovanju nije sudjelovala. Napustili su sabornicu nezadovoljni činjenicom da je predlagatelj, Klub SDP-a, u samom »finišu«, kad je glasovanje već počelo, dva puta promijenio mišljenje o odredbi kojom se zabranjuje kandidiranje pravomoćno osuđenima na bezuvjetnu zatvorsku kaznu.

Na kraju je prihvaćen amandman **Mirele Holy** (ORaH) po kojemu se kandidiranje zabranjuje svima koji su u trenutku raspisivanja izbora osuđeni na bezuvjetnu kaznu zatvora dulju od šest mjeseci i to ako su na izdržavanju kazne ili im njezino izvršenje tek predstoji.

Sve do isteka rehabilitacijskog roka neće se moći kandidirati osuđeni za najteža kaznena djela te za zlouporabu položaja i ovlasti.

Sastanak Bogaroški – Kirby

Poljoprivreda u Srbiji, a posebno u Vojvodini, veoma je važna gospodarska grana, složili su se u razgovoru u srijedu, 18. veljače, u Pokrajinskoj vladi, potpredsjednik i pokrajinski tajnik za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo **Branislav Bogaroški** i veleposlanik SAD u Republici Srbiji **Michael Kirby**.

Tijekom razgovora je bilo riječi o načinima kako unaprijediti poljoprivredu, učiniti korake koji će podstaći da ova djelatnost postane uspješnija i unosnija za one koji se time bave, ali i za ukupan ekonomski razvoj.

Branislav Bogaroški je predstavio programe koji se u AP Vojvodini sprovode u kontinuitetu već par godina. On je istakao da Pokrajinska vlada smatra da je za razvoj ukupne poljoprivrede posebno značajna predvidljivost u sprovođenju određene strategije u nekom srednjeročnom periodu, koja je u Vojvodini osigurana.

To se vidi iz podataka da se već petu godinu, dvije trećine proračuna za agrar ulaže u vodoprivredu. Od 7,1 milijardi dinara, koliki je proračun za poljoprivredu u 2015. godini, više od četiri milijarde će biti uloženo u vodoprivredu. U suradnji s lokalnim samoupravama, svake godine se rekonstruira oko 3.000 kilometara kanalske mreže.

Pored toga, svake godine se osiguravaju bespovratna sredstva kojima se stimuliraju profitabilnije poljoprivredne aktivnosti, kao što su proizvodnja u plastenicima, postavljanje protivgradnih

zaštitnih mreže i navodnjavanje kap po kap u voćnjacima, kao i mini-prerađivački kapaciteti koji osiguravaju dodatnu vrijednost poljoprivrednom proizvodu.

U razgovoru je bilo riječi i o značaju bolje komunikacije, kako bi znanstvena saznanja i aktuelni stručni savjeti bili dostupni poljoprivrednicima.

Veleposlanik SAD Michael Kirby je rekao da mu je drago što se Pokrajina ozbiljno trudi unaprijediti poljoprivredu, da u Vojvodini živi puno ljudi za koje taj trud puno znači, kao što postoji kontinuitet u politici koja se primjenjuje u ovoj oblasti.

EVA VUKAŠINOVIĆ S PREDSEDNICIMA NACIONALNIH VIJEĆA MAKEDONACA I ČEHA

Nedovoljno poznavanje nadležnosti vijeća

Zamjenica pokrajinskog zaštitnika građana - ombudsmana za zaštitu prava nacionalnih manjina **Eva Vukašinić** sastala se ovoga tjedna s predsjednicima Nacionalnih vijeća makedonske i češke nacionalne manjine – **Borčetom Veličkovskim** i **Štefanom Klepačekom**.

Tijekom razgovora ukazano je na to da su najaktualnija pitanja rada nacionalnih vijeća nedovoljno poznavanje njihovih nadležnosti od strane većine interesnih grupa koje s njima dolaze u kontakt. S nadležnostima nacionalnih vijeća još uvijek su nedovoljno upoznati kako sami pripadnici nacionalnih manjina, tako i zaposleni u institucijama i ustanovama pred kojima građani i građanke ostvaruju svoja prava. Ovaj problem djelimice je uvjetovan i činjenicom da nacionalna vijeća nisu prepoznata u drugim zakonima koji se neposredno ili posredno tiču ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina. Ovakvo stanje dovodi do toga da su nacionalna vijeća i na početku drugog mandata u situaciji iznova objašnjavati svrhu svoga postojanja.

PRISEGNULA NOVA HRVATSKA PREDsjednica KOLINDA GRABAR-KITAROVIĆ

Jedna sam od vas

Ovdašnjim Hrvatima je titralo srce, dok smo se pitali hoće li nas predsjednica spomenuti u govoru. I jest!

»Hrvatice i Hrvati, građanke i građani Hrvatske! Vi ste mi ukazali povjerenje i vama ću polagati račune. Bit ću vaš glas, bit ću vaša predsjednica. Jedna sam od vas i dat ću sve od sebe da Hrvatsku učinimo bogatom državom, iz koje mladi neće odlaziti, u kojoj će se više radati, nego umirati, gdje će naši ljudi u zlatnoj životnoj dobi uživati plodove svoga rada«, rekla je **Kolinda Grabar-Kitarović** u svome inauguralnom govoru, nakon što je u nedjelju, 15. veljače, na zagrebačkom Trgu sv. Marka svečano prisegnula za hrvatsku predsjednicu.

Prisegom na Ustav Republike Hrvatske, pred predsjednicom Ustavnog suda **Jasnom Omejec** i sucima toga suda, Kolinda

Grabar-Kitarović je svojom čašću prisegnula na savjesno i odgovorno obavljanje dužnosti predsjednice Republike, na dobrobit hrvatskog naroda i svih hrvatskih državljana.

Ceremonija svečanog polaganja prisege i inauguracija novoizabrane predsjednice je održana na simboličnom mjestu hrvatske državnosti i političke tradicije. Trg sv. Marka je u burnoj hrvatskoj povijesti svjedočio mnogim povijesnim događajima, baš kao i nedjelju, ovoga puta prisezi prve predsjednice Republike Hrvatske. Na svečanoj inauguraciji Kolinde Grabar-Kitarović, među brojnim inozemnim uzvanicima, sudjelovao je i premijer Republike Srbije **Aleksandar Vučić**.

SVEČANOST NABIJENA EMOCIJAMA

Približavanjem podneva i početka svečane inauguracije Kolinde Grabar-Kitarović, Trg sv. Marka se napunio uzvanicima i građanima, koji su došli na svečanost prisege po lijepom, sunčanom vremenu, što je sve upotpunilo divnu sliku uz zvuke crkvenih zvona, kada je Kolinda Grabar-Kitarović krenula kroz špalir sastavljen od vojnika u odorama povijesnih hrvatskih postrojbi, koji su šarolikošću svojih odora uljepšali povijesni prostor Gornjega grada. Kada je novoizabrana predsjednica stigla na svečanu pozornicu, smještenu na južnoj strani Markove crkve, koju su resile zastave Republike Hrvatske i Europske unije, zapo-

čelo je izvođenje himne, a potom je održana minuta šutnje svim poginulima.

Moje, već tada, ionako povišene emocije, još je više zatrepila tradicionalna pjesma *Dej mi Bože* koju je otpjevala **Renata Sabljak**. Jeste, zasuzio sam ranije, nego kada se u televizijskom prijenosu vidjelo kako je predsjednici kanula suza, a ovo napominjem, jer nisam bio simpatizer retorike izabrane predsjednice tijekom njene izborne kampanje, ali, ako se možda netkome ovo čini patetično, onda je moje pitanje – čini li se onda patetičnim i poziv predsjednice, koji se kasnije čuo u inauguralnom govoru, da se građani ostave povijesnih ideoloških podjela?

Pri svemu ovome, često se govori da nekadašnje velike ideologije suštinski više ne postoje u našem aktualnom svijetu, a glede otvaranja nove stranice bolje budućnosti, predsjednica će tijekom svog govora poručiti i kako je potrebno tražiti bolji život u budućnosti, a ne u prošlosti. Drago mi je ovo, itekako, i kao osobi, kome su bliske ideje povijesne umjetničke avangarde, a jedan od poznatih stavova ruske umjetničke avangarde početkom 20. stoljeća je bio – budućnost je sada!

No, pođimo dalje u ovu lijepu priču o svečanoj prisezi. Nakon što je predsjednica Ustavnog suda Jasna Omejec pročitala ustavne odredbe koje se odnose na imenovanje Kolinde Grabar-Kitarović novom izabranom predsjednicom Republike Hrvatske, novoizabrana predsjednica je izgovorila tekst prisege, kojim se obvezala da će se držati Ustava i zakona, brinuti se za poštovanje ustavnopravnog poretka Republike Hrvatske, bdjeti nad urednim i pravednim djelovanjem svih tijela državne vlasti, čuvati nezavisnost, opstojnost i jedinstvenost države Hrvatske, a prisegu je završila riječima »Tako mi Bog pomogao«. Potom je potpisala prisegu na predsjedničkom stolu, istom

onom, na kojem je prisegu potpisao i prvi hrvatski predsjednik dr. **Franjo Tuđman**.

Nakon što je Kolinda Grabar-Kitarović primila predsjedničku lentu, pozornici su pristupili pripadnici Počasno-zaštitne bojne sa zastavom Republike Hrvatske. Predsjednica je odala počast zastavi, a istodobno su s Tuškanca topovi Oružanih snaga ispalili deset počasnih plotuna. Tijekom davanja počasti zastavi Republike Hrvatske, izveden je recital *Himna slobodi* **Ivana Gundulića**.

I kako da duša ne zatrepri? Biti svjedokom ove svečanosti, ovog povijesnog događaja, makar putem televizijskog prijenosa, uz predivan vizualni doživljaj, budio je kod mene ponos i radost zbog pripadnosti hrvatskom narodu, siguran sam kao i kod svih pripadnika našeg naroda, bez obzira za koga su glasovali na nedavnim predsjedničkim izborima. Isto tako sam siguran da je ova svečanost bila lijep doživljaj i za sve one građane Republike Hrvatske koji su pripadnici manjinskih zajednica. Želim reći još nešto. Bio je ovo za mene sasvim suprotan doživljaj, a glede ove cjelokupne ceremonije, od vojnih parada JNA, koje sam gledao kao dječarac, kao i od nedavne vojne parade koja je održana u Srbiji, a koju sam gledao već kao pedesetogodišnjak. A zašto? Pozvat ću sada u pomoć majstora aforizama **Stanislawa Jerzy Leca**, koji je napisao: »Ako ti se dopada džak, kupi ga zajedno s mačkom koju su ti htjeli u njemu prodati«.

ZAJEDNIŠTVOM IZGRADITI BOLJU HRVATSKU

Kao i svečanost prisege, tako je i inauguralni govor koji je uslijedio bio svečan, dostojanstven, uravnotežen i bez patetike, primjeren tom svečanom trenutku. Bio je to predsjednički, odmjeren govor, koji nije ni u jednom dijelu izazivao konflikte glede suradnje koja će uslijediti s Vladom, bez obzira što je aktualna Vlada suprotne političke opcije, nego

je upućen poziv na zajedništvo u rješavanju gospodarskih i društvenih problema.

Dakle, kao prvo, ono što se treba naglasiti iz prvog govora predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović je okrenutost budućnosti i zauzimanje za prevladavanje podjela u društvu i njezina poruka da će biti predsjednica svih građana, dok razlike koje normalno postoje, trebaju biti i snaga hrvatskog društva. Jasno je da nova hrvatska predsjednica

da se ostave ideoloških podjela, po uzoru na pomirbu pod vodstvom prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana.

»Pozivam sve nas u Hrvatskoj da ostavimo povijesti naše podjele i zablude. Samo zajedništvom cijeloga naroda možemo izgraditi bolju Hrvatsku. Natječimo se idejama, rješenjima i inovacijama, a ne povijesnim ulogama naših roditelja ili djedova. Ideološkim podjelama nećemo ostvariti bolji život, niti ćemo

VALJA PRESTATI ŽIVJETI OD POSUĐENOG NOVCA

U svom govoru, predsjednica Grabar-Kitarović je istaknula da hrvatski nacionalni interes moraju biti nova radna mjesta, naglašavajući kako su gospodarstvo, kao i standard građana, već šestu godinu pogođeni krizom.

»Krajnje je vrijeme da se i u savladavanju gospodarske krize izdignemo iznad pojedinačnih i stranačkih interesa. Vrijeme

želi reducirati žestinu političkih podjela. Kao drugo, treba naglasiti i da je pored orijentacije na EU i NATO, ona istaknula i interes za dobrim odnosima prema zemljama jugoistočne Europe.

Na početku inauguracijskog govora, predsjednica Grabar-Kitarović poručila je da će biti predsjednica svih hrvatskih građana, bez obzira na političko opredjeljenje, etničku, vjersku i spolnu orijentaciju i pripadnost te da će beskompromisno štiti socijalno najugroženije. Uputila je zahvalu svima koji su svoje živote tijekom tisućljetnje borbe za hrvatsku samostalnost ugradili u temelje moderne hrvatske države, a posebnu zahvalnost je iskazala braniteljima u Domovinskom ratu. Nova predsjednica je pozvala sve građane

biti bolji ljudi. Samo ćemo probuditi stare podjele i stvoriti nove sukobe, koji nikada nikome nisu donijeli dobro. Kao što je predsjednik Tuđman pomirbom podijeljenog hrvatskoga nacionalnog bića stvorio preduvjete za uspostavu hrvatske države, tako i mi danas, novim hrvatskim zajedništvom moramo otvoriti novu stranicu naše bolje budućnost. Tražimo bolji život u budućnosti, a ne u prošlosti«, poručila je predsjednica.

Posebnu zahvalnost je iskazala dr. Franji Tuđmanu, predvodniku pothvata stvaranja moderne hrvatske države i njezinu utemeljitelju, a također se zahvalila i svojim prethodnicima, **Stjepanu Mesiću** i dr. **Ivi Josipoviću**, na doprinosu u izgradnji hrvatske demokracije.

je da se okrenemo budućnosti i da provedemo promjene koje je nemoguće odgađati. Valja nam prestati živjeti od novca posuđenog od budućih generacija. Naš strateški nacionalni interes moraju biti nova radna mjesta. Moramo napokon shvatiti kako nova radna mjesta ne stvara država, već privatna inicijativa, odnosno poduzetnici... Upućujem poziv Vladi da učini sve kako bi poreznom politikom motivirala, a uklanjanjem administrativnih prepreka osnažila poduzetničku klimu i time potaknula snažniju privatnu inicijativu... Postanimo napokon svjesni komparativnih prednosti ove prekrasne zemlje i počnimo ih odgovorno, ali i odlučno koristiti. Moramo biti otvoreni prema novim investicijama i aktivno

pronalaziti nova tržišta, u čemu ću se maksimalno angažirati i vrlo aktivno surađivati s poduzetnicima i investitorima. Izvoz mora biti naše trajno usmjerenje, a gospodarska diplomacija važna poluga u otvaranju novih tržišta. Bit ću prvi gospodarski diplomat naše države«, rekla je predsjednica Grabar-Kitarović.

Takva stajališta je već iznijela i ranije, u predizbornoj kampanji, ali je značajno da je u njenom govoru jasno afirmiran izvoz,

»Naš trajni strateški nacionalni interes ostaje uključivanje cijeloga prostora Jugoistočne Europe u europske i euroatlantske integracije, jer svaka druga opcija produljuje neizvjesnost i u konačnici može voditi obnovi crta podjela i razdvajanja. Želim da države Jugoistočne Europe postanu članice europske obitelji i u tom pogledu pružamo ruku suradnje. Očekujem da sa susjedima napokon riješimo otvorena pitanja poput graničnih spo-

rekla sljedeće: »Moj će mandat posebice biti posvećen mladima. Moramo im otvoriti prostor u gospodarstvu, politici i društvenom životu. Moramo im dati posao. Neka se čuje njihov glas – oni su obrazovani, željni uspjeha i neopterećenosti prošlošću. Vidim ih kao predvodnike novog hrvatskog zajedništva... Želim jednoga dana svojim unucima pričati o vremenu kada smo, kao i u Domovinskom ratu, stali jedni uz druge u borbi za bolji

da trajni interes Hrvatske države ostaje potpora državama jugoistočne Europe na putu eurointegracija, te njezina najava da će u odnosima sa Srbijom pokloniti posebnu pozornost statusu u ratu nestalih osoba i poštivanju prava i zaštiti hrvatske manjine.

Premijer Aleksandar Vučić je izjavio u Zagrebu kako je važno i za Hrvatsku i za Srbiju da gledaju u budućnost, a ne da se stalno vraćaju na ono što je bilo.

»Mislim da je važno i za Srbiju i za Hrvatsku da gledamo u budućnost i da razmislimo o tome što ćemo raditi u narednih pet, deset, dvadeset godina, a ne samo o tome što je bilo prije pet, deset ili dvadeset godina«, rekao je premijer Vučić za *Hinu*, nakon što je odmah po dolasku u Zagreb položio vijenac na spomenik **Nikole Tesle**. Premijer Vučić je u crkvi Preobraženja Gospodnjeg prisustvovao liturgiji, a nakon inauguracije imao je sastanke s predsjednicom Grabar-Kitarović te premijerom **Zoranom Milanovićem** i potpredsjednicom **Vesnom Pusić**, a sastao se i s prvim čovjekom HDZ-a **Tomislavom Karamarkom**.

»Milanović, gospođa Pusić i gospođa Kitarović su inzistirali na priči o nestalim osobama u ratu, a ja sam se trudio biti dobar i pristojan gost. Danas imamo više popisa sa Srbima iz Hrvatske koji su nestali nego obrnuto. Razgovarali smo o problemu izbjeglih Srba i o kampanjama koje se vode protiv nekih Srba. Pričali smo o temama značajnim za budućnost, što zajedno možemo učiniti i ja sam s time zadovoljan«, rekao je premijer Vučić za B92.

Pred izabranom predsjednicom je i prvi politički izazov – suradnja s Vladom. Iako je na izborima u siječnju pobijedila kao kandidatkinja konzervativne, oporbene stranke Hrvatske demokratske zajednice, morat će pokazati u sljedećim mjesecima da je ona predsjednica, a ne nečija produžena ruka, konkretno – HDZ-a.

Zvonko Sarić

kao ključan u strukturi hrvatskog bruto društvenog proizvoda, a te njene riječi, u sklopu svečanog govora jesu bile važne zbog apostrofiranja ekonomske situacije. Gospodarska kriza u Republici Hrvatskoj jest veliki problem, no, nećemo se sada igrati žmurke, ovdašnjim Hrvatima je titralo srce, dok smo se pitali hoće li nas predsjednica spomenuti u govoru.

I jest!

PROMICANJE PRAVA HRVATA U SUSJEDNIM DRŽAVAMA

U dijelu svog govora o vanjskoj politici, predsjednica Grabar-Kitarović je naglasila da će Hrvatska vanjsku politiku i dalje voditi kroz suradnju s našim saveznicima unutar EU i NATO-a, kao i kroz suradnju sa susjedima.

rova, a u odnosima sa Srbijom posebno mjesto imat će status nestalih u Domovinskom ratu, kao i međusobna zaštita prava manjina. Nacionalne manjine bogatstvo su Hrvatske. Razvijat ću i štititi njihova prava, ali i promicati prava Hrvata u susjednim državama«, rekla je predsjednica Grtabar-Kitarović i istaknula da jedan od najvažnijih vanjsko-političkih ciljeva, jest položaj i zaštita hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini.

E sad, slijedi i jedno pitanje za razmišljanje. Zašto se mora posebno govoriti o zaštiti manjina? Valjda bi i bez osvrta političara diljem svijeta, bilo normalno da nacionalne manjine nitko ne ugrožava u ostvarivanju njihovih prava, a na osnovu donijetih zakona. Izgleda da to nije tako, a o tome nam savršeno precizno govori povijest!

Na koncu svog govora, predsjednica Grabar-Kitarović je

život u Hrvatskoj i kako smo tu bitku dobili. Jer mi smo pobjednički narod, postojan narod, vrijedan narod. Nema toga što mi ne možemo postići kad smo jedinstveni.«

VUČIĆ: GLEDATI U BUDUĆNOST

Inauguracija nove hrvatske predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović je, uz proslavu Dana državnosti Srbije, među udarnim vijestima u većini srbijanskih medija, koji ocjenjuju da je »prava medijska atrakcija« u Zagrebu bio srbijanski premijer **Aleksandar Vučić**. Srbijanski mediji naglašavaju i njegovu poruku kako očekuje da službeni Zagreb i nova predsjednica prihvate pruženu ruku Beograda za suradnju. U izvješćima beogradskih agencija iz inauguracijskog govora je istaknuta poruka predsjednice Grabar-Kitarović

ISPRAVAK

U kasi Vijeća 20,5 milijuna

Kako je u broju 618 Hrvatske riječi od 13. veljače 2015. u izvješću Slavice Mamuzić sa sjednice HNV-a od 5. veljače pod naslovom »U kasi Vijeća 20,5 milijuna« na str. 10-11 izrečeno više nepotpunih i netočno prenesenih informacija, molim da na temelju Zakona o javnom informiranju i medijima u istoj rubrici i na istoj stranici pod istim naslovom i uz oznaku Ispravak objavite ispravak informacija.

Krenut ću od jednostavnijeg, a tiče se onoga što je novinarka nazvala da »vrijeme u raspravi i trajanje replika ograničeno na tri minute«. Neobaviješteni čitatelj mogao bi pomisliti da se radi o nekakvoj osobnoj odluci, međutim, vrijeme izlaganja na sjednicama HNV-a određeno je Poslovníkom o radu, kao i kod svih drugih tijela (npr. skupštine svih razina vlasti).

Netočno je i da je sjednica »na trenutke prelazila u svađu između predsjednika HNV-a i predsjednika oporbe«, osim ukoliko se pod time ne podrazumijeva više desetaka upozorenja predsjednika HNV-a vijećnicima »oporbe« (termin koji rabi S. M.) da se u izlaganjima drže pitanja

koja su na dnevnome redu te da mogu govoriti tek kada dobiju riječ od strane predsjednika, također sukladno Poslovníku o radu.

Slično, novinarka pogrešno naziva dva radna tijela vijeća (Povjerenstvo za praćenje povreda manjinskih prava u Republici Srbiji Hrvatskog nacionalnog vijeća i Povjerenstvo za priznanja Hrvatskog nacionalnog vijeća – njihovi su točni nazivi: Povjerenstvo za praćenje povreda manjinskih prava u Republici Srbiji i Povjerenstvo za priznanja)!

Ostavljajući po strani druge nepotpunosti, kao najvažniju ističem informaciju o »prijedlogu za raspodjelu sredstava po pokrajinskom natječaju«. Najprije, ne radi se o jednom, nego o dva natječaja, a oba je raspisalo Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje: Natječaj za sufinanciranje programa i projekata za očuvanje, unapređenje i razvoj tradicionalnog i suvremenog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva nacionalnih manjina u APV u 2015. godine te Natječaj za sufinanciranje nakladničke djelatnosti na jezicima nacionalnih manjina u

APV u 2015. godini. Iz izvješća proizlazi da novinarka piše samo o prvome natječaju, dok drugi, prema kome je za raspodjelu za izdavanje časopisa namijenjeno 380.000 din. a za nakladničku djelatnost 2.065.000 dinara, uopće ne spominje. Ono što začuđuje jest da su čitatelji ostali uskraćeni za informaciju o prijedlozima HNV-a za raspodjelu sredstava po ovim natječajima, iako bi to zasigurno najviše interesiralo aktivne članove naših udruga i institucija (za slučaj da smatrate da ovo zanima čitatelje Hrvatske riječi, dostavljam tablice s imenima svih sudionika natječaja, traženih sredstava i predložene raspodjele). Tim prije jer je upravo HNV zbog nepoštivanja ove značajne nadležnosti HNV od strane prethodnog pokrajinskog tajnika za kulturu svojedobno podnio pritužbu pokrajinskome ombudsmanu, koju je ombudsman našao da je utemeljena, a novi (aktualni) pokrajinski tajnik obećao provedbu ove nadležnosti, te od tada HNV ostvaruje ovaj segment manjinske samouprave, o čemu je i Hrvatska riječ svojedobno pisala.

O razlozima za nepotpuno izvješće mogu samo nagađati, ali

ako rečena novinarka u izvješću sa sastanka Delegacije EU u Srbiji s predstavnicima HNV-a u istom broju novina na str. 7 piše da »je Srbija dio Europske okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina pod Vijećem Europe«, onda se doista postavlja pitanje elementarne kompetentnosti za manjinska pitanja: točan naziv ovog iznimno važnog međunarodnog dokumenta jest Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina, Srbija nije dio ove konvencije nego ju je ratificirala, a ni Srbija ni Konvencija nisu pod Vijećem Europe već je ono usvojilo ovu konvenciju, a države joj pristupaju odnosno ratificiraju je!

Bojim se da ovo pokazuje ne samo da hrvatskoj zajednici nedostaje kompetentnih novinara, nego nadasve onih koji poznaju manjinsku problematiku. Tim je tragičnije ako je ovaj problem evidentan u manjinskome mediju, koji ima više uposlenika nego Hrvatsko nacionalno vijeće i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata zajedno, i čije su proračunske dotacije veće nego za HNV i ZKVH skupa!

Slaven Bačić,
predsjednik HNV-a

Raspisan natječaj za dodjelu sredstava crkvama i vjerskim zajednicama

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice raspisao je natječaj za dodjelu sredstava crkvama i vjerskim zajednicama, koje djeluju na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine za 2015. godinu, vrijedan 21,4 milijuna dinara.

Kako se navodi u tekstu natječaja, ovim sredstvima će se sufinancirati obavljanje gradi-

teljske, dobrotvorne i znanstvene djelatnosti registriranih tradicionalnih crkava i vjerskih zajednica, kao i organizacija i ustanova, čiji su oni osnivači.

Rok za podnošenje prijave je 18. ožujka 2015. godine.

Prijave na natječaj podnose se na srpskom jeziku ili jeziku nacionalnih manjina koji je u službenoj uporabi u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini, s preciz-

nom naznakom za koju namjeru se sredstva traže. Prijave se podnose osobno, predajom na Pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu, u prizemlju zgrade Pokrajinske vlade ili se mogu uputiti poštom na adresu: Pokrajinski sekretariat za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice, 21 000 Novi Sad, Bul. M. Pupina 16. Prijave

se podnose isključivo na natječajnim obrascima koji se mogu dobiti na pomenutim adresama ili preuzeti s internet adresa: www.vojvodina.gov.rs/sr/dokumenta/konkurs-za-dodelu-sredstava-crkva-i-verskim-zajednicama-koje-deluju-na-teritoriji-i-www.puma.vojvodina.gov.rs/etext.php?ID_mat=1945&PHPS_ESSID=valutah4aa2ag5...

MIROSLAV VASIN, POKRAJINSKI TAJNIK ZA GOSPODARSTVO, ZAPOŠLJAVANJE
I RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Vojvođanski program za razvoj

Razgovor vodila: Zlata Vasiljević

Vojvodina je danas regija s najvećim izvozom u Srbiji, u kojoj se nalazi skoro polovica svih stranih investicija Srbije, kaže Vasin

Smanjenju nezaposlenosti u prošloj godini koji bilježi statistika najveći doprinos dala je Vojvodina. Vojvodina je prva koja je osmislila program za zapošljavanje žena žrtava nasilja. Jedinstven je i program kupovine seoskih kuća za mlade braćne parove koji je izazvao veliko interesiranje, pa se novi natječaj najavljuje već za nekoliko mjeseci. To su samo neki od povoda za razgovor s pokrajinskim tajnikom za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova Miroslavom Vasinom.

HR: Statistički podaci pokazuju da je broj nezaposlenih smanjen i da je Vojvodina regija koja je tom smanjenju doprinijela s više od 50 postotaka. Također, predstavljajući rezultate rada tajništva istakli ste posebno oblast zapošljavanja s podatkom da je zaposleno oko 3.500 ljudi u Vojvodini. U kojim oblastima

i sektorima je realizirano to zapošljavanje?

Broj nezaposlenih lica na teritoriju AP Vojvodine, u prosincu 2014. godine u odnosu na prosinac 2013. godine, smanjen je za 15.491 osoba. Uspoređujući isti period, na teritoriju Srbije broj nezaposlenih je smanjen za 27.640 osoba. Dakle, Vojvodina je u smanjenju nezaposlenosti u Srbiji sudjelovala s 56 postotaka.

Poticaji našeg tajništva su namijenjeni isključivo privatnom sektoru, tako da su sva sredstva i uložena u taj sektor. Zapošljavanjem su obuhvaćene skoro sve djelatnosti, odnosno proizvodnja (proizvodnja obuće, odjeće, poljoprivrednih strojeva, elektroelemenata u automobilskoj industriji, pekarskoj i mlinskoj proizvodnji), trgovina i usluge (obrtničke, ugostiteljske i turističke).

HR: Kada se govori o zapošljavanju i smanjenju broja nezaposlenih obični ljudi te informacije

prihvaćaju s rezervom i pitanjem gdje se to može zaposliti i gdje su ti ljudi koje bilježi statistika dobili posao. Koliko ta statistika odgovara realnosti i stvarnom stanju vojvođanskim općinama?

Sva statistika je zabilježena u Nacionalnoj službi za zapošljavanje, kao i u drugim institucijama koje broje zaposlene. Tu mislim na FOND PIO, FOND za zdravstvenu zaštitu, Poreznu upravu. Što se tiče zapošljavanja preko Tajništva podaci su veoma precizni.

HR: Jedna od mjera koja treba postići zapošljavanje jesu poticaji za samozapošljavanje i za otvaranje novih radnih mjesta. Kakvi su oni povratni pokazatelji koliko je to realno zapošljavanje, odnosno koliko novozaaposlenih na poslu ostaje i poslije isteka obveznog perioda rada koji se mora ispoštovati da bi se koristili poticaji?

S obzirom na to da je evidentno smanjenje broja nezaposlenih, možemo sa sigurnošću reći da su tome doprinijeli i poticaji za ove programe. U suprotnome, brojke bi bile sasvim drugačije i ukazivale bi na povećanje broja nezaposlenih. Primjera radi, kada smo 2010. godine realizirali pripravnicičke programe njih 47 posto je ostalo kod poslodavca. Isto tako, svaki odobreni poticaj za novo zapošljavanje garantira najmanje dvije godine radnog odnosa.

HR: Moglo bi se reći da ste jedinstveni po tome što ste prošle godine krenuli u projekt zapošljavanja žena koje su žrtve nasilja u obitelji. S obzirom na to da postoje brojne prepreke, kao što je izbjegavanje budućih poslodavaca da zapošljavaju žene žrtve nasilja, je li taj projekt u potpunosti zaživio i hoće li biti nastavljen?

Vrlo pažljivo smo planirali i kreirali ovu mjeru s obzirom na to da nigdje u regiji nema primjera sličnih modela, a naročito imajući u vidu ranjivost i težinu okolnosti u kojima su žrtve nasilja. Točno je i da se poslodavci teško odlučuju da zaposle ženu iz situacije nasilja opravdano se plašeći eventualne reakcije nasilnika. Mjeru sprovodimo od početka u suradnji s centrima za socijalnu skrb koji pružaju svu neophodnu stručnu pomoć. Poslodavcima smo također u potpunosti na raspolaganju i sve nedoumice i pitanja rješavamo zajedno. Za ovu mjeru opredijeljeno je u 2014. godini deset milijuna dinara, a realiziranje podrazumijeva refundaciju 12 bruto zarada zaposlene žene. Trenutačno je u programu 13 žena.

HR: Još jedan jedinstven, a po zainteresiranosti, i značajan projekt koji ste pokrenuli je kupovina kuća za mlade bračne parove koji žele živjeti na selu. Jeste li očekivali takvo interesiranje i planira li se takav natječaj i ove godine?

Sama najava ovog programa je zaista izazvala ogromnu zainteresiranost, a broj pristiglih prijava je to i dokazao – primili smo 351 zahtjev. Ideja je da mladim bračnim parovima od kojih je bar jedna osoba zaposlena, koji nemaju nekretninu u vlasništvu, omogućimo da umjesto skupog podstanarstva u gradovima, svoj život grade u vojvođanskim selima u vlastitoj kući. Vjerujemo da je revitalizacija naših sela ogromna šansa za gospodarstvo i turistički napredak Vojvodine. U tijeku je obrada i rangiranje prijavljenih, i mi, baš kao i naši mladi bračni parovi, s velikim nestrpljenjem čekamo izvješće komisije. Rok je u travnju mjesecu, jer proces procjene podrazumijeva i mnogo terenskog rada. Nakon toga, čeka nas raspisivanje drugog ovakvog natječaja također u iznosu od 40 milijuna dinara.

HR: Jedna od oblasti koja se ističe

kao potencijal Vojvodine jeste razvoj turizma. Jesu li naše mogućnosti u skladu sa željama i kako vi potičete tu oblast?

Što se tiče turizma u Vojvodini, možemo sa zadovoljstvom konstatirati da se nekoliko posljednjih godina povećava broj kako domaćih, tako i inozemnih turista koji svoje vrijeme provode u turističkim objektima širom Vojvodine. Uzet ćemo za primjer turiste iz inozemstva, koji su prema podacima Republičkog zavoda za statistiku u 2014. godini ostvarili oko 381.000 noćenja na teritoriju Vojvodine, što je usprkos gospodarskoj krizi u svim gospodarskim segmentima,

ističemo EXIT festival, koji iz godine u godinu zavrđuje pažnju mnogih domaćih i inozemnih gostiju i po posjetu iza sebe ostavlja glazbene i kulturne festivale mnogo značajnijih europskih i svjetskih metropola, zatim tu su Velikogospojinski dani u Novom Bečeju, Karneval u Pančevu, Kobasicijada u Turiji, mnogi vinski festivali širom Vojvodine, kao i mnoge druge turističko privredne manifestacije, kojih je više od 1.200 i po kojima je Vojvodina prepoznatljiva u regiji.

Multikulturalnost, šarenilo nacionalnih kolorita, koji su utkani u vođanski čilim, običa-

Vojvodina je regija koja graniči s državama Europske unije pa su jedna od mogućnosti i prekogranični programi suradnje, a sada i neki drugi europski fondovi. Koliko je to iskorišteno?

Od ukupno raspoloživih sredstava za period 2007. – 2013. godine u prekogračnim IPA programima Srbija je iskoristila 98 posto sredstava, od toga AP Vojvodina, 87 posto.

U narednim danima se očekuje posljednji, sa zakašnjenjem, treći poziv IPA Hrvatska – Srbija 2007. – 2013. kojim će za Srbiju i Hrvatsku biti namijenjeno po 1,8 milijuna eura. Očekuje se i posljednji, treći poziv iz programa Bosna i Hercegovina – Srbija 2007. – 2013. čija je alokacija 1,8 milijuna eura sa srpske i 1,8 milijuna s BiH strane.

više za skoro dva posto u odnosu na prethodnu 2013. godinu, koja je također s ostvarenih oko 374.000 noćenja stranih turista za nekih 26 posto bolja od 2012. godine. Ovo su svakako ohrabrujuće činjenice koje potvrđuju da turizam jest potencijal Vojvodine i da su želje ostvarive.

Navedenim rezultatima svakako doprinose i mjere Pokrajinskog tajništva za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova, kojima se trudimo unaprijediti kapacitete turističke ponude Vojvodine i u mnogome postati konkurentniji u regiji.

Veliki udio turističkog prometa čine poslovni posjeti našim administrativnim centrima kao što su Novi Sad s prelijepim prirodnim okruženjem kao što su Dunav i Fruška Gora, ali i Subotica s Palićem.

Svjetski poznate manifestacije od kojih na prvom mjestu

ji, glazba, hrana, to je u suštini ono što Vojvodinu predstavlja kao poželjnu turističku destinaciju.

Što se tiče mjera Pokrajinskog tajništva za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova, one su podijeljene na nekoliko oblasti.

U okviru našeg proračuna financira se rad Turističke organizacije Vojvodine, koja za cilj ima promociju turizma na domaćem i međunarodnom tržištu. Putem organiziranih sajamskih nastupa u državi i inozemstvu pomažemo turističkim privrednim subjektima, turističkim organizacijama, kao i nevladinom sektoru da promovira svoje turističke proizvode.

Putem sustava poticaja, posljednjih godina ustaljena je podrška turističkim privrednim subjektima, zatim općinama, nevladinim organizacijama kao i razvojnim agencijama.

Ove godine krajem ožujka izlazimo s pet novih natječaja, gdje ćemo s preko 90 milijuna dinara podržati razvoj turizma u Vojvodini.

HR: Za kraj možda i to je gospodarstvo, na kome i počiva sve. Kakvo je stanje vojvođanskog gospodarstva i kakve su i kolike Vaše ingerencije u toj oblasti?

Ingerencije u ovoj oblasti su relativno male i odnose se na poticaj razvoja malih i srednjih poduzeća, poduzetnika, inspekcije u oblasti prometa i telekomunikacija, oblast turizma, kao i poticaje u oblasti sigurnosti prometa, telekomunikacija i obrtništva.

Pokrajinsko tajništvo je sačinilo Program za poticanje gospodarstva, poduzetništva i obrtništva na teritoriju AP Vojvodine, a koji se zasniva na promjeni svijesti i ponašanja, podizanju konkurentnosti, inovativnosti u gospodarstvu, certifikaciji i prihvatanju europskih standarda. Primjena ovih strateških aktivnosti daje rezultate, tako da je Vojvodina, po ocjeni *Financial timesa* regija s najznačajnijim potencijalima za privlačenje stranih investicija u Europi.

Zahvaljujući značajnim aktivnostima Pokrajinske vlade, Vojvodina je danas regija s najvećim izvozom u Srbiji, u kojoj se nalazi skoro polovica svih stranih investicija Srbije. U 2014. godini jedino je u Vojvodini došlo do porasta industrijske proizvodnje, s veoma povoljnim odnosom proizvodnih i neproizvodnih djelatnosti. Uzimajući u obzir sve gospodarske pokazatelje, Vojvodina je gospodarski najuspješnija regija u Srbiji, a s obzirom na teškoće s kojima se suočava naše gospodarstvo moglo bi se reći da smo najmanje problematična regija u Srbiji.

Osobno sam optimist, uvjeren sam da ćemo primjenom vojvođanskog programa za razvoj gospodarstva, uz potencijale koje posjedujemo, biti uspješna europska regija, a najuspješnija u Srbiji.

ISPRAVAK

Urediti pitanje manjinskog obrazovanja

Postojećem obliku bilingvalne hrvatsko-engleske nastave i HNV i ja osobno dajemo punu potporu!

Kako je u broju 618 Hrvatske riječi od 13. veljače 2015. na str. 14-15 u članku Slavice Mamužić *Urediti pitanje manjinskog obrazovanja* o sastanku predstavnika HNV-a i radne skupine Ministarstva prosvjete za izradu Akcijskog plana za obrazovanje na manjinskim jezicima, napisano više neistinitih, nepotpunih i netočno prenesenih informacija, molim da na temelju Zakona o javnom informiranju i medijima u istoj rubrici i na istoj stranici ispravke, a osobito neistinitu informaciju o bilingvalnoj nastavi u istoj opremi (antrfile), objavite tekst koji slijedi pod istim naslovom i uz oznaku Ispravak.

Najprije, kada je riječ o **bilingvalnoj nastavi** o kojem sam iznio osobno **negativno stajalište** (a ne Vijeća), ono se **odnosilo isključivo na prijedlog da se nastava istodobno odvija i na srpskom**

i na hrvatskom (dakle, da se na istim satima govori i manjinski i većinski jezik), a ne na postojeći model hrvatsko-engleske bilingvalne nastave (strani i materinji jezik), koja je ove godine pokrenuta u OŠ Matija Gubec i vrtiću Petar Pan u Tavankutu, uz potporu Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice i HNV-a! Naime, dok bi od Ministarstva predloženi model mogao biti korišten za, primjerice, mađarsku ili albansku manjinu, to nije slučaj za hrvatsku i bošnjačku zbog sličnosti jezika, jer bi ubrzao asimilaciju! Težina neistinite izjave još je veća jer je stavljena u antrfile i već je prouzročila štetu, za koju je pitanje je li je ovaj ispravak uopće može popraviti. Iako su i pitanje od strane predstavnika Ministarstva i odgovor predstavnika HNV-a glede ovog

bili vrlo jasni, ostaje nejasno je li razlog za ovakvu grubu neistinu nedostatak elementarnog znanja novinarke o obrazovanju na manjinskim jezicima ili neki drugi, ali najmanje što makar roditelji djece upisanih na bilingvalnu nastavu u Tavankutu zaslužuju jeste javna isprika autorice teksta. *Summa summarum*, da pojašnjem i ispravim: **postojećem obliku bilingvalne hrvatsko-engleske nastave i HNV i ja osobno dajemo punu potporu!**

Kada je riječ o školskome centru, o njemu se govorilo isključivo kao ideji o kojoj bi, prema sugovornicima od strane HNV-a, kao zajednica trebali težiti, a nikako o svršenom činu – i ovdje je jasno rečeno da ukoliko stajalište zajednice nakon javne rasprave bude negativno, da će HNV poštovati raspoloženje u zajednici.

Glede započetih radnji na novosadskom Filozofskom

fakultetu da se u okviru cjeloživotnog obrazovanja izdaju certifikati o poznavanju hrvatskog jezika za nastavnike, jasno smo istaknuli da izdavanje certifikata ne može zamijeniti potrebu za otvorenjem katedre za hrvatski jezik, koja bi bila dijelom cjelokupnog života manjinske zajednice, i da ustrajavamo na zahtjevu za otvorenje katedre za hrvatski, što je i jedna od preporuka međuvladina Mješovitog odbora koji prati provedbu Sporazuma o zaštiti manjina između Hrvatske i Srbije.

Ostaje nejasno zašto se rečena novinarka, koja je inače nazočila cijelome sastanku, ako joj nisu bile jasne pojedine teme nije koristila uobičajenom novinarskom praksom da se obrati sugovornicima ili osobama o čijim izjavama piše radi otklanjanja nejasnoća?

Slaven Bačić
predsjednik HNV-a

NATJEČAJI RAZVOJNOG FONDA VOJVODINE

Za kreditiranje 2,5 milijardi

Razvojni Fond Vojvodine raspisao je natječaje namijenjene gospodarstvu i poljoprivrednicima, a ukupno je kroz nekoliko kreditnih linija na raspolaganju 2,5 milijardi dinara.

»Za registrirana poljoprivredna gazdinstva raspisali smo pet natječaja, dva su dugoročna kredita i tri kratkoročna. Ovim kreditima trudili smo se da

poljoprivrednicima omogućimo da dođu do povoljnih kredita u svim oblastima gdje im nedostaje novac. Novca ima, a u pitanju je 1,5 milijardi. Putem dugoročnih kredita financiramo dugoročne investicije u poljoprivredi i kupovinu poljoprivrednog zemljišta. Kratkoročnim kreditima financiramo tov do godinu dana i nabavku obrtnih sredstava u poljoprivredi, kao što su

sjeme, kemija, nabavka gnojiva i drugo«, kazala je na prezentaciji u Somboru **Snežana Repac**, savjetnica direktora Razvojnog fonda Vojvodine.

Krediti za oblast gospodarstva odnose se na obrtnike, javna poduzeća i druga pravna lica, a na raspolaganju je milijardu dinara. Kroz dugoročno kreditiranje financiraće se investicije kao što je izgradnja objekata,

kupovina opreme ili poboljšanje likvidnosti. »Proizvodnju za izvoz, nabavku obrtnih sredstva i tov financirat ćemo kroz kratkoročne kredite«, kazao je **Borislav Vujić**, pomoćnik direktora RFV.

Krediti se odobravaju s kamatom od tri do četiri posto, s grejs periodom. Praksa je pokazala da su za kredite više zainteresirani poljoprivrednici.

Z. V.

PREMIJERA NOVOG DOKUMENTARNOG FILMA RAJKA LJUBIĆA

Vrijedan dokument o svatovskim običajima

Film kronološkim redom oslikava stare svatovske običaje Hrvata Bunjevaca – od tzv. rakijara, preko prošnje, veridbe, i niza drugih dijelova običaja, do same svadbe i pogačara

Dokumentarni film *Svatovski narodni običaji Hrvata Bunjevaca u subotičkom kraju* još je jedan vrijedan prilog etnografskoj baštini koju potpisuje redatelj **Rajko Ljubić**. Rađen u maniri modernih dokumentaraca s dokumentarnim ali i snimanim, odnosno glumljenim scenama, film kronološkim redom oslikava stare svatovske običaje od tzv. *rakijara*, preko *prošnje*, *veridbe*, i niza drugih dijelova običaja do same svadbe i *pogačara*. Film je oduševio sve koji su ga gledali na premijernoj projekciji u ponedjeljak, 16. veljače, u dvorani Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo* u Subotici.

Film je snimljen u produkciji *Yellowbrick production* i Katoličkog društva za kulturu, povijesti i duhovnost *Ivan Antunović*, a projekt je financijski pomogao Grad Subotica.

POSljednji OSTACI SJEČANJA

»Uživao sam snimajući ovaj film, jer sam saznao puno stvari koje se odnose na vrijeme koje je meni, naravno, nedostupno. To

je ono vrijeme s početka 20. stoljeća i, što je još ljepše, ono vrijeme kraja 19. stoljeća jer sve naše sugovornice su pričale o svojim roditeljima i praroditeljima koji su živjeli u doba kada su salaši bili najljepši i najveći i kada su značili ono o čemu mi još uvijek pričamo. Danas toga više nema u tom obliku«, kazao je reda-

se 'Faljen Isus' - 'Amen uvijek... Mislim da toga danas prilično fali, to teško utjerujemo ne samo u našu djecu, nego prije svega u naše šire okruženje. Mislim na političare, one koji vode i ovu našu zajednicu i grad i državu, oni se jednostavno ne ponašaju na takav način, toga više kod njih nema«, kazao je Ljubić.

i njihova djeca to prihvaćaju, ali prihvaćamo i mi. Vaše prisustvo pokazuje da je to vama važno, da sudjelujete u ovakom sjećanju, da to ostane u vama i da prenesete dalje«, kazao je Ljubić.

Ljubić smatra kako ovakvi filmovi imaju veliku vrijednost jer bilježe sjećanja na neposredan, vizualan način. Stoga bi, kaže, bilo potrebno puno više ulagati u ovakve projekte kojima bi se kroz igrane scene pokazivali nekadašnji običaji, jer je to najbolji način da se sačuvaju od zaborava. »Kad vidiš onda možeš to i oponašati, imitirati i na taj način održavati to svoje naslijeđe koje imaš«, pojasnio je autor.

U filmu ipak nisu »glumljeni« svi dijelovi svatovskih običaja, prije svega zbog nedostatka sredstava.

Redatelj se osobito zahvalio naivnoj slikarici **Ciliki Dulić** čije se slike pojavljuju u dokumentarcu, te odvajaju i ističu svaki dio svadbenih običaja. »Ona u svojim slikama uvijek priča priču, sad smo zajedno ispričali jednu priču kroz film i kroz njene slike«, kazao je autor filma Rajko Ljubić.

S. M.

DUHOVITE PRIPOVJEDAČICE

Kako i dolikuje temi, film odiše laganim i vedrim ugođajem i raspoloženjem, a tome svakako pridonose svojim sjećanjima i rječitosti pripovjedačice **Marga Dulić**, njena sestra **Ljubica Kujundžić**, **Vita Nimčević**, te osobito **Stana Ušumović**, čiji su slikovit način pripovjedanja i duhoviti komentari nekadašnjih situacija i događaja potpuno oduševili publiku.

telj **Rajko Ljubić** obraćajući se publici nakon projekcije. »Zato je ovakav jedan dokument, mislim, jako dragocjen, jer skupljamo posljednje ostatke tih sjećanja na vrijeme koje je toliko važno, čini mi se, i danas. Zato jer nosi jednu jaku moralnu poruku: trebaš se ponašati. Uvijek se zagrcnem kad čujem posljednje riječi u filmu kada žena priča kako je nekad bilo: nediljom se nije radilo, roditelji su se poštivali, pozdravljalo

SURADNJA S PIUKOVIĆIMA

Autor je istaknuo kako je film prije svega još jedan veliki uspjeh obitelji **Piuković**, bez čijeg vrijednog, upornog i nevidljivog rada »ne bi bilo puno stvari«. »Ovo je čak peti film kojim smo pokušali sačuvati ove elemente koje još oni imaju u svom sjećanju, koje njeguju. Oni predaju to svojoj djeci na jako dobar način,

Izazovi projektnog financiranja udruga

JOSIP PAVLOVIĆ,
predsjednik HKD *Šid, Šid*

Zadovoljni smo

Redovito svake godine apliciramo za dobivanje sredstava koje kulturnim udrugama daje Hrvatsko nacionalno vijeće. Mogu reći da smo više nego zadovoljni sredstvima koje smo dobili od njih, pogotovo prošle godine. Od strane HNV-a, naša udruga dobila je 110.000 dinara. Osim materijalne, od strane Hrvatskog nacionalnog vijeća u svakom smislu imamo podršku, a mislim da smo se i mi sami kako našim radom i postignutim uspjesima, tako i osobnim angažiranjem na prethodnim izborima za nacionalna vijeća, do sada opravdali. Također, naša udruga redovito aplicira za sredstva i s drugih razina vlasti. Prošle godine aplicirali smo za sredstva kod Pokrajinskog tajništva za kulturu od kojih smo dobili 60.000 dinara koje smo iskoristili za kupovinu nošnji i instrumenata, a ove godine smo se natjecali za sredstva koje daje općina Šid za rad kulturnih udruga u općini. Mogu reći da smo bili uspješni, mada je uvijek pomoć u pisanju projekata dobro došla. Takva vrsta pomoći ponuđena nam je i na sjednici HNV-a koja je održana u prosincu prošle godine, kada je iznesen zaključak da gotovo nijedna udruga nema osposobljen kadar za pisanje projekata od većeg međudržavnog značaja. Od strane njih ponuđena je pomoć, jer je sama procedura pisanja projekata dosta komplicirana za strukturu naših članova, tako da ćemo u narednom periodu nastojati formirati stručni tim, koji bi bio zadužen za pisanje takvih projekata. Naravno da i u tome očekujemo pomoć HNV-a, koji su ponudili svoju pomoć i siguran sam da ona ni ovog puta neće izostati.

S. D.

ŽELJKO ŠEREMEŠIĆ,
predsjednik KUD-a Hrvata
Bodrog, Monoštor

Pozitivna uloga HNV-a

Kulturno umjetničko društvo Hrvata *Bodrog* sudjeluje na natječajima, a do sada smo, što se tiče visine sredstava najviše novca dobivali od Veleposlanstva Republike Hrvatske. Ukoliko se izuzme financiranje koreografa, koje grad plaća u svim selima, mogu reći da najmanje sredstava dobivamo na natječajima Grada Sombora. U tijeku je izmjena kriterija po kome će sredstva iz proračuna grada Sombora biti dodjeljivanja kulturno-umjetničkim društvima koja njeguju nacionalni identitet, ali mislim da će tu seoske udruge opet biti u podređenom položaju. Što znači vrednovanje međunarodne suradnje, koliko smo mi u mogućnosti ostvarivati tu suradnju, koja je to tražena kvaliteta? To je sve relativno, kao i bodovanje pojedinačnih uspjeha na pokrajinskim i republičkim natjecanjima. Ali, mislim da je onaj drugi dio kojim će se financirati redovita djelatnost dobro opredjeljenje, tim prije što će sve udruge sada imati i dodatni trošak, a to je plaćanje knjigovođe, što je mjesečno namet od oko 4.000 dinara. HNV treba imati utjecaja na raspodjelu sredstava. E, sada koliko taj utjecaj treba biti, treba li više pomagati veće ili manje udruge, da li pomagati nove manifestacije, tko će odrediti koje su to manifestacije koje imaju budućnost? Mislim da tu HNV ima pozitivnu ulogu, a nezadovoljnih uvijek ima.

Natječaj HNV-a nisu komplicirati i projekte može pripremiti svaka udruga. Natječaj Veleposlanstva u početku su bili komplicirani, ali uz malu pomoć drugih udruga i to smo uspjeli odraditi i za sada bez pomoći sa strane možemo se pripremiti za natječaje.

Z. V.

ZVONKO TADIJAN,
predsjednik KPZH *Šokadija, Sonta*

Potrebna je pomoć

Svim subjektima, korisnicima sredstava u *Sokviru* naše nacionalne zajednice, polako postaje jasno da je budućnost, pa najvećim dijelom i sadašnjost, u financiranju njihovog rada po projektima. *Šokadija* redovito aplicira na sve natječaje, raspisane od ministarstva Vlade Srbije, preko pokrajinskih tajništva, do lokalne zajednice. Nigdje ne dobijemo neku veliku sumu, ali više-manje dobrim dijelom podmiruju naše potrebe. Redovito apliciramo i na sredstva MVP-a Hrvatske, odnosno Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Glede raspodjele sredstava za koju mišljenje daje HNV iz većine udruga se izjašnjavaju da su im dodijeljena sredstva premala. Svima bi trebalo biti jasno da postoje određena pravila igre po kojima se sredstva dodjeljuju. Ukoliko bi se ta pravila igre striktno iščitavala, uz određena bodovanja po stavkama koje tamo postoje, situacija bi svima trebala biti jasna, a pretpostavljam da bi bila i malo drugačija. Mislim da bi se HNV trebao striktno držati pravilnika i pozicija koje je sam propisao, a bodovanje bi trebala odraditi jedna nezavisna komisija. Veliki je problem i u nesrazmjeri ukupne sume sredstava za raspodjelu i ukupne sume traženih sredstava. *Šokadija* ima kadrove osposobljene za sastavljanje standardnih projekata u, da tako kažem, domaćim okvirima. U tim relacijama, zbog specifičnog načina rada, veći je problem opravdati sredstva, nego aplicirati na natječaje. Za ozbiljnije projekte, poput onih iz domena prekogranične suradnje, IPA i sličnih, vezanih za EU, ipak je potrebna pomoć profesionalaca.

I. A.

**RAZGOVOR POVODOM
KORIZMENOG VREMENA:**
PATER IVAN HOLETIĆ

Vrijeme unutarnje obnove

Kroz korizmu bi trebali preispitati sami sebe i svoju vjeru

Korizma je započela. Vrijeme je duhovne obnove i priprave za predstojeći Uskrs, najveći od svih kršćanskih blagdana. Tijekom sljedećih nekoliko tjedana, vjernici prakticiraju određenu osobnu žrtvu kojom se nastoje identificirati s Isusom i njegovom mukom kojom se žrtvovao za svakoga od nas. Vrijeme korizme je vrijeme kada bi se svi trebali zapitati kakvi smo prije svega prema drugima u svojoj blizini, korigirati može-bitne osobne propuste i nastojeći biti boljima u budućem, nadolazećem vremenu. Franjevac pater **Ivan Holetić**, najstariji je aktivni svećenik u Subotičkoj biskupiji i srdačno se odazvao našoj molbi za razgovor na temu korizme.

Na početku, recite nam kako jedan svećenik doživljava korizmeno vrijeme?

Svećenik gleda na korizmu kao pripravu za najveći blagdan, a to je Uskrs. I zapravo je korizma priprava za taj blagdan, kroz obnovu srca i duha, za susret s Gospodinom i da on bude naš voditelj, naš tješitelj i naš navještitelj radosti koju doživljavamo zahvaljujući njegovom uskrsnuću. A kad ne bi bilo uskrsnuća naša vjera bi bila uzaludna kako to kaže Sveti Pavao.

Tijekom korizme ljudi osjećaju veću potrebu nego inače dolaziti u Crkvu. U kojoj mjeri se sada vaša priprema za misno slavlje razlikuje od pripreme kroz ostatak crkvene godine?

Sama čitanja tijekom misnog slavlja su usmjerena prema tom cilju da nam raspolaže srca i dušu

za susret s Bogom. Budući kako je čovjek i sam stvoren da žeda za Bogom i s njime živi, onda možemo biti zadovoljni i sretni ako smo barem malo uspjeli osjetiti njegovu blizinu, makar malo te ljubavi prema Bogu i želje biti mu bliže.

Kako ste Vi prakticirali korizmu u vremenu vašeg djetinjstva i mladosti?

U moje vrijeme se svaka zabava završavala s posljednjim četvrtkom pred korizmu i više je nije bilo sve do Uskrsnog ponedjeljka. Tada je glavno odricanje bilo u hrani i određenom osobnom žrtvom svatko je ispoljavao privrženost suosjećanja s Isusovom žrtvom za sve nas.

U čemu se danas ponajviše ogleda korizmena žrtva?

Guba našeg vremena se ogleda u neugodnosti, teškoćama, neprilikama i svemu lošem što vlada društvom u kome živimo. To je ono na čemu bi smo trebali poraditi najviše tijekom korizmenog vremena. A radi se prije svega na unutarnjoj obnovi svakoga od nas. Jer ako smo dovoljno jaki da tuđe bolove i patnje prenesemo na nas same, suosjećajući s njima, onda je to mnogo lakše.

Brojne su suvremene rasprave što znači samo puko odricanje od nekog poroka ili određene namirnice, nasuprot mnogo važnijem nastojanju korigiranja određenih loših manira, ophođenja prema drugima i konačno želje da se bude bolji čovjek.

Je li bi suvremeno, moderno shvaćanje korizme moralo

biti u duhu aktualnog vremena?

Osamljenost, napuštenost, otuđivanje i brojne druge društvene anomalije također spadaju u gubu našeg vremena. Ljudi se sve više svrstavaju u određena zatvorena, najčešće interesna društva, a Gospodin želi da mi među sobom budemo braća kao jedna velika obitelj. Zato je i osnovao našu Crkvu i predao je svojim apostolima na upravu, rekavši nemojte se bojati jer ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.

Koliko je važno već u samoj obitelji razvijati osjećaj, i to ne samo tijekom korizme, stalne potrebe za preispitivanjem kvalitete međuljudskih odnosa?

U mojoj obitelji je svaki petak, kroz cijelu godinu, imao poseban status u odnosu na druge dane i toga dana Isusove žrtve za sve nas obitelj je bila nekako povezanija s Crkvom. A Crkva je Božje djelo, a cijela crkvena godina je napravljena prema Gospodinovom životu i tako se nastoji učiniti da i naš život bude bliži Bogu, uspoređujući ga s njim i nastojeći po njegovom uzoru biti boljima. Jer čovjek u svojoj slabosti često puta pada i posrće, ali Gospodin to razumije i shvaća. Zato nam je dužnost obnavljati se duhovno, jer ako nema unutarnje obnove srca i duha ono što činimo izvana to postaje efemerno.

Što bi bila Vaša osobna preporuka za predstojeću obnovu tijekom korizme?

Ako nešto ne znaš ne možeš ni napraviti. Zbog toga trebamo

biti i bolje teoretski potkovani o našoj vjeri kako bi bolje mogli sagledati duhovne vrijednosti potrebe za obnovom srca i duše. Dužnost svakoga od nas je studiranje Isusovog života, jer je On paradigma prema kojoj bi mi morali same sebe usmjeravati. On je zbog nas ostavio nebo i sve ono što je imao kao Bog, i došao na Zemlju da hoda kao čovjek, da što bolje upozna ljudsku narav i sve njene negativnosti.

Je li kroz svojevrstu duhovnu obnovu čovjekova dužnost prepoznati vjeru kao svoju životnu vodilju?

Čovjek je stvoren živjeti za vjeru. Svi narodi imaju neku svoju vjeru, a objava pravoga Boga bila je tek kada je Gospodin došao među ljude.

Što bi bila Vaša poruka vjernicima za nastupajuće korizmeno vrijeme?

Treba se odreći nečega što ti je drago zarad svojevrstne žrtve prema dragom Bogu i ako se to čini iz ljubavi prema njemu onda je to svojevrstno dobro djelo. Ljudi bi trebali biti bolji jedni prema drugima, obnavljajući i preispitujući same sebe. I naravno moliti se, svakodnevno, jer naš dragi Bog svojom snagom čini čudesa. Samo treba vjerovati u njega.

Dražen Prčić

DP POLJOOPSKRBA GREŠKOM NA POPISU PODUZEĆA ZA STEČAJ

Nikomu ne dugujemo

Svojedobno smo pokušavali pokrenuti privatizaciju, ali smo odbijeni jer je naš poslovni prostor vlasništvo Poljoopskrbe Zagreb, kaže Marin Vidaković

Subotička tvrtka *Poljoopskrba* DP ovih je dana u središtu pozornosti medija i javnosti jer se našla na popisu Agencije za privatizaciju za okončanje privatizacije pokretanjem stečaja. Zaposlenici su ovom informacijom bili iznenađeni, najprije jer su o tome saznali iz medija ali također jer smatraju da nema elemenata za pokretanje stečajnog postup-

smo odbijeni jer je naš prostor vlasništvo *Poljoopskrbe* Zagreb, kad smo rekli – 'Pa dobro, onda dajte njima', rečeno nam je da se ne može vratiti jer nije potpisan bilateralni sporazum između dvije države. Mi smo u nemogućoj situaciji. Kredite ne možemo dobiti zato što smo društveno poduzeće, i tako smo stalno u nekom vrzinom kolu. Uredbom Vlade 1991. godine sva poduzeća

nu, export-import, a posljednja promjena djelatnosti poduzeća upisana je 1991. kada se osim trgovinom bavilo obrtničkim uslugama, proizvodnjom pričuvnih dijelova, sklopova za strojeve, priključnih oruđa i opreme, posredovanjem u izgradnji privrednih i objekata u agroindustrijskom kompleksu, itd. U svom sastavu imalo je 24 povezana društva, poslovne centre u

Zagreb, radili smo na riječ. Oni su 1998. prvi puta podnijeli zahtjev za povrat imovine, a kako to nikako nije moglo da se riješi, 2002. godine pokrenuli sudski postupak za povrat imovine. Zagreb je dokazao da je ovaj prostor njihov, ali on im ne može biti vraćen jer nije potpisan bilateralni sporazum», objašnjava Vidaković te dodaje kako očekuje da bi to moglo biti uskoro riješeno na nastavku suđenja koje će biti održano za oko mjesec dana.

ŠTO SU RJEŠENJA?

On ističe da je sva roba vlasništvo subotičkog poduzeća, koje je još 1991. godine preko *Poljoopskrbe* Sarajevo, koja je tada još poslovala u okviru sustava, platila robu, te je predmet potraživanja samo nekretnina.

Dodaje da je potpisan i ugovor s *Poljoopskrbom* Zagreb o načinu privatizacije, što je poslano Agenciji za privatizaciju, s procjenom i pismom o zainteresiranosti. Smatra da je jedno od rješenja napraviti neku vrstu restitucije ili pretvorbe, da uposlenici otkupe dio nekretnine i nastave poslovanje u istom objektu kao privatno poduzeće, ili dok se ne riješi sud da nekretnina bude državna imovina te da država izdaje prostor subotičkoj *Poljoopskrbi*. Vidaković kaže da je i *Poljoopskrba* Zagreb zainteresirana da dio prostora proda a jedan od potencijalnih kupaca mogla bi biti *Lura mljekara*.

Poljoopskrba Subotica bavi se prodajom sjemenske robe, zaštitnih sredstava, gnojiva i ugovaranjem proizvodnje s registriranim poljoprivrednim gazdinstvima. Ima godišnji obrt oko 46 milijuna dinara i četvero zaposlenih.

S. Mamužić

ka. Direktor poduzeća **Marin Vidaković** kaže da je sudeći prema posljednjim informacijama Agencija za privatizaciju greškom na popis stavila subotičku umjesto istoimene novosadske tvrtke, koja doista odavno ne radi. On međutim dodaje da se i subotička *Poljoopskrba* već godinama nalazi u »nemogućoj situaciji«.

»Sve obveze prema državi i prema radnicima smo isplatili, ovogodišnja bilanca će također biti pozitivna, nikomu ne dugujemo. Jučer je bio stečajni upravitelj i konstantirano je da nemamo uvjeta za stečaj jer da bi se to dogodilo netko treba reći – 'Ja ću vas otjerati u stečaj jer mi dugujete'. Svojedobno smo pokušavali pokrenuti privatizaciju, ali

s područja bivših republika SFRJ postala su drštvena poduzeća sa sjedištem u mjestu poslovanja. Od sljedeće godine društvena poduzeća više neće postojati, tako da će se to svakako morati riješiti, ali ne stečajem«, kaže Marin Vidaković.

SUDSKI POSTUPAK ZA POVRAT IMOVINE

Poljoopskrba Subotica nalazi se na Trgu Jakaba i Komora kod Mlječne tržnice gdje ima i svoj prodajni prostor kupljen 1977. godine kada je poduzeće i osnovano kao jedna od brojnih poslovnica *Poljoopskrbe* Zagreb. Ova matična tvrtka bila je osnovana još 1948. kao poduzeće za vanjsku i unutarnju trgovinu,

11 gradova s 30 prodavaonica te predstavništva u Varšavi i Pragu. Nakon raspada Jugoslavije i privatizacija, sada su to privatna poduzeća od kojih se neka i dalje bave segmentima koje su radili i prije rata.

U Subotici je osim prodavaonice sjemenske robe i zaštitnih sredstava, *Poljoopskrba* imala iznajmljen poslovni prostor u Aleksandrovu u *Panoniji* i veleprodaju na Verušiću kod *Agrokombinata*. Kako je *Panonija* išla pod stečaj, direktor Vidaković je 2002. godine od njih otkupio plac za osnovna sredstva koja su pripadala zagrebačkoj *Poljoopskrbi*, te je sada i to predmet njihovog potraživanja. »Svih ovih godina mi nismo prekidali suradnju s *Poljoopskrbom*

KUPUJE LI GRAD VOJNU IMOVINU?

Kazalište u Domu vojske

Vojarna i Dom vojske prazni su od 1999. godine, a njihovom kupnjom grad bi dobio prostor od devet hektara, 36 objekata koji zauzimaju 1,75 hektara, te u Domu vojske veliku dvoranu sa scenom, restoranom i nizom prostorija, među kojima je i stan u potkrovlju

Grad bi uskoro mogao postati vlasnik vojarne *Kosta Nađ* na Paličkom putu (Prva kasarna) i Doma vojske u središtu grada, a to bi moglo biti već do kraja ovog mjeseca. Da je s Ministarstvom obrane postignut dogovor o kupnji, prvi je građanima priopćio **Gojko Radić**, savjetnik premijera **Aleksandra Vučića** i jedan od tri povjerenika SNS-a u Subotici. On je gostujući na lokalnoj televiziji kazao da je osobno posredovao između grada i Ministarstva obrane u kupnji ove nekretnine i uspio osigurati povoljnu cijenu. Prema njegovim riječima grad će za nekadašnju vojnu imovinu platiti oko šest milijuna eura uz mogućnost otplate na 60 rata.

ZNAČAJNO UMANJENA VRIJEDNOST

Gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai** je izjavio da o ovome u gradsku upravu nije stigao nikakav službeni dokument od Ministarstva obrane, ali podsjeća da se o otkupu vojarne razgovara od 2008. godine. »Lokalna samouprava je u jesen 2013. godine predala zamolbu za otkup zgrade, a u veljači prošle godine smo pregovarali s ministrom obrane o

tome u Subotici. Na tom susretu smo uzeli u obzir mogućnosti koje su prihvatljive i za ministarstvo. Tada smo govorili samo o vojarni, a otkup Doma Vojske je kao mogućnost spomenuo sam ministar«, kaže Maglai.

Nakon ovog načelnog dogovora otpočela je procedura ponovne procjene Porezne uprave, te suglasnost Direkcije za imovinu Republike Srbije. Naime, 2011. godine Ministarstvo obrane je Prvu vojarnu nudilo na prodaju za nešto više od četiri milijuna eura, a za Dom vojske u početku je traženo također oko četiri milijuna eura.

Spomenuti vojni objekti prazni su od 1999. godine, a njihovom kupnjom grad bi dobio prostor od devet hektara, 36 objekata koji zauzimaju 1,75 hektara koji su pod krovom, te u Domu vojske veliku dvoranu sa scenom, restoranom i nizom prostorija, među kojima je i stan u potkrovlju.

MOŽE LI BEZ NADOKNADE?

Premda je cijena značajno umanjena, prvobitna procjena iznosila je oko devet milijuna eura, lokalna Demokratska

stranka smatra da vojarna može biti vraćena gradu bez nadoknade. »Nesporno je utvrđeno da su parcele na kojima se nalaze objekti vojarne još 1878. godine bile u vlasništvu Slobodnog kraljevskog grada Subotice, a prema pisanim dokumentima iz 1912. godine, grad je vlastitim sredstvima sagradio i objekte na svojim parcelama i dao ih vojsci na korištenje, dok dokumenti od 1934. godine govore da je vojska plaćala najam gradu za te objekte. Poslije Drugog svjetskog rata, JNA, odnosno SFRJ, oduzela je objekte i zemljište od grada Subotice bez naknade, a kako je Republika Srbija pravna sljednica SFRJ, zemljište i objekti bivše vojarne mogli bi biti vraćeni Subotici bez nadoknade«, smatraju u DS.

Gradonačelnik Maglai kaže da je u razgovorima odmah rečeno da ne dolazi u obzir vraćanje vojne imovine jer je i Vojska ulagala u objekte u Prvoj vojarni, te bi lokalnoj samoupravi, u slučaju da tuži ministarstvo, ostao samo neizvestan sudski spor. »Jeftina je demagogija sve što sada spominje DS. Imali su šest godina na raspolaganju, da je to izvodivo mogli su i uraditi. Imali su ministar obrane, imali su predsjed-

nika države, pa opet nisu sredili ništa«, kazao je Maglai.

KUPOVINA BI SE ISPLATILA

On smatra da bi se, ukoliko bude odobren otkup, gradu isplatila kupovina. U Domu vojske bi se moglo smjestiti Narodno kazalište, dok traje izgradnja njihove zgrade, čime bi se godišnje uštedilo šest milijuna dinara, koliko košta zakup hale bivše tvornice čipke *Mladost*. U objektima vojarne mogli bi se smjestiti Historijski arhiv, gradsko prihvatilište za osobe u stanju socijalne potrebe, Narodna kuhinja Crvenog križa, a dio prostora mogao bi biti namijenjen komercijalnim sadržajima.

Ovom kupnjom grad bi posjedovao gotovo svu vojnu imovinu na svom teritoriju jer je 2010. godine kupljena za 1,85 milijuna eura Druga vojarna *Petar Drapšin* koja je zajedno s poligonom Radanovac imala 144 hektara, ali je bila znatno manje izgrađena. U zamjenu za nekoliko stanova grad je također pribavio i građevinsko zemljište uz Vojarnu na Karađorđevom putu, ali ne i sam objekat vojarne.

S. M.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 20. do 26. veljače

20. VELJAČE 1811.

Svim samoupravnim tijelima (municipijima) u zemlji, tako i Gradskom vijeću slobodnog kraljevskog grada Maria Theresiopolis (Subotica), upućen je kraljevski ukaz o devalvaciji forinte. Njime je vrijednost papirnatih novčanica u optjecaju smanjena za jednu petinu. Ukaz je bio strogo povjerljive naravi i stupio je na snagu sljedećeg mjeseca.

20. VELJAČE 1887.

Šef Tehničke službe grada, ugledni i plodni arhitekt **Titus Mačković**, višestruko zaslužan za njegov i današnji izgled, u listu *Közlöny*, po prvi put objelodanjuje zamisao o izgradnji buduće gradske željeznice (tramvaja), koji bi se kretao na relaciji: Palić – Subotica – Gradska (Dudova) šuma. Po njegovoj zamisli od Subotice do Palića bila bi na paru, a do šume na konjsku vuču.

20. VELJAČE 2003.

Dječje kazalište ostvarilo je praiizvedbu komada *Ždribac zlatne grive*, čiji je dramski tekst urađen prema motivima istoimene bunjevačke narodne priče koju je zabilježio i obradio **Balint Vujkov**.

21. VELJAČE 1782.

Gradsko vijeće je primilo k znanju odluku Kraljevskog namjesništva o otvorenju tri razreda Gramatikalne škole, pod uvjetom da se prvo podigne nova školska zgrada. Uбудуće, profesori u njoj mogu biti i franjevci, ukoliko imaju diplomu učilišta iz Budima.

21. VELJAČE 1880.

Teatarska družina **Lajosa Temesvária**, koja je za 25. jubilaranu obljetnicu zakupila Kazalište, izvela je na subotičkoj sceni praiizvedbu komada *U Sifniosu*, djelo domaćeg spisatelja **Lípóta Horovicza**. Djelo je doživjelo veliki uspjeh i kod publike i kod stručne kritike. Nešto ranije, Kazališni odbor je zabranio, na opće čuđenje i neodobravanje, prikazivanje *Bokača* i francuske komedije *Fubachova obitelj*.

21. VELJAČE 1924.

Okončano je 16-todnevno gostovanje Novosadske opere tijekom kojega je ovaj ansambl prikazao 24 predstave, među ostalim **Verdijevu Traviatu**, **Puccinijevu Madame Butterfly**, **Smetaninu Prodanu nevjestu**, balet **Ludwiga Mincusa Bajadera** i druga djela.

22. VELJAČE 1878.

Počeo s radom *Subotički književni kružok*, na čijem je čelu bio **Béla Ciglányi**, dok je počasni predsjednik bio svećenik **Pál Jámboor Hiador**, glasoviti spisatelj i javni djelatnik. Međutim, prvo Književno društvo u Subotici osnovano je 1840. godine. U njegovu pokretanju i djelovanju sudjeluje i **Ambrozije Boza Šarčević**.

22. VELJAČE 1923.

Rođena je **Anka Evetović**, atletičarka i rukometašica, državna reprezentativka, nositeljica zlatne značke SOFK-e i zaslužna sportašica Jugoslavije.

22. VELJAČE 1991.

Oko 19 i 30, na ulazu u sakristiju subotičke katedrale Svete Terezije

Avilske, aktivirana je eksplozivna naprava. Oštećeni su sakristija, inventar i nekoliko vitraža. Materijalna šteta je bila velika.

23. VELJAČE 1926.

Dr. **Matija Evetović** izabran je za podgradonačelnika Subotice, a ovu dužnost obnaša više od godinu dana, kada ga je zamijenio dr. **Koloman Hoffman**. Krajem 1929. godine mjesto podgradonačelnika je ukinuto, kada i status Subotice kao slobodnog kraljevskog grada. Subotica prvo ulazi u sklop Bačke oblasti, a nakon uspostave banovina u Dunavsku banovinu, sa sjedištem u Novom Sadu.

23. VELJAČE 1986.

U Subotici je održan Prvi šampionat države u klizanju na kratkim stazama.

24. VELJAČE 1894.

Rođen **Matija Evetović**, književnik istaknuti javni i kulturni djelatnik, doktor književnih znanosti. Bio je dogradonačelnik Subotice, dužnosnik Gradskog poglavarstva, od 1944. do 1948. v. d. ravnatelja i potom profesor Muške potpune gimnazije, a uoči odlaska u mirovinu kustos Gradskog muzeja. Uz dvije monografije; o biskupu **Ivanu Antunoviću** i svećeniku **Paji Kujundžiću**, napisao je i Kulturnu povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata, koja je u nastavcima objavljena u časopisu *Klasje naših ravni*, počevši od sveska 1.-2., 2002. do zaključno sa sveskom 11.-12., 2009., gotovo sedamdeset godina nakon što je napisana, a potom je tiskana i kao knjiga nakladom NIU *Hrvatska riječ*, 2010. godine.

Matija Evetović je umro 2. srpnja 1972.

24. VELJAČE 1921.

Umro je pjesnik **Ante Evetović Miroljub**, isprve franjevac, profesor filozofije i bogoslovlja, gvardijan samostana, a kasnije svećenik. Pisao je tananu liriku, psihološki i estetski produbljenu, obogaćenu socijalnim angažmanom i satiričnim žaokama. Domoljubnom poezijom dao je ne mali obol nacionalnom preporodu i kulturnom procvatu hrvatskog naroda. Osim prve (*Sretni i nujni časi*), posthumno su mu tiskane još tri knjige pjesama.

25. VELJAČE 1738.

Zapovjednik segedinske utvrde izdao je putovnicu s preporukom **Pavlu Skenderoviću**, koji je pušten iz turskog zarobljeništva da bi u Subotičkom vojnom šancu sakupio otkupninu za vojnike u zatočeništvu. Među njima je bilo više Subotičana koji su pali u zarobljeništvo kao pripadnici carske vojske koja je ratovala protiv Osmanlija u Bosni. Nema podataka o ishodu njegove misije.

25. VELJAČE 1930.

Rođen je **Tomo Vereš**, teolog, sveučilišni profesor, plodan spisatelj i prevoditelj (jezici: hrvatski, mađarski, latinski, francuski i njemački), pripadnik Dominikanskog reda. Važnija djela su mu: *Filozofsko-teološki dijalog s Marxom*, *Astronomija i teodicija*, *Iskonski mislilac*, *Pružene ruke*, *Dominikansko opće učilište u Zadru* (1396. – 1807.), *Prvo hrvatsko sveučilište*, *Bunjevačko pitanje danas*, *Sveti Vlaho i Dubrovnik*, *Razmišljanja jednog kršćanina* i dr. Umro je 9. prosinca 2002.

Prije mnogo desetljeća

Osim indeksa matičnih knjiga starijih od stoljeća koji su u elektronskoj formi dostupni na sajtu Povijesnog arhiva Subotica (www.suarhiv.co.rs), posredstvom interneta moguće je pristupiti i drugim dokumentima zanimljivim za istraživanja povi-

savjetnik, direktor subotičkog Arhiva.

Podaci su prikazani u ediciji Arhiva – Znanstveno informativna sredstva, gdje su u elektronskoj formi do sada predstavljena i druga povijesna dokumenta, kao što je kartografska zbirka, zbirka plakata od 1817, fotogra-

ni su i analitički inventari. Prva sveska ovog analitičkog inventara dokumenata odjela fonda Senata obuhvaća građu koja je nastajala u razdoblju od 1919. do 1921. godine i sastoji se od ukupno 887 analitičkih opisa. Po svom sadržaju, građa se odnosi na molbe i zahtjeve iz djelokruga

KAKO SE GRADILO

Tematika sačuvanih spisa ovog gradskog odjela je široka: opći administrativni predmeti, promjene prezimena, predmeti u vezi s popisom stanovništva, javna sigurnost, molbe strana-ka za odobravanje održavanja kulturno umjetničkih događanja, odnosno korištenje gradskih prostorija u te svrhe ... U drugoj skupini predmeta su oni koji se tiču kulture, prosvjete i obrazovanja, te održavanja školskih objekata. U skupini tri su građevinski predmeti, kao što je izdavanje odobrenja za gradnju, useljavanje u gotove objekte i slično. Mačković navodi podatak o 126 sačuvanih predmeta o izdavanju odobrenja za gradnju. Tako je sačuvan niz predmeta kojima Ministarstvo za agrarnu reformu daje kućišta u Aleksandrovu za gradnju novih kuća. Po tada važećem gradskom Građevinskom pravilniku bilo je dopušteno da se i nove kuće grade od nabijene zemlje ili čerpića, te je bio izdan vrlo veliki broj dozvola upravo za takvu vrstu gradnje.

Na čelu Ureda nalazio se u prvim godinama nakon Prvog svjetskog rata dr. **Lazar Orčić**, a nakon njega, na položaju Velikog bilježnika bio je **Franjo Vukić**. Mačković navodi i podatak o mjestu ureda kojem su se Subotičani obraćali rješavajući bitne administrativne procedure. Ured Velikog bilježnika nalazio se u središtu gradske uprave u Gradskoj kući, na prvom katu. Pored glavnog ureda velikog bilježnika s 4 zaposlena, obuhvaćao je i veliku pisarnicu sa 9 zaposlenih, senatski eksibit sa 5, gradsku arhivu sa 4 i uručbeni ured sa 3 zaposlena.

Katarina Korponaić

Podaci su prikazani u ediciji Arhiva – Znanstveno informativna sredstva, gdje su u elektroničkoj formi do sada predstavljena i druga povijesna dokumenta, kao što je kartografska zbirka, zbirka plakata, fotografija i druga istraživanja

jesti grada. Najnoviji postavljeni dokument se odnosi na obraćanja Subotičana i institucija gradskoj upravi u razdoblju od 1919. do 1925. godine. Povodi i razlozi su bili raznovrsni i prikazani su u istraživačkom materijalu pod nazivom *Analitički inventar Velikog bilježnika*, obrađenog za sada u četiri sveske, u kojima je predstavljen dio ovih gradskih povijesnih zapisa, a obrada je i dalje u tijeku. Analitičke opise predmeta, kao i registre sačinio je **Stevan Mačković**, arhivski

fija od 1862. godine, dio fonda o Gradskom poglavarstvu između dva svjetska rata i sl.

OBRAĆANJA GRADU

Odjel Senata grada Subotice pod nazivom Ured Velikog bilježnika – navodi autor, postojalo je u razdoblju 1919. – 1931. Osim sumarnog inventara za cijeli fond, za pojedina odjeljenja, pa tako i za Ured Velikog bilježnika, u ediciji Arhiva – Znanstveno i informativna sredstva, izrađe-

koje je pokrивao Veliki bilježnik, kao što su izdavanje raznih uvjerenja, rješavanje građevinskih predmeta i drugo. Uz analitičke opise, za obrađene dokumente je izrađen predmetno-tematski i imenski registar. U imenskom registru prve sveske, primjerice, navedeno je nekoliko stotina imena sugrađana iz prošlosti koji su se iz nekog razloga obraćali gradskoj upravi, što za istraživače obiteljskih korijena i obiteljske povijesti može biti još jedan izvor novih saznanja.

POKLADNI OBIČAJI U PLAVNI

Lipe, male i gadne *tute*

HKUPD Matoš u Plavni organizirao je od 15. do 17. veljače osmu po redu manifestaciju pokladnih običaja – *Tuta*. *Tute* su prigoda da se, maskiranjem i raznim pratećim običajima, na kratko vrijeme obrne svakodnevni život naglavačke. Iako ovaj običaj u sebi nosi ostatke magijskih rituala, on je usko povezan s crkvenim kalendarom, odnosno kršćanskom vjerom, koja ga oplemenjuje i obogaćuje.

Manifestacija je započela u pokladnu nedjelju, 15. veljače, svetom misom u župnoj crkvi sv. Jakova. Misnom slavlju su nazočile *lipе tute*, obučene u narodno ruho, koje su poslije mise prošetale središtem sela. Ove godine bile su to samo djevojčice, članice folklornog odjela *Matoša*.

U ponedjeljak, 16. veljače, kostimirana dječja povorka *malih tuta* prošetala je ulicama Plavne uz uobičajenu potporu mještana i promatrača. Tijekom

ove ophodnje *male tute* su toplo dočekanе i počašćene kod obitelji **Marice Andrić**. Ove je godine, po prvi puta, toga dana navečer za njih organiziran maskenbal i druženje.

U utorak, 17. veljače, krenula je uz pjesmu i svirku iz središta sela skupina *gadinih tuta* koja je obišla ulice sela. Ove su tute na razne načine zabavljale prolaznike izazivajući smijeh i veselo raspoloženje. Navečer, po ustaljenom običaju, u Vatrogasnom domu

priredena je večera, druženje i zabava, kojoj su nazočili mještani Plavne, okolnih sela, kao i gosti iz Vukovara i udaljenijih mjesta. I dalje ostaje pitanje što toliko privlači ljude na ovu večer. Kriju li se iza paprikaša, vina, plesa, tombole, tamburaške glazbe, pokapanja bege(ša) i neki dublji razlozi? Zabava je trajala do ponoći kada je pokapanjem i oplakivanjem bege završeno pokladno vrijeme, a započela korizma.

Z. Pelajić

VELIKO BUNJEVAČKO-ŠOKAČKO PRELO U SOMBORU

Uz pjesmu i ples

svoju sjenu, ali mi pravimo poveznicu tradicije i iskustva s mladim naraštajima i budućnošću našeg društva. To ćemo večeras i pokazati», kazao je predsjednik HKUD-a **Vladimir Nazor Mata Matarić**.

I pokazali su, jer su veliki dio programa u Nazoru iznijele mlade generacije koje stasavaju u ovom društvu. »Vojvodina, kao jedna čudesnih priča, satkana je od prijateljstva. Jedan od veoma

značajnih prikaza tog prijateljstva je ovo naše i vaše prelo. Bunjevačka i šokačka tradicija je dio ljepote Vojvodine i toga ne bi bilo da nema ljudi poput vas. Zato moramo čuvati to što imamo i zbog toga je doprinos ovakvih manifestacija dragocjen«, kazao je obraćajući se gostima prela **Miroslav Vasin**, potpredsjednik pokrajinske Vlade i tajnik za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova.

Prelu su nazočili i **Neven Marčić**, konzul Republike Hrvatske, **Vera Erl**, predsjednica *Šokačke grane* iz Osijeka, **Vladimir Pavkov** pokrajinski tajnik za znanost i tehnologiju, dužnosnici pokrajinske Vlade, gradonačelnik Sombora **Saša Todorović** i predstavnici hrvatskih udruga.

Kako i dolikuje preljskom okupljanju, kući se nikome nije žurilo pa je zabava uz pjesmu i ples potrajala do duboko u noć uz Tamburaški sastav *Ravnica* iz Subotice.

Z. V.

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo *Vladimir Nazor* priredilo je u subotu, 14. veljače, Veliko bunjevačko-šokačko prelo koje je održano 81. put. Toliko dugo Hrvati u Somboru održavaju tradiciju preljskog okupljanja za poklade. Nekadašnja prela koja su se priređivala u obiteljima prerasla su u javnu proslavu, koja nije održana samo u vrijeme zabrane rada *Nazora* tijekom okupacije u Drugom svjetskom ratu.

Već po ustaljenom običaju, u prvom dijelu kratkim programom predstavili su se domaćini i gosti društva. Ovoga puta gosti su došli iz Osijeka, točnije iz *Šokačke grane* koju je predstavljala Ženska pjevačke skupina *Šokice*. Domaćini su za prelo odabrali nastup dječje i starije folklorne sekcije, pjevačke skupine i dječje tamburaške sekcije. »Mi duže trajemo od velikog broja hrvatskih udruga i mislim da se mora shvatiti da takve udruge u hrvatskoj zajednici imaju prioritet i da se mora vrednovati njihov doprinos hrvatskoj zajednici koji su dali u prošlosti. Poslovica kaže – tko stalno gleda nazad vidi samo

POKLADNI MASKEMBAL U MONOŠTORU

Radovanje, ludovanje

Dio ekipe mesara

pozilo nije nikome, čak što više, raspoloženi sudionici *maskembala* animirali su i posjetitelje pa je *maskembal* bio pravo veselje kako i priliči pokladnom slavlju.

Da sudionici *maskembala*, oni koji su se najviše potrudili i po ocjeni žirija napravili najljepše maske, budu i nagrađeni potrudili su se organizatori koji su pripremili nagrade. A žiri je odlučio da za najbolju masku nagradu dodjeli grupi monoštorskih momaka u ulozi vrijednih majstora svinjokolja, koji kako piše u pjesmi posebno napisanoj za tu prigodu, na svinjokolj idu od Banata, preko Srijema do Bačke pa su tako stigli i u Monoštor. Bez nagrade nisu ostali ni mališani, a najveći dojam na žiri ostavio je jedan mali dalmatiner. S nagradama su kući otišli i posjetitelji, oni sretnije ruke, koji su osvojili neku od nagrada na bogatoj tomboli.

Z. V.

Kulturno umjetničko društvo Hrvata *Bodrog* priredilo je u petak, 13. veljače, tradicionalni Pokladni bal – *maskembal*. Pripreme za *maskembal* počele su mnogo ranije, jer je prvo trebalo osmisliti u što se maskirati, a onda se i pripremiti. Ali, kako su poklade vrijeme kada je dozvoljeno sve, sudionici *maskembala* dali su mašti na volju, a osmišljene maske, ali i kratki igrokazi, pokazali su svu maštovitost i dovitljivost sudionika, a publiku nasmijali do suza. Tako je na *maskembalu* prikazan pravi svinjokolj s šurenjem svinje, *katlanom* i čvarcima, jedan porođaj, vesela ciganska čerga, bajka o Trnoružici, prošetao je i jedan vatrogasac, mačkice, vile, Zoro, leptirići. Za svaki slučaj, ukoliko nekome bude loše, tu su se našli liječnik i sestra. Na sreću

Trnoružica

ŠOKAČKO PRELO U BEREGU

Punoljetstvo
na Valentinovo

Na dan sv. Valentina vrijedni članovi HKPD *Silvije Strahimir Kranjčević* organizirali su XVIII. za redom *Šokačko prelo* u velikoj dvorani Doma kulture u Bregu. Ovogodišnju *preljsku pismu Slike od snova satkane* autora **Zlatka Gorjanca** pročitala je članica recitatorske sekcije **Marta Gorjanac**, a potom je nazočne pozdravio i prelo otvorio predsjednik HNV-a dr. **Slaven Bačić**. Svojim kratkim, ali vrlo dinamičnim kulturno-umjetničkim programom na bereškoj pozornici gromoglasni pljesak su zaslužili gosti iz Republike Hrvatske, članovi KUD-a *Dukat* iz Vladislavaca. Za dobro raspoloženje u nastavku programa svojim bogatim repertoarom, u kojem su dominirale, a što drugo nego šokačke pjesme i plesovi, pobrinuli su se članovi TS *Čokanj* iz Našica. Dobar broj gostiju zadovoljno je napustio Breg s lijepim suvenirima – dobicima na bogatoj robnoj tomboli, a vrlo ugodno osvježenje, u slavu svetog Valentina bio je i polnoćni *Ples srca*.

Predsjednik *Kranjčevića* **Marin Katačić** bio je prezadovoljan. »Prvo javno prelo u Bregu održano još 1908. godine, a tradiciju je obnovio *Kranjčević*, prije 18 godina. Ova zabava nastala je na temelju prela naših predaka, koji su se u dugim zimskim danima, nakon završenih paorskih poslova, okupljali po kućama i salašima. Suvremeni tempo života neumitno potiskuje ovu lijepu tradiciju u zaborav pa nam je to bio osnovni motiv utemeljenja *Šokačkog prela* u ovom obliku. Istina, na ovom okupljanju nije moguće raditi sve što su radili naši stari, nego se družimo u veselju. Broj nazočnih govori o značaju prela za našu udrugu i naša je zadaća ove običaje sačuvati za generacije koje dolaze iza nas«, kazao je Katačić.

I. A.

ŠOKAČKI BAL U BAČU

Veselo

Tradicionalni, deseti po redu, *Šokački bal* u Baču održan je prošlog petka, 13. veljače, u dvorani Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Baču. Budući da je *Mostonga* utihnula, a Udruga građana *Tragovi Šokaca* se bave nekim drugim poslovima, već drugu godinu za redom ovaj bal organizira rimokatolička župa sv. Pavla u Baču.

Na početku zabave nazočne je pozdravio župnik **Josip Štefković**, koji je kao i uvijek, naglasio da ovaj bal predstavlja duh zajedništva okupljajući ljude različitih nacionalnosti i vjeroispovijesti, a ne samo Šokce. On je tom prigodom istaknuo, da je taj bal jubilarni, jer se organizira deseti put, a obnovljen je zaslugom hrvatsku udruge *Mostonga* koja više ne djeluje.

Dobrom raspoloženju svih gostiju u dvorani pridonio je ansambl *Hajo* iz Subotice, a zabavu je učinila još zanimljivijom bogata tombola. Na ovogodišnji bal su se odazvali mještani Bača i svih susjednih mjesta, a primijećeni su i članovi lokalne vlasti.

Glavni organizator bala, vlč. Josip izrazio je zadovoljstvo ovim događajem koji je po njegovu mišljenju bio na visokoj kulturnoj razini: »Ugodno sam iznenađen visokom kvalitetom sviranja i pjevanja ansambla *Hajo*, koji je dobrim odabirom repertoara i vrsnim muziciranjem oduševio nazočne i stvorio veselo raspoloženje tijekom večeri. U pojedinim trenucima izvedbe ovog sastava ličile su na koncert, što su nazočni razumjeli i svojim kulturnim ponašanjem pokazali da je ovaj *Šokački bal* prevazišao sam sebe i postao značajnim kulturnim događajem u Baču«, kazao je vlč. Josip Štefković.

Nadamo se da će se ova tradicija nastaviti i obogatiti novim sadržajima, u čemu bi i hrvatske udruge koje djeluju u Općini trebale surađivati.

Z. P.

TJEDAN U BAČKOJ

Pogled u povijest

U tjednu na izmaku Somborci su proslavili Dan grada, koji se slavi 17. veljače u znak sjećanja na 17. veljače 1749. godine kada je carica **Marija Terezija** potpisala povelju kojom se Somboru dodjeljuje status slobodnog kraljevskog grada. Taj privilegirani status nije dobiven tek tako, već je plaćen sa 150.000 tadašnjih rajnskih forinti u zlatu. Bio je to veliki novac pa su ga Somborci posudili. Nije ga poslije bilo lako ni vratiti, a u zalag su date kuće, pokretna imovina, stoka i gradski prihodi. Ali hvala našim precima što su gledali dalje u budućnost, svjesni da bi bez tog njihovog poteza Sombor ostao jedno obično selo. Koliko su bili u pravu pokazuje to što je najsajjniji period Sombora bio upravo u desetljećima koja su slijedila. No, svjetlija budućnost za Sombor nije došla odmah, jer je valjalo prvo se otarasiti vjerovnika, odnosno otplatiti dugove. Dok nisu otplatili te dugove Somborci su bili u nekoj vrsti ropstva, pa je 1764. godine proslavljeno drugo oslobođenje kada su se konačno otarasili vjerovnika hrvatskog grofa **Bećanijja**. Kada je podvučena crta i tek 1806. godine vraćena i posljednja rata zajma, Sombor je konačno bio slobodan, a cijena slobode premašila je 200.000 rajnskih forinti. No, o tim povijesnim činjenicama o događajima poslije dobivanja statusa slobodnog kraljevskog grada skoro se i ne govori i manje su poznati i samim Somborcima.

I još nekoliko rečenica o ovom značajnom danu. Za Dan grada dodjeljuje se Povelja grada Sombora, ali ta nagrada ove godine neće biti dodijeljena. Tako je odlučilo Gradsko vijeće jer »nijedan od predloženih kandidata ne ispunjava kriterije za dobivanje Povelje grada Sombora«. Nažalost, javnost Sombora ostala je uskraćena za imena onih koji su predloženi pa je teško sada suditi je li predloženi kandidati stvarno ne zaslužuju gradsko priznanje ili je u pitanju nešto drugo.

U povodu obilježavanja Dana grada, Somborci su mogli besplatno na bazen, klizalište, muzej, galeriju, a oni sretniji i u kazalište.

No, fešta je prošla, otišli su i dužnosnici prijateljskih gradova, pa se valja vratiti u ovo što smo i gdje smo danas.

Tog važnog perioda Sombora valjalo bi se prisjetiti ne samo 17. veljače već i češće. To kako je Sombor bio organiziran kao grad, kako se planirala gradnja, razvijala kultura, sport, obrazovanje možda bi mogao biti model za ova vremena. Jer, biti grad mnogo je više od same titule, a to više Sombor je odavno izgubio.

Z. Vasiljević

MAŠKARE NA BREGU

Ples i veselje

U prostorijama Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva *Matija Gubec* iz Rume u subotu, 14. veljače, održane su tradicionalne *Maškare*. Održavanje *Maškare* u Rumi je dugogodišnja tradicija i predstavlja manifestaciju na kojoj se po pravilu okuplja najviše djece od kojih se mnoga i tijekom cijele godine pripremaju, sa svojim roditeljima, da prikažu i pokažu na ovom lijepom događaju dio svoje kreativnosti. Ove godine *Maškare* su se datumski poklopile s Danom svetog Valentina što predstavlja još jednu zanimljivost ovogodišnjih *Maškara* i još jedan povod za ples i veselje pred nastupanje korizme. Prostorije Društva s Brega i ove godine su bile ispunjene lijepim i interesantnim maskama, a za pet najboljih žiri je dodijelio prigodne darove. Dok su se djeca veselila u pokladnom slavlju, sve nazočne je zabavljao mali tamburaški orkestar Društva.

N. J.

MAŠKARE U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Za maske slatke nagrade

U nedjelju u srijemskomitrovačkom Hrvatskom domu održane su *Maškare* povodom početka korizme. *Maškare* su organizirane od strane Hrvatskog kulturnog centra *Srijem – Hrvatski dom*, Mađarskog kulturnog umjetničkog društva *Srijem* i Njemačkog društva *Goethe*. Pedeset maski od kojih je trideset sudjelovalo u natjecanju napravile su veselu atmosferu uz pomoć tamburaškog orkestra HKC *Srijem – Hrvatski dom*. Svaka maska je dobila simboličnu (slatku) nagradu dok je žiri sastavljan od članova sva tri društva odlučio o četiri najbolje maske koje su kao i najstarija i najmlađa maska dobile velike slatke pakete.

S. D.

20. veljače 2015.

DRUGA MANIFESTACIJA HKD LJUBA

Hrvatsko kulturno društvo Ljuba

Valentinovo u Ljubi

Mlada hrvatska udruga iz Ljube koja postoji nepune dvije godine organizirala je svečanost povodom poklada u seoskom domu kulture. Prošle je godine održana povodom Marindana, dok su se ove godine odlučili da to bude na Dan zaljubljenih u subotu, 14. veljače. Osim domaćina, Hrvatskog kulturnog društva Ljuba iz Ljube, u manifestaciji su sudjelovali i gosti: Kulturno umjetničko društvo Branko Radičević iz Erdevika i gosti iz Republike Hrvatske iz Iloka Slovačko kulturno prosvjetno društvo Ljudevit Štur.

»Ovo je izuzetno lijepa prilika da se družimo i zabavimo i na taj način produbimo suradnju s kulturnim udrugama u bliskom okruženju. Mogu s radošću reći da ove godine planiramo sudjelovati na mnogo više manifestacija nego prethodne godine, a bit ćemo po prvi puta domaćini jedne tradicionalne manifestacije *Igrom i pjesmom kroz Srijem*«, rekla je predsjednica HKD Ljuba **Marijana Petrović**.

Iločani su se po prvi puta predstavili publici u Ljubi i naišli na srdačan prijem. »Veoma nam je značajna suradnja s njima, jer naša udruga surađuje sa svim nacionalnim manjinama budući da smo i sami nacio-

nalna manjina u Republici Hrvatskoj. Šidani i Ljublani i ove godine će biti naši gosti na našoj tradicionalnoj manifestaciji *Iločko ljeto*, tako da se nadam da će naše udruge i u budućnosti uspješno surađivati«, istaknuo je **Vlatko Mudroh** predsjednik SKUD Ljudevit Štur iz Iloka.

Manifestaciji povodom Valentinova, bili su nazočni i predstavnici HKD Šid, koji su do sada pružali kako logističku tako i svaku drugu vrstu podrške ovoj mladoj udruzi iz Ljube: »S obzirom na to da do prije nekoliko godina na ovom području Srijema nije postojala niti jedna hrvatska udruga, a da danas u šidskoj općini uspješno rade dvije koje nastoje sačuvati od zaborava svo kulturno bogatstvo hrvatske zajednice na ovim prostorima, moramo podupirati jedni druge i pomagati u radu«, rekao je **Josip Pavlović** predsjednik HKD Šid.

Publici su se predstavile starija i mlađa folklorna skupina iz Ljube sa svojim koreografijama, gosti iz Iloka kao i susjedi iz Erdevika. Večer je nastavljena uz druženje, uz pjesmu i ples i bogatu tombolu koje su pripremle za tu prigodu, članovi HKD Ljuba.

S. Darabašić

TJEDAN U SRIJEMU

Tko je u pravu?

Prošloga tjedna održana je još jedna burna sjednica lokalnog parlamenta općine Šid na kojoj su između ostalog, na razočaranje građana šidske općine, usvojeni programi poslovanja javnih poduzeća u kojima su najavljene mjere poskupljenja vode za 10 posto i komunalnih usluga za čak 20 posto. Ove mjere su od direktora javnih poduzeća obrazložene kao neminovne, kao potreba da se građanima osiguraju kvalitetnije usluge vodoopskrbe i pružanja komunalnih usluga. Ako uzmemo u obzir da građani šidske općine već nekoliko godina imaju problem s vodoopskrbom pogotovo u ljeti kada su nestašice česte i kada je upitan i kvalitet vode, kao i da mnoga fruškogorska sela još uvijek nemaju vodovod, onda se mjera poskupljenja, ukoliko bi ona značila popravljivanje sveobuhvatne situacije i mogla nekako opravdati. Međutim, pitanje je mogu li kućni proračuni to podnijeti, no tko njih pita. I pored najavljenih mjera poskupljenja, najavljena su i kreditna zaduženja spomenutih javnih poduzeća, kako je rečeno, sve u cilju omogućavanja kvalitetnijih uvjeta života građana. Vijećnici su obje mjere, uz opaske oporbe usvojili, ali se zato satima polemiziralo o tome tko je sadašnji predsjednik Skupštine općine Šid, jer je ovih dana u šidsku općinu stiglo rješenje Upravnog suda u Novom Sadu, kojim se uvažava tužba **Željka Brestovačkog** prethodnog predsjednika Skupštine općine protiv Skupštine općine Šid, koju je on uložio 2012. godine na rješenje Skupštine općine, o njegovom razrješenju s te funkcije. Iako su predstavnici lokalne samouprave obrazložili da se rješenje mora ispraviti samo u formalnim stvarima, jer nije sadržavalo obrazloženje, uputu o pravnom sredstvu, naziv tijela, pečat i potpis službenog lica, bivši predsjednik Skupštine općine inzistirao je da se ispoštuje procedura koju predviđa poslovnik jer se po njegovim riječima to rješenje poništava, kako ne bi ponovno kako je rekao, posljedice bile pogubne po građane šidske općine. Rješenje je prihvaćeno od strane vijećnika, a što će se desiti dalje, ostaje za vidjeti. Tko će u ovoj cijeloj priči i novonastaloj situaciji, izvući najveću korist vrijeme će pokazati. Građani šidske općine sigurno ne, jer nijedna točka dnevnog reda nije se odnosila na eventualno popravljivanje standarda života, mogućnosti dolaska investitora, privatizaciji poduzeća ili otvaranju novih radnih mjesta. Sve su to pitanja koja su odložena za neka druga bolja vremena, koja se čine daleka, jer je po svoj prilici postalo bitnije tko je na kojoj funkciji, dok su građani ponovno zna se gdje – na posljednjem mjestu.

S. Darabašić

GOLUBINAČKE MAČKARE

Najljepša maska – Ukroćena goropad

Sve je odisalo pozitivnom energijom, veseljem i osmijesima na licima nazočnih

mogli uživati u preko 500 prelijepih kreacija naših mještana i gostiju, koji su se potrudili da naprave što ljepše maske», rekao je Zlatko Čačić ističući da oni kao organizatori nastoje da karneval poprimi etno karakter, kako bi na karnevalu sudjelovale ne samo karnevalske grupe nego i obični ljudi. A u tome su i uspjeli. Jer ove godine su pored Golubinačana sudjelovali i gosti iz Surduka, Surčina, Zemuna, kao i više organiziranih skupina i gostiju iz Republike Hrvatske i Mađarske. »Ovo je jedinstvena prilika da se svi malo izludujemo tijekom četiri dana, ili kako mi Golubinačani volimo kazati, da se malo pre-mundiramo«, rekao je Čačić.

ORIGINALNOST GOLUBINČANA

Osim velikog broja sudionika i gostiju, manifestaciji su prisustvovali i predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća i Zavoda za kulturu Vojvođanskih Hrvata, koji su kako su rekli, potaknuli izvanrednim ozračjem u Golubincima, željeli dati i svoj skromni doprinos pa su se i sami maskirali. »Kada je u pitanju baština koja pripada nematerijalnoj kulturi, sigurno da na prostoru hrvatske kulture u Vojvodini, Golubinci zauzimaju prvo mjesto kada su u pitanju pokladni običaji zbog obima događaja, broja sudionika, gostiju iz drugih mjesta Srijema i zbog cijele organizacije. Znamo da pokladnih običaja ima i kod šokačkih i bunjevačkih Hrvata, ali Golubinci se izdvajaju svojom originalnošću, masovnošću i kvalitetom. Bilo bi dobro da poradimo, i o tome dosta razmišljamo, da Golubinačke mačkare budu smotra pokladnih običaja svih Hrvata u Vojvodini«, rekao je ravnatelj Zavoda za kulturu

Premundureni dani

U organizaciji Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva Tomislav iz Golubinača, a pod pokroviteljstvom općine Stara Pazova kao i brojnih sponzora iz Golubinača i ostalih mjesta u Srijemu, tijekom tri dana, 14. 15. i 16. veljače, održana je tradicionalna manifestacija *Golubinačke mačkare*. Tradicija održavanja ove manifestacije u ovom srijemskom mjestu duga je preko 200 godina, a od 1963. godine Golubinačani nastavljaju tradiciju kroz oživljavanje novih formi manifestacije, *maskembala* i karnevala, koji su iz godine u godinu sve brojniji i posjećeniji. A tako je bilo i ove godine.

Prvog dana u dvorani 23. oktobar počeo je *maskemba*

kada su izabrane najljepše maske, dok je centralni događaj održan drugog dana kada je nekoliko stotina sudionika u raznobojnim, prelijepim maskama, prodefiliralo ulicama sela. Čini se da je broj sudionika ove godine bio mnogo veći, a kreativnost i maštovitost ogledala se na svakoj maski, kako na onim najmlađim sudionicima tako i na nešto starijima. Tako su se mogli vidjeti mali štrumfovi, cvjetici, dinosauri, mali tamburaši, male vile, princeze, životinje... Sve je odisalo pozitivnom energijom, veseljem i osmijesima na licima svih nazočnih toga dana. Čini se da su Golubinačani postigli davno zacrtani cilj, a to je da ovom manifestacijom privuku što veći broj posjetitelja.

MANIFESTACIJA ZA BUDUĆNOST

Nakon defilea preko 500 maskiranih sudionika koji su uz glazbu i pjesmu prošli ulicama Golubinača, ispred porte katoličke crkve u Golubincima, gostima se obratio predsjednik HKPD Tomislav Golubinci Zlatko Čačić, izražavajući svoje zadovoljstvo zbog velike posjećenosti i zahvaljujući se svima koji su, svatko na svoj način pridonijeli da karneval iz godine u godinu bude sve uspješniji: »Drago mi je što ove godine ima mnogo više maski, mnogo više gledatelja nego prethodnih godina. Također, mogu izraziti zadovoljstvo što smo

Vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**.

Organizirane skupine ove godine stigle su iz mnogih mjesta, a između ostalih i iz Surčina, skupa sa svojim župnikom **Markom Kljajićem**. »Surčinci su ovdje i prije dolazili, ali više po rodbinskoj liniji i da uživaju o ovom spektaklu. Ove godine su prvi puta došli kostimirani i mislim da su upečatljivi i prepoznatljivi. Vjerujem da će ova manifestacija postati zasigurno prepoznatljivi srijemski brand«, rekao je vlč. Marko Kljajić.

Prema svemu rečenom i viđenom, nije ni čudo što ovu manifestaciju nazivaju veličanstvenom, po kojoj su Golubinci prepoznatljivi. Punu potporu manifestaciji pružila je i ove godine općina Stara Pazova čiji predstavnici su najavili da će je

»Znademo da pokladnih običaja ima i kod šokačkih i kod bunjevačkih Hrvata, ali kažem Golubinci se izdavaju svojom originalnošću, masovnošću i kvalitetom. Bilo bi dobro da poradimo i o tome dosta razmišljamo, da Golubinačke mačkare budu smotra pokladnih običaja svih Hrvata u Vojvodini«, rekao je ravnatelj Zavoda za kulturu Vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**.

i ubuduće podržavati. »Nadamo se da će karneval iz godine u godinu biti sve masovniji nevezano za teritorijalnu i nacionalnu pripadnost. Dugujemo veliku zahvalnost HKPD **Tomislav** za ovako lijepo organiziran karneval, jer Golubinci ne bi bili to što jesu da nema ove manifestacije«, istaknuo je savjetnik predsjednika općine Stara Pazova **Goran Savić**.

Lijepo vrijeme, dobro raspoloženje, veliki broj sudionika, samo su još više išli u prilog tome, da i ovogodišnji karneval u Golubincima bude još jedan u nizu uspješnih. A Golubinci su i ove godine pokazali da daju sve od sebe da se *mačkare* kao lijep tradicijski običaj Hrvata u ovom dijelu Srijema, očuvaju.

Suzana Darabašić

20. veljače 2015.

Serije

Ne tako davno, početkom milenija, televizijske su serije počele postajati sve brojnije, kvalitetnije (za ovo je »kriv« HBO) a samim time i popularnije. Danas, petnaest godina kasnije, dobar dio kritike, ali i publike, smatra da je ova produkcija trenutačno jača od filmske. Jednostavno, serija je film pomakla u drugi plan. A razlog su: *Izgubljeni*, *Porodica Soprano*, *Momci s Madisona* (čija se sedma, finalna sezona očekuje u travnju), *Žica* (koja je od dijela kritike proglašena »najboljom TV serijom ikada«), *Na putu prema dole*, *Domovina...* I Europa je ubrzo odgovorila na televizijsku revoluciju iz SAD-a: Skandinavci su napravili nekoliko globalno priznatih serija (*Ubojstvo*, *Most* i *Premijerka*) uz već solidno etabliranu britansku (*Luther*, *Sherlock*, *Crno ogledalo...*) i francusku dramsku »kuhinju«.

U čemu je zapravo *caka*? Razloge za uspješnost ovih serija možemo pronaći u njihovom visokom umjetničkom standardu, vrhunskoj produkciji i A »ekipi« koja sudjeluje u njihovom stvaranju. Većinu od njih odlikuje poigravanje sa žanrovima, izuzetni scenariji i vrhunska dramaturgija, zahtjevnija naracija, postavka, uvjerljivost i neobičnost likova, neorealizam i eksplicitnost. Sve navedeno dovelo je da ove serije, poput klasika književnosti, budu predmet izučavanja na katedrama studija kulture diljem svijeta, čak i kod nas u regiji.

Ova »eksplozija« serija ima i svoje nuspojave: jedna od njih je pretjerivanje, tj. »gledanje u cugu« (engl. *binge*) po nekoliko, pa i desetak epizoda. Pošto se kod nas, prema istraživanjima, televizija dnevno gleda 5-6 sati u prosjeku, bolje je hraniti svoj mozak kvalitetnijim proizvodima. Što se tiče spomenutih serija, njihov značaj je prepoznao HRT i većinu njih emitira(o), u tomu značajno prednjačeći spram srpskog javnog servisa. Ako ste raspoloženi za savjet, smanjite unos domaćih i stranih telenovela (ako ih uopće gledate), već pokušajte uhvatiti reprizu, ili novu sezonu neke od spomenutih serija te sudjelujte u onomu što je okarakterizirano kao »drugo zlatno doba televizije«. Ako je RTS naše pravo da znamo, onda su ove serije naše pravo za vrhunski dramski užitek!

D. B. P.

PROMOCIJE KNJIGA DRAŽENA PRĆIĆA U ŽEDNIKU, BUDIMPEŠTI I ĐURĐINU

Česta i izravna komunikacija s čitateljima

U namjeri da što češće izravno komunicira sa svojom čitateljskom publikom, subotički pisac **Dražen Prčić** održao je u proteklih desetak dana dvije književne promocije, i to u dvije države. Prva od njih bila je prošle srijede, 11. veljače, u Žedniku, a druga u utorak, 17. veljače, u Budimpešti.

U žedničkom Domu kulture povod piščeva gostovanja bio je njegov posljednji roman *Plemstvo Wilson*, koji se, među ostalim, bavi veoma aktualnim problemom sve većeg iseljavanja ovdašnjeg stanovništva. »Upravo o ovoj temi bilo je najviše riječi na promociji. Kao što svi znamo, teška ekonomska situacija sve više potiče ljude na odlazak u inozemstvo, u potrazi za boljom budućnošću«, kaže za HR Dražen Prčić.

Promocija u Budimpešti: Kristina Goher i Dražen Prčić

Ovu književnu večer organizirao je **Mirko Ostrogonac**, ispred kulturne sekcije u tamošnjoj Mjesnoj zajednici, a posjetitelji su nakon završetka službenog dijela programa počašćeni *fancima* i *prisnacom*. Ovo je bila prva promocija *Plemstva Wilson* u Vojvodini, nakon dvije promocije u Hrvatskoj, ljetos na otoku Hvaru.

U Budimpešti je u utorak Prčić promovirao jednu drugu knjigu – roman *Dogovoreni brak* koji je prošle godine doživio i svoje drugo izdanje. Predstavljanje knjige organizirala je *Croatica*, neprofitno poduzeće za kulturnu, informativnu i nakladničku djelatnost. Razgovor s autorom knjige, koja je nakon više promocija u Vojvodini i Hrvatskoj, prezentirana po prvi puta u Mađarskoj, vodila je **Kristina Goher**, urednica na *Radio Croatia*.

»Izuzetno mi je drago što ovaj moj 'ženski' roman i dalje nastavlja svoju 'misiju' povezivanja ruralnog i urbanog, tematizirajući vrlo ozbiljnu temu dogovaranja brakova i otpora prema toj pojavi«, kaže autor knjige.

Inače, književna turneja Dražena Prčića se nastavlja te će tako roman *Plemstvo Wilson* u idući petak, 27. veljače, biti predstavljen u u Đurđinu, u OŠ *Vladimir Nazor*. Početak promocije je u 19 sati.

D. B. P.

Novi broj Nove riječi

SUBOTICA – Iz tiska je izišao novi broj časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ* (br. 2 za 2014.), što ga u sunakladi izdaju Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU *Hrvatska riječ* iz Subotice, objavio je portal www.zkvh.org.rs. Ovaj broj časopisa na 224. stranice, u više tematskih blokova i stalnih rubrika, donosi niz zanimljivih sadržaja. Broj je obogaćen i grafičkim crtežima **Darka Vukovića**.

Dar od više stotina knjiga na hrvatskom

SUBOTICA – U okviru akcije *Knjižnici s ljubavlju* Gradske knjižnice Subotica, toj ustanovi proteklih je dana darovano više stotina knjiga na hrvatskom jeziku. Darujući primjerke knjiga iz vlastite naklade, u akciji je sudjelovalo više hrvatskih nakladnika iz Subotice – Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović*, NIU *Hrvatska riječ*, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Hrvatsko akademsko društvo, Hrvatska čitaonica, UBH *Dužijanica*, a knjige su darovali i OŠ *Matija Gubec* iz Tavankuta, vrtić *Marija Petković-Sunčica*. Također, jedan od darovatelja bila je i *Školska knjiga* iz Zagreba. Od navedenih darodavaca prikupljeno je oko 500 knjiga, a broj naslova će u konačnici biti i veći budući da je bilo i pojedinačnih donacija građana.

Akcija *Knjižnici s ljubavlju* organizirana je povodom 125. obljetnice rada subotičke Gradske knjižnice.

D. B. P.

Massimo Savić u Sava centru

BEOGRAD – Hrvatski pop pjevač **Massimo Savić** gostuje večeras (petak, 20. veljače) u beogradskom Sava centru. Ovom prilikom predstaviti će novi album *Jedan dan ljubavi* u izdanju *Aquarius Recordsa*. Masimov novi CD, uz singlove i spotove za numere *Suze nam stale na put* i *Ispod nekog drugog neba*, sadrži još deset novih pjesama.

Hrvatski filmovi na 43. FEST-u

BEOGRAD – Hrvatski film *Zagreb cappuccino* bit će prikazan u okviru 43. FEST-a, čiji će gosti biti **Mila Elegović**, koja u ovom ostavrenju tumači jednu od glavnih uloga, i redateljka **Vanja Sviličić**. Kako se navodi u priopćenju organizatora festivala, za ovo se ostvarenje može reći kako je rijedak primjer modernog ženskog filma u suvremenoj balkanskoj kinematografiji. Pored *Mile Elegović*, u filmu igra i **Nela Kočiš**. *Zagreb cappuccino* je na programu 6. i 7. ožujka.

Također, publika će na ovogodišnjem FEST-u, i to u okviru glavnog natjecateljskog programa, moći pogledati film *Takva su pravila hrvatskoga autora* **Ognjena Sviličića** koji će biti prikazivan 4., 5. i 6.

ožujka. U ovoj drami uloge tumače: **Emir Hadžihafizbegović**, **Jasna Žalica**, **Harvoje Vladislavljević** i **Veronika Mah**.

43. FEST održava se od 27. veljače do 8. ožujka u više beogradskih kino dvorana.

D. B. P.

Tony Cetinski u Subotici

SUBOTICA – Poznati hrvatski pop pjevač **Tony Cetinski** održat će koncert u Subotici 7. ožujka, u Dvorani sportova, s početkom u 20 sati. Karte po cijeni od 1.000 dinara mogu se kupiti u Dvorani

sportova te na sljedećim prodajnim mjestima: *WinWin*, *Borsalino*, *Caffe Priča*, *Caffe Alloro* i turističke agencije *Proffis*, *SAM* i *Eco-travel*.

Poziv pjesnicima za Liru naivu 2015.

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica *Ivan Kujundžić* pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* Subotica upućuju poziv za trinaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom *Lira naiva 2015*.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika *Lira naiva 2015* bit će održan 30. svibnja 2015. godine u Zemunu.

Pjesme i prijavu (s kraćim životopisom te fotografijom/portret), u Wordu, treba poslati do 10. travnja 2015. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu: katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona: +381/64-211-3186.

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA MIHÁLYA NOVÁKA *MAGIJA STARIH TEHNIKA – PUTOVI I DRVEĆE*

Samac na putu neizvjesnosti

Mihály Novák

Svoju tvrdnju da mu vrijeme ništa ne znači moravičko-subotički snimatelj-fotoreporter **Mihály Novák** potvrdio je i posljednjom izložbom *Magija starih tehnika – putovi i drveće*, koja je može pogledati u Suvenirnici ispod Gradske kuće u Subotici. Dvadesetak slika, rađenih u tehnikama cijanotipije i argentotipije, predstavlja

Nakon lomografije Mihály Novák svoj je fotografski put nastavio vraćajući se u još dvije stare tehnike: cijanotipiju i argentotipiju

TEHNIKE IZ XIX. STOLJEĆA

Tko se sjeća intervjua s Novákom na stranicama *Hrvatske riječi* o lomografiji, sjetit će se i njegovih riječi kako je lomografija »ipak fotografija«, ali takva u kojoj snimatelj ne dopušta da fotoaparat upravlja njime nego se do konačne verzije dolazi promišljanjem. Objašnjavajući, pak, argentotipiju i cijanotipiju Novák kaže kako ih je – u potrazi za tehnikama iz XIX. stoljeća – izabrao zbog neizvjesnosti. Kako veli, jedan će negativ u pet otisaka dati isto toliko različitih rezultata koji su do kraja nepo-

POPUT STARIH RAZGLEDNICA

Govoreći na otvorenju izložbe **Melinda Torok** istaknula je kao značajku Novákovih slika da je – iako na njima nema tečevina moderne civilizacije – riječ o motivima seoskog ozračja koje se u posljednjih 150 godina nije puno mijenjao. Nije, međutim, slučajno što upravo to pitoreskno ozračje nekako raznježuje dušu: ono što čujemo u **Beethovenovoj Pastoralu** (VI. Simfonija) ili **Smetaninoj Vltavi** obično

Tu vremensku konstantu krajolika Novák je dodatno obogatilo i oplemenio tehnikama iz XIX. stoljeća tako da izložene fotografije još više dobivaju na autentičnosti. Ovo se napose odnosi na argentotipiju, jer su izložene fotografije poput starih razglednica, što je, kako kaže Novák, i poslužilo kao povod za izložbu (njegova argentotipska fotografije kuće **Rozálie Bak** koja je Gradskom muzeju darovala razglednicu Stare Moravice, a što je sve skupa vidjela Olga Kovačev-Ninkov). Autor kao otežavajuće okolnosti u stvara-

pije i argentotipije, predstavlja ju zapravo autorov aktivni put vraćanja u prošlost. Tako posjetitelj može vidjeti predjele snimljene na Čikeriji, u Bajmaku, Staroj Moravici, Bačkoj Topoli, Ludašu..., a sve to, po riječima autora, prikazuje njega »kao samca na putu neizvjesnosti«.

znanica. Držeći se uvodne da mu vrijeme ništa ne znači, dodat će Novák i to da se slikanjem zavičaja mu bavi posljednjih pet-šest godina, ali i da ih javnost možda ne bi vidjela – za sada sigurno – da nije bilo **Olge Kovačev-Ninkov** iz subotičkog Gradskog muzeja, koja je sastavila slike i organizirala izložbu.

vidimo na slikama krajolika. Kao što su i Novákovi. Potoci, drveće, njive i nebo koji su – kao što bi **Balašević** u svojoj himni Vojvodine rekao – »spojeni šavom« predstavljaju upravo to vrijeme koje autoru ne znači ništa i koje se, što bi rekla Melinda Torok, nije promijenilo u posljednjih stoljeće i pol.

laštvu kojim se trenutačno bavi navodi dvije ključne stvari: osim njega, cijanotipijom i argentotipijom, na ovim se prostorima nitko ne bavi i, što je možda i najbitnije, malo je dostupne literature o ovim tehnikama. Ovo drugo na neki način podsjeća na njegov iskaz o negativu i pet rezultata.

Z. R.

PREDSTAVLJENA KNJIGA U STOČNOM VAGONU NEVENA UŠUMOVIĆA

Traumatski potresi pretočeni u prozu

Ako bi tražio angažman u svojoj prozi, onda je to pokušaj da se pokaže koliko je nasilja u našoj svakodnevici, koliko smo ga i preživjeli, a da često nismo ni svjesni da su to nasilne situacije, da to nije normalno, kazao je književnik

Tomislav Žigmanov, Aleksandra Rašić, Neven Ušumović i Nevena Mlinko

Odrastao u Subotici, a živi na relaciji Kopar – Umag, **Neven Ušumović** slovi za jedno od najvažnijih književnih imena srednje generacije u Hrvatskoj. Njegove knjige imaju dobru recepciju kod subotičke publike, što se pokazalo i prošle subote na njegovoj književnoj večeri održanoj u Galeriji dr. Vinko Perčić.

Povod za ovaj događaj bila je njegova najnovija knjiga *U stočnom vagonu* objavljena prošle godine u sunakladi *Književne radionice Rašić* iz Beograda i Hrvatskog kulturnog udruženja *Antun Gustav Matoš* iz Zrenjanina. Riječ je o presjeku, svojevrstnoj retrospektivi njegovog dosadašnjeg stvaralaštva u žanru kratke priče, koje je prepoznato i u književnim krugovima

izvan regije. *U stočnom vagonu* donosi izabrane priče iz njegovih dosad objavljenih knjiga – *7 mladih*, *Makovo zrno*, *Rajske ptice*, kao i iz antologije *FAK:YU*.

SLOMLJENA SLIKA SVIJETA

»Mene je zanimalo kako svoje traumatske potrese staviti u prozu. Ono što se dogodilo devedesetih ali još uvijek, na jedan negativan način, odjekuje na ovim prostorima. Mi te potrese još nismo obradili. Ako bi tražio angažman u svojoj prozi, onda je to pokušaj da se pokaže koliko je nasilja u našoj svakodnevici, koliko smo ga i preživjeli, a da često nismo ni svjesni da su to nasilne situacije, da to nije normalno«, kazao je Ušumović.

Dotaknuvši se različitih aspekata svojega stvaralaštva, Ušumović je otkrio kako svoj stil naziva derealizam, kao i da ne bježi od postmodernističkih literarnih postupaka. »Nisam kroničar ovoga vremena, ne zanima me ispovjedna proza, već na književni način želim pokazati tu neku slomljenu sliku svijeta. Postmodernizam može dovesti

u vezu različite dimenzije, stvarno i virtualno. U svoje tekstove ponekad uvodim stvarne ličnosti iz popularne kulture ili ličnosti iz zavičaja, stavljajući ih u novi kontekst. Što se tiče subotičke tematike, želio sam otvoriti jednu dijakronijsku perspektivu, spojiti različite povijesne slojeve i pokazati kako proza **Géze Csátha** može govoriti i o ovom vremenu«, kazao je Ušumović.

MOTIVI GRANICE I HRASTA

Profesorica književnosti **Nevena Mlinko** govorila je pojeđinim motivima koji se često javljaju u Ušumovićevoj prozi, kao što su granica i drveće, posebno hrast. »Pojam granice kod Nevena je multipliciran i razuđen, uz malu konstantu, a to je opasnost graničnog prostora kao prostora nužne promjene. Često je moj dojam o junacima Nevenovih priča bio upravo hodanje po žici ispod koje zjape ambisi. Različita su imena tih bezdana: alkoholizam, pornografija, ubojstvo, dosada, usamljenost, ljubav, strah, stid. A zašto baš ambisi? Jer pad – naglašavam pad uslijed okliznuća ili namjer-

nog skoka, odnosno, kao svjesni ili nesvjesni čin – nikada nije s male visine, jer dubina provalije obavezno alarmira pitanje života i smrti«, kazala je Mlinko.

Osvrćući se na motiv hrasta, Mlinko je navela sljedeće: »Ovo sveto i obredno drvo za naše pretke, koje je nekada predstavljalo svetište, odnosno, preteča je hrama, bilo je prostor komunikacije s gornjim, s onim svijetom, sa svijetom koji je s onu stranu – s božanstvima i s precima. I onda Neven, svjesno ili nesvjesno multiplicira, tako što radnju svojih priča *Slavujev jezik*, *Čikungunja*, *Sačinjenje*, *Upokojenci slabo spijo* postavlja u šumu Hrastovaču, a znamo da su šume u tradicijskom ključu granični prostori i stoga uvijek začarane, ili ispod hrasta čije se grane 'vijugaju poput gladnih zmija' što je motiv ruskih vjervovanja, na groblje u kojem su zasađeni hrastovi, a o tome što je groblje ne moram govoriti.«

UTJECAJ PREVOĐENJA

Prevođenje književnih djela s mađarskog na hrvatski jezik, Ušumoviću je na neki način bila i »osebna škola pisanja«. »Muka prevođenja utjecala je da radim na svojem pisanju. Tu sam našao žicu za pisanje vlastite književnosti«, istaknuo je on.

Govoreći u ime jednog od nakladnika – *Književne radionice Rašić*, **Aleksandra Rašić** je objasnila kako ta kuća, osim domaćih, objavljuje i knjige autora iz Hrvatske. Svi njihovi naslovi mogu se nabaviti i u formatu elektroničke knjige koja je, po njezinim riječima, lakše dostupna i značajno jeftinija.

Književna večer Nevena Ušumovića u Subotici održana je u organizaciji Zavoda za kulturu vojvđanskih Hrvata, a moderator je bio publicist **Tomislav Žigmanov**.

D. B. P.

PROMOCIJA I U BEOGRADU

Knjiga *U stočnom vagonu* predstavljena je dva dana ranije, 12. veljače, u Beogradu, u Kulturnom centru *Grad*.

KNJIŽEVNO PRELO HRVATSKE ČITAONICE

U duhu dječje književnosti

Predstavljene su dvije knjige za djecu, a premijerno je prikazana predstava Neispavana ljepotica

Na ovogodišnjem *Književnom prelu* nije nedostajalo pjesme, recitacija, pitalica, smjeha i one iskrene dječje radosti. U petak, 13. veljače, u prepunoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo* u Subotici održano je IX. po redu *Književno prelo* u organizaciji Hrvatske čitaonice Subotica. O tome što je sve Hrvatska čita-

onica radila u proteklih godinu dana govorila je njena predsjednica **Bernadica Ivanković**, koja je između ostalog naglasila kako je ta udruga bila prije svega usmjerena prema radu s djecom, kroz manifestacije poput *Dana Balinta Vujkova* ili *Etno kampa* koji je lani okupio 85-ero mladih sudionika. Hrvatska čitaonica je i nakladnik te je u proteklih godinu dana

objavila četiri knjige, a sav rad, kako je Ivanković rekla, potpomogli su brojni suradnici.

NOVE KNJIGE

Ovo drugačije prelo na svom preljskom stolu imalo je dvije nove knjige namijenjene najmlađim čitateljima. Predstavljena je knjiga **Nedeljke Šarčević** *Sve i svašta da*

REPRIZA NEISPAVANE LJEPOTICE

Predstava *Neispavana ljepotica*, bit će ponovno izvedena danas (petak, 20. veljače) u dvorani HKC *Bunjevačko kolo* u Subotici, s početkom u 19 sati.

Katarina Čeliković i Zvonko Sarić

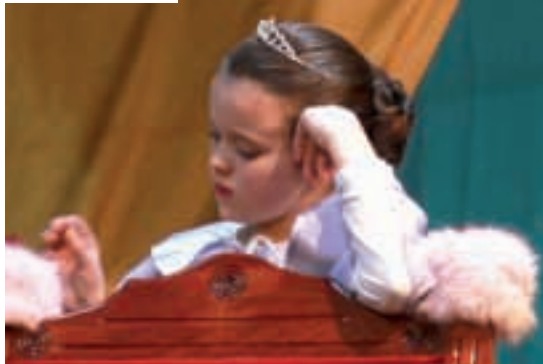
Diskografska kuća *Jugoton* darovala je djecu-sudionike zanimljivim dječjim nosačima zvuka

Gajdaš Augustin Žigmanov

Scene iz predstave Neispavana ljepotica

Vršitelj dužnosti Nakladničke djelatnosti NIU *Hrvatska riječ* **Zvonko Sarić** predstavio je novu knjigu Katarine Čeliković *Izgubljeno srce*, osvrnuvši se i na pojedine značajke dječje književnosti. Ilustracije u spomenutoj knjizi uradio je **Petar Tikvicki**, a urednica knjige je **Ivana Andrić Penava**.

RAZNOVRSTAN PROGRAM

Tijekom programa, koji je bio zaista raznovrstan, s dvije glazbene točke nastupila su djeca koja su sudjelovala na prošlogodišnjem *Etno kampu*, koju su pripremili **Anita Kovač** i **Nikola Bašić**. Mijenjali su se voditelji, recitatori i pripovjedači, a zasvirale su i gajde. Djeca su pored spomenutog sudjelovala i u nagradnoj igri u kojoj su »slagala« lik biskupa **Ivana Antunovića** čiju 200 obljetnicu od rođenja obilježavamo ove godine.

Na kraju večeri, po običaju, uslijedila je predstava, no ovoga puta u izvođenju dječjeg dramskog odjela HKC *Bunjevačko kolo*. Predstavu *Neispavana ljepotica* nastalu prema priči **Sanje Lovrenčić** *Bajka o Ružici i naopakoj tkalji* režirala je **Nevena Mlinko**. Za scenografiju je bio zadužen **Aleksandar Rajić**, koreografiju je postavila **Martina Pastva**, a tehnička potpora bio je **Oliver Kajari**. Prekrasna scenografija, kostimografija, glazba te izvrsne glumice zaokružile su i ovogodišnje *Književno prelo* i učinile posebnim.

Ž. V.

Duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije

U Petrovaradinu 16. veljače održana je duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije na kojoj su sudjelovali i svećenici grkokatolici koji djeluju u Srijemu. Duhovnu obnovu vodio je vlč. **Dragan Muharem**, svećenik Subotičke biskupije, predavač na Teološko-katehetskom institutu i urednik lista *Zvonik*. Tema ove duhovne obnove bila je *Nekarizmatični Duh Sveti*.

Voditelj duhovne obnove kao temu izabrao je govoriti o Duhu Svetom jer se nameće jedno pitanje na koje treba dati odgovor: A što

nam fali da su nam potrebne duhovne obnove svakog mjeseca?

Svećenici propovijedaju evanđelje, poznaju Krista, mole se, pomažu bližnje, padaju – ustaju, grešni su sada, grešni će biti i nakon ove duhovne obnove. Pa što onda fali?

Voditelj je dao primjer: Prije par godina u Parizu na svjetskom natjecanju pijanista do finala su stigla dva mlada genijalna pijanista koji su svirali jednu istu skladbu. Prvi pijanist je odsvirao bez greške savršenom tehnikom, a drugi je imao nekoliko manjih grešaka. I zamislite pobijedio je ovaj drugi pijanist. Presudio je samo jedan razlog: duh! Pijanist koji je odsvirao virtuosno bez greške, učinio je tehnički genijalno, robotski precizno, ali hladno, bez zanosa, onoga najbitnijeg što je bio glavni adut drugog, manje savršenog pijaniste, a to je duh! Svirao je s duhom!

Stoga se i mi ovdje pitamo: Sviramo li mi u Crkvi s Duhom?

Nije dakle cilj postati virtuosni vjernik koji neće griješiti, nije cilj postići savršene tehnike duhovnosti, nego svirati, živjeti, prodisati Duhom Svetim. I stoga je glavni akter i pokretač života Duh Sveti. Naravno, Gospodinu su potrebna marljivost i predanost. Ali je potrebna njegova prisutnost. Zato duhovne obnove uče hrabrosti nedjelovanja i poniznosti u osluškivanju Riječi. Jer često bi se više postiglo jednim satom tiha osluškivanja Božje riječi nego svim kongresima, sastancima i raspravama. A jedan trenutak molitve bio bi plodniji od hrpe papira. Iskustvo Duha se ne da sistematizirati, zatvoriti u kavez simbola i pojmova.

Sveti Duh je neuhvatljiv i tjera da se uvijek iznova promišlja staro i otvara za ono nenadano novo, za iskorak u ono što je nepoznato, daleko. Duh Sveti je slobodan u odnosu prema svim društvenim i crkvenim strukturama.

Duh Sveti nije samo »dragi nebeski gost« kako to pjeva Himan Duhu Svetom, nego je on također neugodan gost koji može bolno zasmetati u osobnim i crkvenim uhdanostima i navikama. On je napad Božji na vjerničku samodopadljivost, na ukrućenost i sklerotičnost duhovnosti, crkvenih struktura te s druge strane i napad na svaku »duhovnjačku« proizvoljnost i pobožni egzibicionizam. Takav Duh nema respekta prema entuzijastima koji pokazuju isključivima pozivajući se baš na njega.

Tko dakle vjeruje u Duha Svetoga kao Božju moć te u toj vjeri moli za njegov dolazak, taj moli za to da ga Bog smeta u ponašanje, govoru, osjećajima, kršćanskom životu. Tko moli: »Dodi Duše Presveti!« taj moli, a da možda toga i nije svjestan: Dodi Duše Presveti i smetaj me gdje je to potrebno, gdje ja to ne vidim, a nužno je... Dodi i smetaj Crkvi, mojoj zajednici, mojoj obitelji, u njezinim udobnostima, trulim kompromisima i okoštanim navikama koje prikrivaju i oslabljuju snagu Božje riječi.

Duhovna obnova je nastavljena, nakon prigode za svetu ispovijed, klanjanjem u crkvi svetog Jurja, mučenika u Petrovaradinu.

Tomislav Mađarević

Blagdan Gospe Lurdske i Svjetski dan bolesnika

Na Svijećnicu u franjevačkoj crkvi u Zemunu započela je devetnica u čast Gospi Lurdske, a sam spomendan Lurdske Gospe proslavljen je 11. veljače procesijom sa svijećama i svečanom svetom misom. Premda se na molitvu krunice i pobožnost svake večeri okupljao manji broj vjernika, na euharistijskom slavlju crkva je bila popunjena Marijinim štovateljima, koji su uveličali slavlje pjesmom i molitvom.

Kako je to ujedno i Svjetski dan bolesnika u svetoj misi molili smo za sve bolesnike, osobito za one iz naše župske zajednice, s onima koji su bili pripremljeni i osjećali se potrebnima, podijeljeno je i bolesničko pomazanje.

U propovijedi je spomenuto da je namjera ovog dana, prisjetiti se i zahvaliti onima koji skrbe o bolesnicima, a to su zdravstveni i brojni drugi djelatnici i volonteri koji svojim plemenitim radom brinu o potrebama bolesnih. Svečanosti ovog euharistijskog slavlja doprinijeli su članovi našeg pjevačkog zbora.

Ž. P.

IN MEMORIAM

Posljednji pozdrav našem voljenom
dipl. ing. Vjačeslavu Vasiljčuku

1924. – 2015.

Zahvaljujemo svima koji su bili uz nas u najtežim trenucima.
**Ožalošćena supruga Katarina, djeca Nikolaj,
Aleksandra i Larisa s obiteljima**

VIJESTI

Križni put

U srijedu, 18. veljače, započela je korizma, a s njome i pobožnost križnoga puta.

Ova pobožnost je zapravo spomen Isusove muke od trenutka kada Isusa osuđuju na smrt do polaganja Isusova tijela u grob. Kako znamo sastoji se od 14 postaja, a za svaku postaju postavljaju se slike ili kipovi s prikazima Isusove muke. Pobožnost križnoga puta je, kako govore zapisi, vrlo stara i potječe iz Jeruzalema. Nastala je tijekom hodočašća, kada su vjernici obilazili mjesta Isusove muke. Križni put su promicali sv. Franjo Asiški i franjevci, ali se pobožnost značajnije proširila tek u 18. stoljeću.

U brojnim župama i crkvama se svakodnevno ili nekoliko puta tjedno održava ova pobožnost. Raspitajte se o točnoj satnici i uključite u ovu korizmu pobožnost.

Zaručnički tečaj

Zaručnički tečaj, kao priprava za sve one koji se namjeravaju vjenčati ove godine započinje 9. ožujka u 19.30 u Harambašićevoj 7. u Subotici. Pozivaju se i mladi koji su stariji od 17. godina.

Ž. V.

NOVI SAD	90,0 MHz
SUBOTICA	90,7 MHz
SOMBOR	95,7 MHz
PLANDIŠTE	88,4 MHz
NIŠ	102,7 MHz
LESKOVAC	107,4 MHz

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Čovjek je svjestan prolaznosti svog života. Sve i kad bi htio na to zaboraviti ne može, jer se prolaznost očituje svuda oko njega. No, prolazan je samo tjelesni čovjekov život, a on nastavlja svojom dušom živjeti u vječnosti. Međutim, vječni život ovisi o njegovom vladanju u ovom prolaznom, zemaljskom životu. Pa iako čovjek to smetne sama, korizmeno vrijeme kroz priprvu za Uskrs, razmatranje Kristove muke, te kroz sam početak korizme i obred pepeljenja, podsjeća čovjeka da ovaj prolazni život iskoristi pripremajući se za susret s Bogom u vječnosti.

SPOMENI SE DA SI PRAH...

Vrijeme korizme započinje Pepelnicom koja je ime dobila prema obredu pepeljenja. Ovaj obred nas uvodi u korizmeno raspoloženje ozbiljnosti i pokore. Svećenik vjernike pepelom posipa po glavi čineći znak križa i izgovarajući riječi: »Sjeti se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah pretvoriti« ili »Obratite se i vjerujte evanđelju«. Obje ove rečenice izražavaju istinu o čovjeku na samom početku korizmenog vremena, istinu iz koje će čovjek crpsti nadahnuće da u svom životu napravi zaokret i usmjeri ga k Bogu.

Pepeo je od davnina simbol prolaznosti ljudskog života i simbol pokore. Još u starozavjetno vrijeme ljudi su se posipali pepelom po glavi i oblačili

Pepeo i kušnja

pokorničku odjeću da bi izrazili svoju ništavnost i kajanje pred Bogom za svoja zlodjela i nevjeru. To je bio znak da je čovjek spreman za novi početak, odbacivši sve grješno. Pepeo i pokornička odjeća bili su vanjski znak unutrašnje promjene života. »Obredom pepeljenja na čistu srijedu Crkva želi svoje vjernike podsjetiti na istinu s prve stranice Biblije da je čovjek po svom tijelu samo prah, a da je tek Božjim životvornim duhom ono što jest, slika Božja i nosilac besmrtnosti. Prema jednoj drevnoj židovskoj legendi, Bog je stvorio čovjeka namjerno tek posljednji dan stvaranja – da čovjek ne bi mogao poslije reći kako je pomagao Bogu pri stvaranju. Od zemlje je Bog načinio samo jednoga čovjeka kako se poslije drugi ljudi ne bi mogli smatrati plemenitijima jedni od drugih. Stvorio ga je kao svoju sliku – da čovjek nastavi njegovo djelo stvaranja i da obrađuje zemlju... Dakle, pepeo koji svećenik posipa u obliku križa izražava dvostruku istinu o čovjeku: čovjek je po svojoj ljudskoj naravi prah, ali to nije konačan domet njegova života. U Kristovu križu obećan mu je vječni život.«

BORBA S KUŠNJOM

I kada čovjek odluči odbaciti grijeh i surađivati s Bogom, svjestan svoje prolaznosti i velikog Božjeg milosrđa, mnoge kušnje stoje na tom putu. Zato nakon pepelnice, već u prvoj korizmenoj nedjelji slušamo evanđelje o Isusovoj kušnji (usp. Mk 1, 12-15). Čak ni on nije bio pošteđen iskušavanja. Ali, Isus kušnju nadvladava, uspijeva joj se oduprijeti i ostavlja nam pouku kako da i mi uspijemo iz iskušenja izaći kao pobjednici:

»Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!« (Mk 1, 15). U Isusu dolazi punina vremena, ispunjenje davno danih obećanja. Stoga čovjek ne može ostati isti, već treba odgovoriti na to svojim obraćenjem. Upravo to je zahtjev korizmenog vremena. Ne samo ispraviti neke svoje mane, nego napraviti temeljni zaokret svog života, odlučiti se za Boga, a odbaciti sve ono što se tome protivi. Naposljetku, to isto je učinio i Isus u svojoj kušnji. Mogao je odbaciti svoje poslanje, ispunjenje Očeve volje pred privlačnom ponudom zloga. Ali, ne! On nije prihvatio ono u čemu nema Boga, već ostaje vjeran svojem poslanju povjerenom mu od Oca.

Dakle, kušnja nije samo neka moralna dvojba, ona je izbor između Boga i poslanja koje smo krštenjem primili i zavodljivih ponuda u kojima nema Boga, već samo kratki užici ovog svijeta koji brzo postaju prah. Težina te kušnja je upravo u tome pristati biti različit ili se suobličiti svijetu. Noa, o kojem se čita baš na prvu korizmu nedjelju, izabrao je Boga i biti Božji, pa samim tim i različit. Time je zaslužio da bude nositelj prvog saveza Boga i čovjeka.

Isusov poziv na vjeru i obraćenje istovremeno nam je i poslanje da u svoj život utkamo evanđelje tako da ono bude vidljivo i privlačno tolikima koji su na Krista zaboravili, da postanemo apostoli novog doba. Kao što su Isusovi učenici oduševili tolike pogane za kršćanstvo, da mi sada naše kršćane, koji su se predali poganskom duhu ovog svijeta, istim žarom oduševimo za Krista. Svjedočanstvo života tu ima nezamjenjivu ulogu.

PRELO SIĆANJA

Ponosni na svoje podrijetlo

Prelo sićanja i ove je je godine okupilo oko 90 sudionika i bar na trenutak ih vratilo u prošla vremena.

Svi obučeni u bunjevačku svečanu zimsku nošnju prisjetili su se bogatog naslijeđa, no kako su naši stari svaki posao i događaj započeli s Božjom pomoću, tako je i ove godine okupljanje započelo svetom misom u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila u Subotici. Misno slavlje predvodio je mons. **Marko Forgić** uz koncelebraciju patera **Marijana Kovačevića**. Mons. Forgić je izrazio radost zbog ovog običaja, te jasno naglasio kako svi sudionici trebaju biti ponosni na svoje podrijetlo i nošnju. Poručio je svima u nošnji kako na ovaj način sebe daruju Bogu u najljepšem izdanju.

Peto po redu *Prelo sićanja* održano je u dvorani HKC *Bunjevačko kolo* u Subotici, 15. veljače, a otvorio ga je tajnik Katoličkog društva za kulturu, povijesti i duhovnost **Ivan Antunović** vlč. **Ivica Ivanković Radak** koji je između ostalog rekao: »Ovo prelo vraća nas u prošla vremena, one koji više pamte vraća u mladost, a nas mlađe podsjeća da ne zaboravimo ono što je dio nas i našega identiteta.«

I ove godine *Prelo sićanja* organizirali su Hrvatski kulturni centar *Bunjevačko kolo* i spomenuto Katoličko društvo. Zanimljiva je činjenica da se svake godine za ovo prelo šije nova nošnja, što je i prvobitni cilj organizatora. »I ove godine skupili smo se u lijepom broju, no, ono što me osobito raduje jeste da ima novošivenih nošnji« kazao je jedan od organizatora **Ivan Piuković** i dodao: »Ljudi su postali svjesni da originali koji postoje nisu za upotrebu jer se brižno čuvaju zbog starosti i dotrajalosti. Upravo zbog toga mi je osobito drago što se vodi računa što se i kako šije. Dakle modeli koji se šiju su skidani s originala i jedina razlika jeste u materijalu, koji se pažljivo bira kako bi bio prikladan.«

Za ovu priliku korištena je i nošnja iz HKC *Bunjevačko kolo*, kao i iz obiteljskih zbirki.

Ž. V.

PRELO I IZBORNA SKUPŠTINA DRUŠTVA VOJVOĐANSKIH I PODUNAVSKIH HRVATA

Prelo u Zagrebu

Društvo vojvođanskih i podunavskih Hrvata proteklo je subote, 14. veljače, organiziralo prelo koje je u klupskim prostorijama u Zagrebu okupilo članove vjerne tradiciji koji su se u ovo pokladno vrijeme sastali desetu godinu za redom. U okviru ovog okupljanja upriličena je i Izborna skupština na kojoj je odlučeno da na funkciji predsjednika Udruge i dalje ostane **Antun Vujević**.

U svom pozdravnom govoru, novi – stari predsjednik Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata **Antun Vujević**, izrazio je zadovoljstvo tradicije održavanja prela u Zagrebu koja se njeguje od 2005. godine. U svom obraćanju, Vujević je podnio izvještaj i podsjetio na aktivnosti rada Društva u protekloj godini.

BOGAT PROGRAM

»Tijekom prošle godine obilježili smo 100 godina rođenja i 50 godina od smrti našeg skladatelja **Albe Vidakovića** te položili vijenac na kuću gdje je

Luka Štilinović se u svom obraćanju osvrnuo i na važnost očuvanja ovog običaja.

»Veliko prelo je u prvim godinama narodnog preporoda bačkih Hrvata odigralo nezamjenjivu ulogu buđenja nacionalne svijesti, a tu ulogu ima i danas, poglavito u ova nemila vremena nametnute podjele koja uzima sve više maha.

živio i radio. Prisustvovali smo promociji nekoliko knjiga, od našeg večerašnjeg gosta **Lajče Perušića**, **Dražena Prčića**, te drugih, a nastojali smo biti pri-

sutni i na svim onim događajima koji su vezani za naše podneblje i naše ljude. Krajem prošle godine sudjelovali smo na *Božićnom bazaru* na kojem smo ponudili domaće kolače i radove od slame, bili smo na pretpremijeri filma našeg redatelja **Branka Ištvančića**, posjetili smo izložbu jaslica na Kaptolu, te kao i svake godine organizirali okupljanje za Materice«, podsjeća Vujević.

Ono na što je Društvo osobito ponosno jeste suradnja s Hrvatskim kulturnim prosvjetnim društvom *Matija Gubec* iz Tavankuta, te zajedničko organiziranje izložbe *Slika od slame i božićnjaka bačkih Hrvata Bunjevaca* u Zagrebu, u prosincu prošle godine. »Bilo je lijepo čuti pozitivne kritike i odjeke nakon same izložbe koji su dolazili od ljudi koji ne poznaju naše običaje. Radosni smo što je izložba bila i medijski praćena, te je tako na zagrebačkoj televiziji Z1 emitiran razgovor na tu temu s **Nacom Zelićem**. Tijekom pripremanja izložbe uz podršku Subotičanke **Marice Vukov** organizirali smo radionice na kojima se mogla svladati izvedba izrade figurica za božićnjak«, kaže predsjednik Vujević.

VRSTE PRELA

Okupljenima se obratio i član odbora Društva, **Luka Štilinović**, koji je prisutnima prenio pozdrave i riječi dr. **Ante Sekulića** te u svom govoru podsjetio na neke činjenice o običaju prela kojeg bački Hrvati nastoje očuvati i ovdje daleko od doma. »Slušajući našu živu enciklopediju dr. Sekulića, pokušao sam upamtiti i vama večeras prenijeti ono što mi je ispričao pred ovaj naš susret. Nekada se smatrala velika uvreda ne doći na prelo«, tvrdi Štilinović prenoseći Sekulićeve riječi. On nadalje govori kako o ovom bunjevačkom običaju postoje zapisi i u mađarskim knjigama. Najizvornije je ono prelo kada se sastanu žene uz preslicu i vreteno, te dan provedu u radu uz priču i pjesmu. Drugo je ono koje se održava u kući gdje ima djevojaka. One u dom svojih roditelja pozovu prijateljice koje nani pomažu plesti, pa tu kao slučajno svrate i momci, te bude gajdaša, harmonikaša ili tamburaša i pjesme koja potraje u noć. Treća vrsta prela je ono obiteljsko koje se organiziralo kod

glavara. Tu se očitovalo ritualno zajedništvo. Sekulić još podsjeća da su obiteljska okupljanja kod Bunjevaca uvijek bila praćena darivanjem. Tako se na primjer mlađim ženama za prelo poklanjala oprava od sefira koja se rabila za svakodnevni posao. Ukoliko bi slučajno bilo nesuglasica u obitelji, to se pred starijima nije smjelo očitovati. U pravilu se nije ljubilo u obraz, nego su stariji pružili ruku, pa su mladi ljubili nadlanicu, prenosi nam Štilinović riječi dr. Ante Sekulića.

Luka Štilinović se u svom obraćanju osvrnuo i na važnost očuvanja ovog običaja. »Veliko prelo je u prvim godinama narodnog preporoda bačkih Hrvata odigralo nezamjenjivu ulogu buđenja nacionalne svijesti, a tu ulogu ima i danas, poglavito u ova nemila vremena nametnute podjele koja uzima sve više maha.

Ove godine Društvo vojvođanskih i podunavskih Hrvata u Zagrebu slavi 25 godina kontinuiranog rada, te je predsjedništvo Udruge za jesen najavilo prikladno obilježavanje ove obljetnice.

Dijana Prčić

Pred novim izazovima

Pred početak rata u Beogradu je živjelo oko 40.000 katolika od kojih su u tom trenutku nešto više od polovice predstavljali Hrvati. Formiranjem Banovine Hrvatske 1939. dio stručnjaka iz Beograda preseljava, uglavnom u Zagreb, zbog potreba administracije i autonomnih tijela Banovine. U Hrvatskom klubu 1940., nakon odlaska dotadašnjeg predsjednika **Pere Blaškovića** u Zagreb, predsjednik postaje **Maksim Mrzljak**. Broj članova u tom razdoblju opada da bi se u ratnom okruženju 1941. smanjio na 400 osoba. Inicijativom Maksima Mrzljaka u Zagrebu je osnovana podružnica Hrvatskog kluba s ciljem da zaštiti imovinu Hrvata u Beogradu i njihovo preseljenje na teritorij Hrvatske. U okolnostima opće nesigurnosti velik broj Hrvata je ostao bez osobnih dokumenata, putnih isprava i riješenog statusa državljanstva. Početkom rata Hrvatski klub preuzima funkciju konzulata NDH u Beogradu pod nazivom Hrvatski klub – Ured za putnike i u toj funkciji djeluje do početka 1942. od kada djeluje Konzularno predstavništvo NDH u Beogradu pa možemo pretpostaviti da se Hrvatski klub nakon toga ugasio. Njegov dotadašnji predsjednik Maksim Mrzljak preselio je u susjedni Zemun. Nije nam poznato kretanje broja Hrvata u Beogradu tijekom rata. Većina ih se iselila, no neki su odlučili ostati bilo zbog političkog opredijeljena ili osobnih razloga. Pojedinci među bačkim Bunjevcima (**Martin Matić**, **Albe Kuntić**), otprije skloni beogradskim vlastima, u istom razdoblju preseljavaju u Beograd u strahu od mađarskog revanšizma. Također, pojedinci iz nacionalno mješovitih hrvatsko-srpskih brakova zbog osjećaja nesigurnosti u NDH dolaze u Beograd.

Prvog dana bombardiranja Beograda (6. travnja 1941.) oštećena je crkva sv. Petra. Katolička crkva nastavila je djelovati tijekom ratnih godina. Isusovci su sakrivali više Židova, unatoč tomu što su u crkvu dolazili mnogi beogradski Nijemci i njemački vojnici. Beogradski katolički svećenici su tijekom rata prosvjedovali protiv progona Srba i pravoslavaca u NDH.

STARI I NOVI BEOGRAĐANI

Nakon rata počinje povratak dijela Hrvata u Beograd koji su u njemu živjeli do 1941., a

dolaze i drugi koji sudjeluju u njegovoj obnovi, od materijalne do kulturno-društvene. Prvim poslijeratnim popisom u Beogradu je bilo evidentirano 24.331 Hrvata koji su činili 6,6 posto od ukupno 367.816 stanovnika grada. Zemun, tadašnji VIII. gradski rajon (9.004 Hrvata 1948. godine), i neka druga naselja uključena su u aglomeraciju Beograda pa je prividno znatnije porastao broj Hrvata u odnosu na prijeratno stanje. Oporavkom od posljedica rata, naglom urbanizacijom i industrijalizacijom Beograd postaje ekonomsko središte Srbije i Jugoslavije, središte kulture, obrazova-

Crkva sv. Ante Padovanskog

nja i znanosti pa privlači veliki broj useljenika, naročito u razdoblju od 1950. do 1970. Hrvati doseljavaju najviše iz Hrvatske, Vojvodine i Bosne i Hercegovine. Zastupljeni su u svim gradskim općinama (od onih općina gdje su bili autohtoni poput srijemskih: Zemun, Surčin), pa do novih naselja koja su nastajala u poslijeratnim desetljećima. Prema rodnom kraju od popisanih 28.925 Hrvata u gradu Beogradu 1953. godine najveći udio činili su oni rođeni u Hrvatskoj (59,9 posto), zatim rođeni u Beogradu (17,4 posto), Vojvodini (8,1 posto), Bosni i Hercegovini (7,5 posto),

u tadašnjem beogradskom kotaru (3,1 posto), inozemstvu (1,6 posto), užoj Srbiji (0,9 posto), Crnoj Gori (0,7 posto), Sloveniji (0,5 posto), Makedoniji (0,2 posto), Kosovu (0,1 posto) dok za 0,02 posto nije bilo poznato mjesto rođenja. Najveći broj Hrvata u Beogradu zabilježen je 1961. godine kada ih je popisano 35.138. Prema brojnosti isticao se Zemun u kojem su uglavnom živjeli Hrvati starosjedioci 9.720 osoba ili 13 posto stanovnika zemunske općine (uk. u Zemunu 74.851 st. 1961. g.), a brojniji su još bili u Starom gradu (4.826), Savskom vencu 3.917, Vračaru (3.696), Paliluli (2.654), Zvezdari (2.589), Novom Beogradu 2.470 gdje se slijevao najveći broj useljenika (1981. godine u Novom Beogradu 4.795 Hrvata), Voždovcu (1.856) itd.

BEZ INSTITUCIONALNOG OSLOMCA

I pored relativno značajne zastupljenosti Hrvata u stanovništvu Beograda nisu bili organizirani u nacionalna društva kao u razdoblju između dvaju svjetskih ratova. Zbog nemogućnosti osnivanja manjinskih društava izvan matičnih republika jedini oblik čuvanja nacionalnog identiteta bio je djelomično moguć pod okriljem Crkve gdje je bogoslužje vršeno na hrvatskom jeziku. Međutim, utjecaj Crkve na vjernike u socijalističkoj Jugoslaviji značajno je smanjen. Zbog političkih prilika pod komunističkom vlašću, lošeg položaja Katoličke crkve, veći broj beogradskih Hrvata živio je kao kriptokatolici. Oni su slavili u krugu obitelji kršćanske blagdane, ali svoju vjersku pripadnost nisu iskazivali u javnosti kao što je često bio slučaj i s nacionalnom pripadnošću. Takve prilike utjecale su na njihovu slabu integriranost kao nacionalne zajednice. Broj krštenja, koji u razdoblju 1960-ih i 1970-ih počinje opadati, indikativan je. Razlog smanjenju broja krštenja treba tražiti u iseljavanju, smanjenoj stopi nataliteta, ali i u udaljavanju od Crkve i njezinog tradicionalnog učenja. Nešto drugačije prilike vladale su u srijemskim dijelovima beogradske aglomeracije, Zemunu i Surčinu, gdje je kod starosjedioca hrvatskog stanovništva otprije postojala umreženost preko rodbinstva, susjedstva u lokalnoj zajednici kao i snažnija povezanost s Crkvom.

(Preuzeto sa sajta Hrvatskog nacionalnog vijeća)

STJEPAN BARTOLOVIĆ (1909. – 1992.)

Znamenita osoba iz Bača

»U Baču su živjela dva pobožna franjevca, fra **Filo** i fra **Bono**. Živjeli su iz milodara vjernika. Njima jave pobožni pastiri, da su u noći vidjeli ruku, koja je nikla iz zemlje, u ruci križ i oko križa svjetlo. Franjevci su pobožno molili, da im Bog objavi, što to znači. Ukaže im se sv. Antun i naredi im, da na tome mjestu sagrađe crkvu. Franjevci siromašni i jedva žive. Otkud novaca za crkvu? Bog im i sad pomogne. Razboli se kćerka turskog paše u Baču. Fratri istjeraju sotonu iz nje, paša sagrađi crkvicu.«

PUT K USPJEHU

Ovim riječima započinje povijesna crtica *Kako je nastala crkvice kod sv. Antuna u Baču*, napisana prema narodnom predanju kojom se u književnosti javio profesor i književnik **Stjepan Bartolović**, podrijetlom iz drevnoga Bača. Rodio se 25. studenoga 1909. u Baču. Niža četiri razreda gimnazije završio je u Osijeku i Subotici, a ispit zrelosti položio je u Travniku. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1936. godine, a potom, kao većina ovdašnjih intelektualaca, napušta svoj rodni kraj i službuje u Karlovcu, Splitu, Sinju, Dubrovniku, Zagrebu, Subotici i Rijeci.

Poslije prvoga uspjeha objavljuje svoje radove u *Obitelji*, *Obzoru*, *Jutarnjem listu*, *Hrvatskom dnevniku*, *Hrvatskom glasniku*, *Svijetu* i u njemačkom časopisu *Schwabischer Volksrziher*. Bavio se kritikom i kulturnim temama, a osobito folklorom, poviješću, filologijom i bibliografijom Bunjevaca i Šokaca. Ipak njegov rad nije dostatno predstavljen široj javnosti pa je on prešućivan i gotovo zaboravljen kao znamenita osoba Bača. Bartolović je napisao više važnih članaka od kojih ćemo spomenuti samo nekoliko, koji su i danas aktualni i vrijedni čitanja: *Nešto o životopisu Bunjevaca i Šokaca*: Ovdje je podvrgao kritici hrvatsku javnost koja se malo brine o sudbini svojih sunarodnjaka u tim krajevima i ukazuje na problem asimilacije i održavanja nacionalne individualnosti (*Obzor*, 10. siječnja 1933.).

DJELA

Životopis o Šokcima i Bunjevcima i njihovo kulturno i političko mjesto u Bačkoj, Baranji i Banatu: U ovoj raspravi Bartolović

naglašava, kako treba znanstveno prosvjetiti ova pitanja, jer preko stotinu se godina priča o nama, a mi smo još uvijek u istom krugu znanja i spoznaja (*Hrvatski dnevnik*, 22. rujna 1940.). Spomenut ćemo još nekoliko značajnih članaka: *Hrvati Bačke, Baranje i njihovo pitanje* (*Hrvatski glasnik*, 13. travnja 1940.), *O bačkim narodnim nošnjama* (*Obzor*, 19. listopada 1933.), *Šokačka nošnja iz Bača* (*Svijet*, 9. srpnja 1933.). U rukopisu mu je ostao studij *O jeziku Šokaca* u kojemu obraća pozornost na akcent, morfologiju, sintaksu, a posebice na utjecaj Mađara i Nijemaca na njihov jezik. Od petog razreda gimnazije skupljao je riječi i izraze među bačkim Hrvatima u raznim mjestima i tako postavio temelje za jezičnu i etnografsku građu za rječnik bunjevačko-šokačkih Hrvata.

Profesora Bartolovića vidjeli smo posljednji put 30. kolovoza 1969. na Simpoziju od dr. **Josipu Andriću** u motelu *Ristovača* kod Bača. Bio je to doista ugodan, komunikativan i duhovit čovjek. Umro je 11. veljače 1992. godine u Zagrebu i pokopan je na Mirogoju. Lik i djelo Stjepana Bartolovića i njegove zasluge trebaju trajno ostati u sjećanju ovdašnjih Hrvata.

(Literatura: M. Evetović, *Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata*, NIU *Hrvatska riječ*, Subotica, 2010.; *Leksikon podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca 2*, Hrvatsko akademsko društvo, Subotica, 2004.; *Subotička Danica*: kalendar za 1994., Subotica, 1993., str. 224.)

Zvonimir Pelajić

Odsjek za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Tajništva za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša temeljem članka 30 i 10 Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (*Službeni Glasnik RS* br. 135/04, 36/09) objavljuje:

OBAVIJEST

Nositelj projekta **AD SMB MEHANIZACIJA i TRANSPORT** Subotica, Čantavirki put br. 14 podnio je zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja zatečenog stanja na životni okoliš objekata koji se koriste bez uporabne dozvole, a nalaze se na katastarskoj parceli 35951 ko Donji grad. Predmet procjene je 16 objekta obuhvaćenih u postupku legalizacije.

Podaci i dokumentacija iz zahtjeva nositelja projekta mogu se dobiti na uvid u prostorijskim Gradске kuće (II. kat, soba 226), radnim danom od 10 do 12 sati.

Svi zainteresirani u roku od 10 dana od dana objavljivanja ove obavijesti mogu dostaviti svoje mišljenje u pisanom obliku na adresu Gradska uprava, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša – Trg slobode br. 1, Subotica.

Zašto? Kako? Molim?

Tko je izumio palačinke?

Međunarodni dan palačinki obilježava se svake godine 24. veljače, stoga nemojte zaboraviti proslaviti ovaj dan, onako kako mu i priliči – s palačinkama! Da, znam svi ih volite, ali jeste li se zapitali tko je prije vaše mame, majke, bake... zamutio prvu palačinku?

U povijesti nije zabilježeno tko je izmislio palačinke. Vjeruje se da je ovo kulinarско remek djelo napravljeno prije nekoliko stotina godina, od razmučenog brašna i jaja, i ispečeno na vrelom kamenu na ognjištu.

Osim onih nama poznatih palačinki postoje još i afričke, australske te američka verzija palačinki.

One palačinke koje mi poznajemo prave se na razne načine, mogu biti i slatke, slane, pohane, punjene na razne načine.... No, evo osnovnoga recepta, kojeg možete (oni stariji ili u prisustvu odrasle osobe) napraviti i sami.

300 g oštrog brašna
150 ml mlijeka
100 ml mineralne vode
prstohvat soli
žlica šećera
žlica ulja

Prvo izmutite jaja i postepeno dodajete sve ostale sastojke. Potrebno je sve dobro izmiješati.

Za punjenje, pustite mašti na volju i uživajte.

U društvu su uvijek slađe!

VALENTINOVO s najmlađima

Dan svetog Valentina, svetog Trifuna ili Dan zaljubljenih, obilježen je u subotu, 14. veljače, svečanim programom u Monoštoru. U suradnji OŠ 22. oktobar iz Monoštora i Udruge građana Podunav, učenici nižih razreda pripremili su prigodan program, a nastupili su i *Boduroški mališani* – ogranak Somborskog pjevačkog društva. Dječji zbor je izveo dvije numere – *Boje ljubavi* i *Čokolada*, a ovo je bio drugi javni nastup zbora od njegovog osnivanja.

Učenici **Leo, Danilo, Milana, Aleksandra i Sara**, recitali su pjesmice o ljubavi i zaljubljenosti. **Iva i Silvija** su zajedničkim snagama recitirale *Leptirice*, a učenici trećeg razreda su otpjevali pjesmu *Milica*. Darija je recitala *Prvu ljubav* iz nedavno objavljene zbirke pjesama **Jovane Gromović**, učenice ove škole, a IV. b razred se predstavio pjesmom *Ti i ja*, kao i Ivinom recitacijom *Prva ljubav*.

Z. M.

Knjižnici s ljubavlju

Po prvi je put ove godine i u Subotici obilježen Međunarodni dan darivanja knjiga, koji se obilježava 14. veljače. Subotička Gradska knjižnica se uključila u projekt pod geslom *Knjižnici s ljubavlju*, a kako ove godine obilježava 125. rođendan, učenici Osnovne škole *Matija Gubec* iz Tavankuta darivali su knjižnicu knjigama. Oko 70 knjiga je uručeno knjižnici te je tako Gradska knjižnica postala bogatija, a učenici su naučili da

knjige imaju neprocjenjivu vrijednost te ih je ova akcija potakla na čitanje – rekla je **Josipa Kojić**, učiteljica iz Tavankuta, koja je organizirala akciju darivanja.

I. D.

Sljedeći petak Općinska smotra recitatora

Za tjedan dana, točnije u petak, 27. veljače, u subotičkoj Gradskoj knjižnici bit će održana Općinska smotra recitatora *Pjesniče naroda moga*. Početak je u 9 sati u čitaonici Znanstvenog odjela.

Svi oni koji prođu dalje, nastavit će natjecanje 7. ožujka kada će biti Zonsko natjecanje za teritorij Apatina, Sombora, Bačke Topole, Kanjiže, Ade, Sente, Bečeja, Malog Idoša i Subotice.

Na Hrckovu adresu stigli su crteži iz OŠ *Matko Vuković* iz 3. h razreda.

PETAK 20.2.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:10 Prozor u svijet: Pariz, dokumentarna serija
10:37 Prozor u svijet: Marrakech, dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan: Živjeti zdravo
13:40 Labirint
14:25 Riječ i život
14:55 Pozitivno
15:20 Kulturna baština
15:35 Znanstveni krugovi
16:00 Što vas žulja?
16:30 Regionalni dnevnik
17:00 Vijesti u 17
17:20 Hrvatska uživo
18:02 Odmori se, zaslužio si, humoristična serija
18:37 Iza ekrana
19:00 Javna stvar
19:30 Dnevnik 2
20:10 Ciklus James Bond: Pogled na ubojstvo, britansko-američki film
22:25 Noćna kavana
23:25 Moramo razgovarati o Kevinu, britansko-američki film
01:15 Filmski maraton
03:55 Svaki dan dobar dan: Živjeti zdravo
04:25 Riječ i život
05:02 Što vas žulja?
05:32 Hrvatska uživo
06:12 Sve će biti dobro, telenovela

06:35 Jura iz džungle, crtana serija
07:00 Juhuhu
09:00 Školski sat: Pazi, snima se 5! - ili...o glumi
09:30 Puni krug
09:50 Školarci obavještajci, serija za djecu
10:18 Degrassi, serija za mlade
10:40 Indeks
11:10 Village Folk: Kuće s tradicijom
11:20 Australija - Život na rubu: Veliki koraljni greben, dokumentarna serija
12:15 George Clarke: Čudesne zamisli, dokumentarna

serija
13:05 Ubojstvo, napisala je, serija
13:50 Atulova malezijska kuhinja, dokumentarna serija
14:20 Smrtonosna opsjednutost, američki film
16:00 Školski sat: Pazi, snima se 5! - ili...o glumi
16:30 Puni krug
16:45 Juhuhu
17:45 Briljanteen
18:27 Glee, serija
19:10 Uređujte nadahnuto, dokumentarna serija
19:40 Atulova malezijska kuhinja, dokumentarna serija
20:10 The Rolling Stones: Crossfire Hurricane, glazbeno-dokumentarni film
22:05 Sandham Murders, mini-serija
00:10 Zločinački umovi, serija
01:00 Dva oca: Pravda za nevine, američki film
02:30 George Clarke: Čudesne zamisli, dokumentarna serija
03:20 Noćni glazbeni program

06:15 RTL Danas, (R)
06:55 Virus attack
07:15 Tenkai vitezovi, animirana serija
07:40 Timon i Pumbaa, animirana serija
08:05 Sve u šest, magazin (R)
08:35 TV prodaja
08:50 Hitna služba, dramska serija (R)
10:00 Pomorska ophodnja, akcijska serija
10:55 Pomorska ophodnja, akcijska serija
11:50 TV prodaja
12:05 Hitna služba, dramska serija
13:00 Pet na pet, kviz (R)
13:55 Vatre ivanjske, dramska serija (R)
14:55 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Dr. House, dramska serija (R)
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Hladna istina - TV premijera, igrani film, triler
21:50 Pod opsadom, igrani film, akcijski triler
23:05 Eurojackpot
23:10 Pod opsadom, igrani film, akcijski triler

23:50 Dr. House, serija
01:40 Merlin i knjiga zvijeri, igrani film, fantastika
03:20 RTL Danas, (R)
04:05 Kraj programa

SUBOTA 21.2.2015.

07:50 Granična rijeka, američki film - ciklus klasičnog vesterna
09:10 Normalan život
10:00 Kućni ljubimci
10:30 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:25 Veterani mira
13:10 Duhovni izazovi
13:45 Prizma
14:30 Kulturna baština
14:55 Smrtonosna osveta, američki film
16:23 Potrošački kod
17:00 Vijesti u 17
17:20 Snaga volje
18:05 Manjinski mozaik: Pjevam, dakle jesam
18:25 Lijepom našom
19:30 Dnevnik 2
20:15 The Voice - Najljepši glas Hrvatske
22:00 Na rubu, američki film
00:05 Na putu, francusko-američko-britansko-brazilsko-kanadski film - Filmski maraton
02:05 Granična rijeka, američki film - Filmski maraton
03:25 Subotom ujutro
04:40 Duhovni izazovi
05:10 Veterani mira
05:55 Prizma
06:40 Lijepom našom

06:25 Biblija
06:35 Jura iz džungle, crtana serija
07:00 Juhuhu
09:35 Olsenova banda i blago kralja lopova, film za djecu
11:25 Saalbach: Svjetski skijaški kup (M) - spust, prijenos
12:40 Tea Mamut: (R)
12:51 Dobar, bolji, najbolji... britanski slastičar, dokumentarna serija
13:55 Ciklus James Bond: Pogled na ubojstvo, britansko-američki film
16:05 Noćna kavana
16:55 Rijeka: Košarka All Star, prijenos

19:00 Subotom ujutro
20:20 Iz džungle u džunglu, američki film
22:05 Narkokultura, dokumentarni film
23:45 Večer s Joolsom Hollandom
00:47 Dobar, bolji, najbolji... britanski slastičar, dokumentarna serija
01:47 Noćni glazbeni program

05:20 RTL Danas, (R)
06:00 Timon i Pumbaa
06:50 Aladdin, animirana serija
07:15 Tenkai vitezovi, animirana serija
07:40 TV prodaja
07:55 Vatre ivanjske, dramska serija (R)
08:55 Vatre ivanjske, dramska serija (R)
09:55 TV prodaja
10:10 Pet na pet, kviz (R)
11:05 TV prodaja
11:20 Cirkus, zabavna emisija
13:15 Dynamo: Majstor nemogućega, zabavna emisija
14:10 Garfield 2, igrani film, obiteljski/animirani
15:40 S tatom za vratom, igrani film, komedija
16:30 RTL Vijesti
16:40 S tatom za vratom, igrani film, komedija
17:30 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
18:30 RTL Danas
19:15 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
20:00 96 sati: Istanbul - TV premijera, film, triler
21:50 Colombiana, igrani film, kriminalistička drama
23:50 Pod opsadom, igrani film, akcijski triler (R)
01:45 Astro show
02:45 RTL Danas, (R)
03:30 Kraj programa

NEDJELJA 22.2.2015.

08:00 Klasika mundi: Evgenij Kissin i Varšavska filharmonija pod ravnanjem Antonija Wita
08:45 Divljak, američki film - Zlatna kinoteka
10:10 Press klub
11:00 Velečasni Brown, serija
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Rijeka: More

14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Mir i dobro
15:30 Posljednji tango u Halifaxu, serija
16:25 Vrtlarica
17:00 Vijesti u 17
17:16 Zapisano u kostima: Legionar iz Resnika, dokumentarna serija
17:50 The Voice - Najljepši glas Hrvatske
19:30 Dnevnik 2
20:05 LOTO 6/45
20:13 Gangster te voli, dokumentarni film
21:35 Damin gambit
22:30 Noć Oscara: Traffic, njemačko-američki film
00:50 Noć Oscara: Dodjela filmske nagrade Oscar - emisija
01:00 Noć Oscara: Dodjela filmske nagrade Oscar, prijenos
06:00 Vrtlarica

06:35 Jura iz džungle, crtana serija
07:00 Juhuhu
09:00 10 života mačka Titanika, film za djecu
10:10 Pozitivno
10:40 Biblija
10:50 Portret crkve i mjesta
11:00 Đurđić: Misa, prijenos
12:35 Future Weather, američki film
14:10 Tea Mamut: (R)
14:20 Kruh i peciva Paula Hollywooda, dokumentarna serija (R)
14:50 Kruh i peciva Paula Hollywooda, dokumentarna serija (R)
15:20 Tea Mamut: (R)
16:00 Olimp
16:45 Saalbach: Svjetski skijaški kup (M) - superG, snimka
17:55 Sportska popuna
18:30 Magazin LP
18:55 Rukomet, LP (M): Metalurg - PPD Zagreb, prijenos
20:35 Jasmine French, američki film (uz dodjelu Oscara)
22:15 HNL - emisija
23:20 Trenutak istine, američki film
00:50 Koncert
01:50 Igrani film - strani
03:25 Noćni glazbeni program

05:50 RTL Danas, (R)
06:35 Timon i Pumbaa, (R)
07:25 Aladdin (R)

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаче"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

07.50 Tenkai vitezovi, animirana serija
 08.15 TV prodaja
 08.30 Vatre ivanjske, serija (R)
 09.35 Vatre ivanjske, serija (R)
 10.35 TV prodaja
 10.50 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
 11.45 TV prodaja
 12.00 Garfield 2, igrani film, obiteljski/animirani (R)
 13.25 WALL-E, igrani film, animirani
 15.10 Ona je najbolja, romantična komedija
 16.30 RTL Vijesti
 16.40 Ona je najbolja, romantična komedija
 17.30 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
 18.30 RTL Danas
 19.15 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
 20.00 Ples malog pingvina, igrani film, animirani
 22.00 Ludo krstarenje, igrani film, komedija
 23.50 CSI: Miami, serija
 00.45 CSI: Miami, serija
 01.40 Astro show
 02.40 RTL Danas, (R)
 03.20 Kraj programa

PONEDJELJAK 23.2.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Prozor u svijet, dokumentarna serija
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Treća dob
 13:40 Split: More
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža
 15:35 Glas domovine
 16:00 Što vas žulja?
 16:30 Regionalni dnevnik
 17:00 Vijesti u 17
 17:20 Hrvatska uživo
 18:02 Odmori se, zaslužio si, humoristična serija
 18:37 Potjera
 19:30 Dnevnik 2
 20:10 Dokumentarni film - domaći
 21:15 Poslovna zona
 21:50 Otvoreno
 22:35 Državne tajne, serija
 23:35 Drugi format
 00:20 Filmovi Alaina Resnaisa: Vous n'avez encore rien vu, francusko-njemački film - Kino Milenij

02:10 Društvena mreža
 03:15 Dokumentarni film - domaći
 04:15 Skica za portret
 04:35 Jezik za svakoga
 04:45 Što vas žulja?
 05:15 Hrvatska uživo
 05:55 Sve će biti dobro, telenovela

06:35 Jura iz džungle, crtana serija
 08:00 JUHUHU
 09:00 Školski sat: Prvi svjetski rat
 09:30 Notica: Marimba
 09:50 Školarci obavještajci, serija za djecu
 10:18 Degrassi, serija za mlade
 10:40 Briljanteen
 11:20 Australija - Život na rubu, dokumentarna serija
 12:15 George Clarke - Čudesne zamisli, dokumentarna serija
 13:05 Ubojstvo, napisala je, serija
 13:50 Atulova malezijska kuhinja, dokumentarna serija
 14:18 Igrani film - strani (R)
 16:00 Školski sat: Prvi svjetski rat
 16:30 Notica: Marimba
 16:45 JUHUHU
 17:45 RECI, infoteen magazin
 18:13 Dječja usta
 18:30 Glee, serija
 19:15 Uređujte nadahnuto, dokumentarna serija
 19:45 Atulova malezijska kuhinja, dokumentarna serija
 20:15 Šlep Šou: Hladno pivo
 21:05 Undeniable, serija
 22:00 Kad sam bio pjevač, francuski film - ciklus francuskih komedija
 23:55 Zakon i red: Odjel za žrtve, serija
 00:40 Kuća laži, humoristična serija
 01:10 Šlep Šou: Hladno pivo
 01:55 George Clarke Amazing Space, dokumentarna serija
 02:45 Noćni glazbeni program

05:55 RTL Danas, (R)
 06:40 Virus attack, animirana serija
 06:55 Tenkai vitezovi, animirana serija
 07:20 Timon i Pumbaa, animirana serija

07.45 Sve u šest, magazin (R)
 08.15 TV prodaja
 08.30 Hitna služba, dramska serija (R)
 09.25 TV prodaja
 09.40 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 10.35 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 11.35 TV prodaja
 11.50 Hitna služba, dramska serija
 12.45 Cirkus, zabavna emisija (R)
 14.35 Ples malog pingvina, film, animirani (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Dr. House, serija (R)
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 22.15 Dr. House, dramska serija
 23.10 RTL Vijesti
 23.25 Kosti, serija
 00.20 Heroji iz strasti, dramska serija
 01.10 Kosti, serija (R)
 02.00 Astro show, emisija uživo (R)
 03.00 RTL Danas
 03.40 Kraj programa

UTORAK 24.2.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Prozor u svijet, dokumentarna serija
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan
 13:40 Poslovna zona
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža (obrazovanje)
 15:35 Turistička klasa
 16:00 Što vas žulja?
 16:30 Regionalni dnevnik
 17:00 Vijesti u 17
 17:20 Hrvatska uživo
 18:02 Odmori se, zaslužio si, humoristična serija
 18:37 Potjera
 19:30 Dnevnik 2
 20:10 Piramida
 21:15 Pogledi: Jedan sasvim običan dan, dokumentarni film
 22:10 Otvoreno
 22:55 Državne tajne, serija

23:55 Snimka kazališne predstave
 00:55 Svaki dan dobar dan
 01:25 Društvena mreža (obrazovanje)
 02:30 Turistička klasa
 02:55 Reprizni program
 04:42 Jezik za svakoga
 04:52 Što vas žulja?
 05:22 Hrvatska uživo
 06:02 Sve će biti dobro

06:35 Jura iz džungle, crtana serija
 08:00 JUHUHU
 09:00 Školski sat: Prirodoslovne zbirke 2 - Herbarij
 09:50 Školarci obavještajci, serija za djecu
 10:18 Degrassi, serija za mlade
 10:40 RECI, infoteen magazin
 11:07 Dječja usta
 11:20 Australija - Život na rubu, dokumentarna serija
 12:15 Hoarders, Get Your House in Order - dokumentarna serija
 13:10 Ubojstvo, napisala je
 13:55 Atulova malezijska kuhinja, dokumentarna serija
 14:23 Zoe, američko-britanski film
 16:00 Školski sat: Prirodoslovne zbirke 2 - Herbarij
 16:45 JUHUHU
 17:45 Šlep Šou: Hladno pivo
 18:32 Glee, serija
 19:15 Uređujte nadahnuto, dokumentarna serija
 19:45 Atulova malezijska kuhinja, dokumentarna serija
 20:15 Generacija Y
 20:41 DW: Shift
 21:00 Undeniable, serija
 21:55 Jedini moj, američki film
 23:45 Zakon i red: Odjel za žrtve, serija
 00:30 Kuća laži, humoristična serija
 01:00 Hoarder, Get Your House in Order - dokumentarna serija
 01:55 Noćni glazbeni program

06:35 RTL Danas, (R)
 07:15 Virus attack
 07:35 Tenkai vitezovi
 08:00 Timon i Pumbaa
 08:25 Sve u šest, magazin (R)
 08:55 TV prodaja

09.10 Hitna služba, serija (R)
 10.20 Pomorska ophodnja
 11.15 Pomorska ophodnja
 12.10 TV prodaja
 12.25 Hitna služba, serija
 13.25 Pet na pet, kviz (R)
 14.20 Vatre ivanjske, serija (R)
 15.20 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Dr. House, serija (R)
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 22.15 Dr. House, serija
 23.10 RTL Vijesti
 23.25 Kosti, serija
 00.20 Heroji iz strasti, serija
 01.10 Kosti, serija (R)
 02.00 Astro show
 03.00 RTL Danas, (R)
 03.45 Kraj programa

SRIJEDA 25.2.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce
 10:10 Prozor u svijet
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan
 13:40 Potrošački kod
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža - društvene teme
 15:35 Eko zona
 16:00 Što vas žulja?
 16:30 Regionalni dnevnik
 17:00 Vijesti u 17
 17:20 Hrvatska uživo
 18:02 Odmori se, zaslužio si
 18:37 Potjera
 19:30 Dnevnik 2
 20:05 LOTO 7/39
 20:15 Nepoznata Pula, dokumentarni film
 21:10 Paralele - europski magazin
 22:00 Otvoreno
 22:45 Državne tajne, serija
 23:45 Majke, makedonski film - Kino Milenij
 01:50 Svaki dan dobar dan
 02:20 Društvena mreža - društvene teme
 03:25 Reprizni program
 04:32 Jezik za svakoga
 04:42 Što vas žulja?
 05:12 Hrvatska uživo
 05:52 Sve će biti dobro

06:35 Jura iz džungle
 08:00 JUHUHU
 09:00 Školski sat: Zdrava srijeda - Bjelančevine 1. dio (meso, ribe i jaja)
 09:30 Čarobna ploča - širimovi
 09:50 Serija za djecu
 10:18 Degrassi, serija
 10:40 Generacija Y
 11:07 Napravljeno po mjeri, dokumentarna serija
 11:20 Dokumentarna serija - strana
 12:15 Hoarders, Get Your House in Order - dokumentarna serija
 13:10 Ubojstvo, napisala je
 13:55 Atulova malezijska kuhinja
 14:23 Almost Adult, britansko-njemački film (R)
 16:00 Školski sat: Zdrava srijeda - Bjelančevine 1. dio (meso, ribe i jaja)
 16:30 Čarobna ploča - širimovi
 16:45 JUHUHU
 17:20 Ni da ni ne: Iseljavanje
 18:15 Glee, serija
 19:00 Uređujte nadahnuto
 19:30 Atulova malezijska kuhinja, dok. serija
 20:00 Nogomet, LP - emisija
 20:35 Nogomet, LP - prijenos
 22:52 Nogomet, LP - emisija i sažeci
 23:15 Zakon i red: Odjel za žrtve, serija
 00:00 Kuća laži, serija

00:30 Hoarder, Get Your House in Order - dokumentarna serija
 01:25 Noćni glazbeni program

06:35 RTL Danas, (R)
 07:15 Virus attack
 07:35 Tenkai vitezovi
 08:00 Timon i Pumbaa
 08:25 Sve u šest, magazin (R)
 08:55 TV prodaja
 09:10 Hitna služba, serija (R)
 10:20 Pomorska ophodnja
 11:15 Pomorska ophodnja
 12:10 TV prodaja
 12:25 Hitna služba, serija
 13:25 Pet na pet, kviz (R)
 14:20 Vatre ivanjske, serija (R)
 15:20 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
 16:30 RTL Vijesti
 17:00 Dr. House, serija (R)
 18:00 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Vatre ivanjske, serija
 21:00 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 22:15 Dr. House, serija
 23:10 RTL Vijesti
 23:25 Kost, serija
 00:20 Heroji iz strasti, serija
 01:10 Kost, serija (R)
 02:00 Astro show
 03:00 RTL Danas, (R)
 03:45 Kraj programa

**ČETVRTAK
26.2.2015.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce
 10:10 Prozor u svijet, dokumentarna serija
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan
 13:40 Paralele - europski magazin
 14:25 Društvena mreža - znanstveni četvrtak
 15:30 Šokački disko, emisija pučke i predajne kulture
 16:00 Što vas žulja?
 16:30 Regionalni dnevnik
 17:00 Vijesti u 17
 17:20 Hrvatska uživo
 18:02 Odmori se, zaslužio si, humoristična serija
 18:37 Potjera
 19:30 Dnevnik 2
 20:10 Večer na 8. katu: Zdravko Čolić
 21:05 Labirint
 21:55 Otvoreno
 22:40 Državne tajne, serija
 23:30 Pola ure kulture
 00:15 Svaki dan dobar dan
 00:45 Društvena mreža - znanstveni četvrtak
 01:45 Reprizni program
 04:32 Jezik za svakoga
 04:42 Što vas žulja?
 05:12 Hrvatska uživo
 05:52 Sve će biti dobro, telenovela

06:35 Jura iz džungle, crtana serija
 08:00 JUHUHU
 09:00 Školski sat: Rude i minerali
 09:30 Kokice
 09:46 serija za djecu
 10:14 Degrassi, serija za mlade
 10:35 Ni da ni ne: Iseljavanje
 11:25 Dokumentarna serija - strana
 12:15 Hoarders, Get Your House in Order - dokumentarna serija
 13:10 Ubojstvo, napisala je, serija
 13:55 Atulova malezijska kuhinja, dokumentarna serija
 14:23 The Pledge, američki film
 16:00 Školski sat: Rude i minerali
 16:30 Kokice
 16:45 JUHUHU
 17:45 Indeks
 18:20 Glee, serija
 19:05 Uređujte nadahnuto, dokumentarna serija
 19:35 Atulova malezijska kuhinja, dok./serija
 20:05 Čudnovate zgode iz prirode, dok. serija
 21:00 Nogomet, EL - prijenos
 22:55 Nogomet, EL - sažeci
 23:25 Zakon i red: Odjel za žrtve, serija
 00:10 Kuća laži, serija

00:40 Čudnovate zgode iz prirode, dok. serija
 01:30 Hoarder, Get Your House in Order - dokumentarna serija
 02:25 Noćni glazbeni program

06:35 RTL Danas, (R)
 07:15 Virus attack
 07:35 Tenkai vitezovi
 08:00 Timon i Pumbaa, animirana serija
 08:25 Sve u šest, magazin (R)
 08:55 TV prodaja
 09:10 Hitna služba, serija (R)
 10:20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 11:15 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 12:10 TV prodaja
 12:25 Hitna služba, serija
 13:25 Pet na pet, kviz (R)
 14:20 Vatre ivanjske, serija (R)
 15:20 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 16:30 RTL Vijesti
 17:00 Dr. House, serija (R)
 18:00 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas,
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Vatre ivanjske, serija
 21:00 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 22:15 Dr. House, serija
 23:10 RTL Vijesti
 23:25 Kost, serija
 00:20 Heroji iz strasti, serija
 01:10 Kost, serija (R)
 02:00 Astro show
 03:00 RTL Danas, (R)
 03:45 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od poneđjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetnik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 13.20 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00
 Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija • Dogodio se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • Popularne melodije - zabavna glazba (ponedjeljkom) • Na valovima hrvatske glazbene tradicije - narodna glazba (utorkom) • Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba (srijedom) • Rock vremeplov (četvrtkom) • Minute za jazz (petkom)

19.30 - 20.00

• Europski magazin - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • Kulturna povijest (utorkom) • Znanjem do zdravlja (srijedom) • Razmišljanje dopušteno (četvrtkom) • Tjedni vodič (petkom)

20.00 - 20.30

• U pauzi o poslu (ponedjeljkom) • Aktualije (utorkom) • Otvoreni studio (srijedom) • Kultur café - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • Vodič za moderna vremena - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18.15 Vojvodanski tjedan
 • 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
 • 19.00 Vjerska emisija, duhovna glazba
 • 20.00 Divni novi svijet
 • 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
 • 19.30 Putnici kroz vrijeme - emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20.00 Hrvatima izvan domovine - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

NEVENA BALAŽEVIĆ, STUDENTICA POLITOLOGIJE NA FAKULTETU POLITIČKIH ZNANOSTI U ZAGREBU

Zaljubljenica u kazalište, putovanja i svoj poziv

Predstavljamo **Nevenu Balažević**, dopisnicu *Kužiša?!*, studenticu četvrte godine politologije na fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, veoma angažiranu i iznimno vrijednu osobu.

Nevena nam priča o sebi, studentskom životu i kao svi mladi, o svojim planovima i željama – ostvarenim i neostvarenim.

STUDIJ I UDRUGA CROV

»Budući da sam završna godina preddiplomskog studija,

trenutačno sam u fazi potrage za programom diplomskog studija. Velika prednost bolonjskog procesa je u tome što studentima nudi veliki broj programa, stipendija i studentskih razmjena. Članica sam udruge *CroV* koja se bavi aktivizmom omladine hrvatske nacionalne manjine u Vojvodini. Od 2010. pa sve do prije mjesec dana obnašala sam dužnost predsjednice udruge. Nažalost, zbog brojnih obveza i činjenice da živim u Zagrebu, odstupila sam s te funkcije i mjesto prepustila onima koji će svojim radom moći više doprinijeti

udruzi. Od vannastavnih aktivnosti u Zagrebu, izdvojila bih rad za Zakladu *Friedrich Ebert*. Trenerica sam na projektu *Planska igra – lokalna samouprava* koji ima za cilj educirati srednjoškolce o radu lokalne samouprave i potaknuti ih da svojim angažmanom doprinesu boljem funkcioniranju svoje zajednice«, priča nam Nevena.

DOLASCI KUĆI I PUTOVANJA

»U Suboticu dolazim otprilike svaka dva mjeseca. Da,

volim putovanja. Osim putovanja u privatnom aranžmanu, često odlazim na seminare i edukacije u Hrvatskoj i inozemstvu te na taj način spojim ugodno s korisnim. Za ove nepune četiri godine koliko živim u Zagrebu, upoznala sam veliki broj ljudi iz svih dijelova zemlje te sam tako imala priliku proputovati i upoznati Hrvatsku. Veći dio Europe sam proputovala pa bih se u narednom periodu voljela orijentirati na neke dalje destinacije.

Unatoč činjenici da studiranje po bolonjskom procesu zahtijeva od studenta veći angažman, uvijek nađem vremena za sebe. Ranije sam imala običaj svaki dan odvojiti sat vremena kad čitam dnevne novine i pijem kavu sama. Uslijed nagomilanih obveza koje imam, taj si vremenski luksuz više ne mogu priuštiti svakodnevno. Internet mi uvelike olakšava život. Prijave ispita i komunikacija s profesorima, komunikacija s obitelji i prijateljima u Subotici i inozemstvu, sve to obavljam putem interneta. Naravno, vrlo često uhvatim sebe kako nepotrebno gubim vrijeme na društvenim mrežama te se trudim to kontrolirati. Kada su knjige u pitanju, beletristiku sam ranije češće čitala, sada sam uglavnom bazirana na stručnu literaturu i članke, a lijepu književnost ostavljam za ljetne i zimske praznike«, priča nam Nevena.

Ona nam priča i o svojim željama: »Neostvarenih želja nemam. Ono što sam istinski željela, uglavnom sam i realizirala. U planu imam upisati tečaj njemačkog kako bih ga usavršila te nakon toga još jedan jezik, vjerojatno talijanski. Ne volim praviti velike i detaljne planove za budućnost. Za zada su mi formalna i neformalna naobrazba i putovanja na vrhu liste prioriteta.«

Nevena kaže da voli Zagreb i da bi mogla svoju budućnost zamisliti u njemu. Zagreb je dovoljno veliki grad da pruža raznovrsne sadržaje i mogućnosti, a opet je dovoljno mali, te pruža osjećaj topline. Svakako bih voljela određeni period živo-

ta provesti u inozemstvu. Život u sredinama različitih mentaliteta pomaže čovjeku da proširi vidike i izgradi svoju osobnost te bih svakako voljela imati i to iskustvo.«

KUHANJE

»Vrlo rijetko kuham. Uglavnom se hranim u menzi, a često to bude i *fast food*. Polako počinjem regulirati svoju prehra-

LJUBITELJICA KAZALIŠNIH PREDSTAVA I FILMOVA

Kako Zagreb pruža mnoge prilike i mogućnosti posjeta brojnim manifestacijama i kulturnim zbivanjima, Nevena to ne izostavlja: »Velika sam ljubiteljica kazališta i kina. Redovito pratim mjesečne repertoare te slobodno vrijeme najradije iskoristim kako bih pogledala kvalitetnu kazališnu predstavu ili film. Velika prednost velikih gradova, pa tako i Zagreba, je ta što obiluje svakojakim sadržajima, od kulturnih i edukativnih događaja do noćnog provoda. Što se izlazaka i noćnog provoda općenito tiče, zadovoljna sam ponudom koju Zagreb ima. Osobiti mi je *gušt* izaći preko tjedna. Vikendom uglavnom odmaram doma.

Kada mi vremenske prilike dopuštaju volim šetati uz Jarun ili trčati po savskom nasipu«, kaže Nevena.

nu i unositi više hranljivih sastojaka, a manje štetnih, ali još uvijek se dogodi da uslijed manjka slobodnog vremena posegnem za pizzom ili drugim oblikom brze hrane«, priča nam Nevena.

S obzirom na to, ovoga puta nema recepta, i ne zamjeramo, imat će ih ona, bit će vremena i za to...

Branka Dulić

Privatna stomatološka ordinacija

Opće stomatološke i specijalističke
ortodontske usluge

dr. Róbert Horvát

www.poslovnabaza.com/drhorvatrobert

24000 SUBOTICA Dure Đakovića 7/a Tel.: 024/554-136

NOVOGODIŠNJA AKCIJA

-50%

Na SVE
dioptrijske okvire
i sunčane naočale!

TÓTH OPTIKA
SUBOTICA
024 55 1-045

[01.12.2014.
-28.02.2015.]

POGLED S TRIBINA

(Ne)izvjesnost

Dinamo i dalje pobjeđuje, Rijeka polagano posustaje. Bodovna razlika u korist modrih postupno se uvećava. Trenutačno je 12 bodova, iako bijeli s Kantride (u trenutku pisanja ovog teksta) imaju susret manje. Ipak se čini kako neizvjesnosti oko novoga (staroga) prvaka Hrvatske ni u ovoj sezoni 2014/15 neće biti. Jer tako je već posljednjih deset godina. *Dinamo* je prvak, a ostali igraju za europska mjesta i ostanak u elitnoj diviziji hrvatskog klupskog nogometa.

No, neizvjesnosti u ostalim dijelovima prvenstvene tablice 1. HNL itekako ima. *Hajduk* i *Dinamova* filijala *Lokomotiva* vodit će do posljednjeg kola borbu za treću poziciju. Bili su hendikepirani nepravednim oduzimanjem tri boda, ali mladost s Poljuda i dalje pruža dobre igre. Druga zagrebačka momčad puna je bivših *Dinamovaca* željnih dokazivanja, pa ćemo u nastavku prvenstva svjedočiti paralelnom slalomu druga dva člana velike četvorke. Potencijalno i *Zagreb* (treća momčad iz prijestolnice) ima mogućnost umiješati se u borbu za europsku vizu, ali je ipak realnija opcija njegova suverenost u središnjici tablice.

Ali, ispod nekadašnjih prvaka Hrvatske (jedinih uz *Dinamo* i *Hajduk*) započinje jedina prava neizvjesnost u nastavku proljetnog dijela prvenstva. *Split* na šestom mjestu ima 22 boda, a posljednji *Zadar* na desetom zaostaje svega 6 bodova. Dvije vezane pobjede ili dva uzastopna poraza i tablica se brzo mijenja. Rezultati prva dva kola nastavka pokazuje kako će biti još mnogo obrata i promjena u plasmanu. Primjerice, na startu proljeća *Osijek* je glatko poražen protiv izravnog konkurenta *Zadra*, ali je već u sljedećem susretu nadvisio još jednog člana donjeg doma, *Splita* s golemih četiri gola razlike. Nekoliko posljednjih sezona solidna *Istra 1961* počela je posustajati i njena budućnost u elitnom razredu ovisit će samo o novim pobjedama.

U svakom slučaju, bit će neizvjesno.

Na radost svih ljubitelja hrvatskog klupskog nogometa.

D. P.

NOGOMET

Rijeka posustaje

Drugoplasirana momčad 1. HNL nije uspjela ostvariti ništa više od skromnog boda na gostovanju u Puli protiv *Istre 1961* (0:0), pa je *Dinamo* sigurnom pobjedom protiv *Zadra* (2:0) uvećao svoju prednost za još dva boda.

KOŠARKA

Partizan bolji od Cibone

Zagrebački duel najvećih rivala ABA lige, *Cibone* i *Partizana* u 22. prvenstvenom kolu, pripao je gostujućoj beogradskoj momčadi (81:64), dok je *Zadar* zabilježio pobjedu protiv *Szolnoka* (71:64). U posljednjem susretu ovoga kola *Crvena zvezda* je nadvisila *Cedevitu* (78:63).

Novom pobjedom *Zadrani* su skočili na peto mjesto i najugodnije su iznenađenje nastavka prvenstva u Regionalnoj košarkaškoj ligi.

TENIS

Čilić 10, Karlović 29

Najbolji hrvatski tenisač **Marin Čilić**, koji zbog ozljede ramena ne igra već gotovo dva mjeseca, i dalje je plasiran među deset najboljih

igrača svijeta. Veteran **Ivo Karlović** zauzima 29. mjesto, dok su **Borna Ćorić** i **Ivan Dodig** jedan do drugoga na 85., odnosno 86. mjestu.

SKIJANJE

Hrvatska bez odličja na SP-u

Poslje dugo vremena hrvatsko skijanje je ostalo bez odličja na jednom velikom skijaškom natjecanju. Na netom završenom Svjetskom prvenstvu u američkom Beaver Creeku, **Ivica Kostelić**, **Filip Zubčić**, **Natko Zrnčić Dim** i ostali članovi hrvatske reprezentacije nisu uspjeli ostvariti ništa više od nekoliko plasmana među prvih petnaest u pojedinim natjecateljskim disciplinama.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodaju se: koturaljke, nova el. kosilica, cijele i polutke opeke velikog formata (13 din komad). Tel.: 024 528682.

Prodajem klasičan trosoban stan centar grada 116 m² pogodan za poslovni prostor potrebna adaptacija. Tel.: 024 526-243.

Izdajem stan od 40 m² u centru Zagreba – kod Britanca, potpuno opremljen na prvom katu. Cijena stanarine 300 Eur. Tel.: 063 517 007 ili 063 506 110.

Molim Zvonka Rođenovića, koji me putem jednog časopisa obavijestio da je u Švicarskoj da se javi ako ima prijatelje u Orahovici, Varaždinu, Kr. Toplice, da bi me prihvatili. I druga mjesta. Tel.: +381/628377263.

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Dajem satove engleskog jezika za sve uzraste. Tel.: 528-944.

Prodajem kuću u Keru, 385a površine, 4 sobe, 2 kuhinje. 2 kupatila. Tel.: 528-994.

Poklanja se veći crni pas, kratkodlakci, a prodaju: »IMT« jednobrazni plug. tel.: 528 682 i kukuruz u klipu. tel.: 532 570.

Tražim mlađu ženu, oko 40 godina, radi tjednog ili po dogovoru spremanja. Tel.: 024 520 764, zvati oko 14 sati.

Poklanjam bijele i šarene mace po izboru i prodajem trajnožareći štednjak, veći i manji. Tel.: 024 528 682.

Prodajem soju (može i sjeme). Tel.: 024 532 570.

Prodaje se plac na obali jezera Palić, 2 motike. Informacije na telefon: 069 2887213.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorcula.com. email: marko.gusak@apartmanikorcula.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/ 9622059.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Makarska – iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909.

Prodaje se roljka za glačanje veša i drvena vaga s tegovima (mjeri do 500 kg). Tel.: 064 3910112

Izdaje se jednosoban namješten stan na Radijalcu. Tel.: 069 2887213.

Tročlana obitelj prima stare osobe na dvorbu za nekretninu ili penziju. Tel. 062 1941729.

Kupujem njivu – poljoprivredno zemljište u jednom komadu većem od 5 ha. Tel.: 064 1759512

Subotica, prodaje se solidna kuća sa zasebnom garažom i prostranim dvorištem. Infrastruktura. Legalizovano. Cena po dogovoru. Vlasnik. Tel.: 065-5053962.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG, u središtu Sombora. Tel.: 025-5449220 ili 064-2808432.

Zagreb, uži centar Černomerec, trosoban stan 60 m² zamjena za odgovarajuću nekretninu u Subotici, uz odgovarajuću doplatu – 62 000 eura. Tel.: 063/740-1895.

Sombor – prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Zagreb, u Srednjacima izdajem jednosobni stan, soba, kuhinja, kupatilo. gr. grijanje, telefon, renoviran, nov namještaj. Tel.: 024 547 204.

Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m², stambena površina je 40 m². Tel.: 064 0125719.

Poklanjam crno-žute kratkodlake štence niskog rasta. Tel.: 024 528682 i 024 532570.

Podajemo obiteljsku katnu kuću 210 m² na placu od 670m² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, do autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.

Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2š. Tel.: 064 4681788.

Prodajem noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com.

Poklanja se žuta kera kratkodlaka, nižeg rasta i štene, može i odvojeno jer je već samostalno. Prodaje se njem. prikolica Gobell 10 t nosivosti. Tel.: 024 532-570.

Subotica centar – izdaje se uredski poslovni prostor, 4 prostorije, 130 m², tri telefonske linije, internet, parking prostor. Cijena po dogovoru. Tel: 024/529-745, 063/518-218.

Hrvatska likovna udruga **CroArt** prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC **Bunjevačko kolo**, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 26. 2. 2015.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hredirektor@tippnet.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK

GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik *Kužiša*)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo) i urednica *Hrčka*
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registrarskim brojem: NV000315

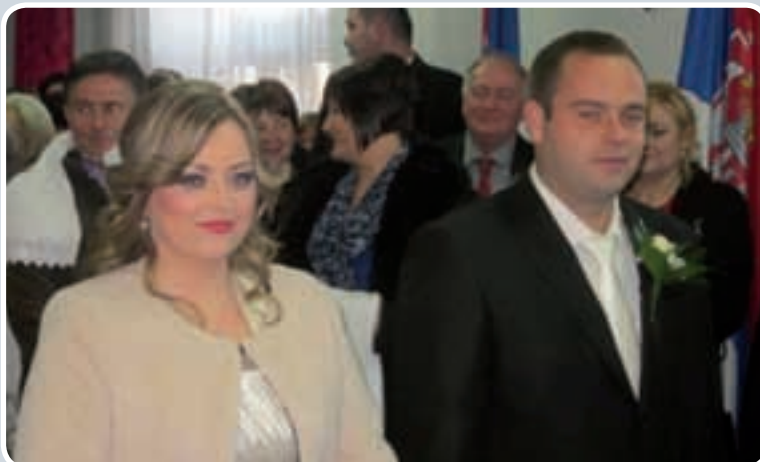
COBISS SR-ID 109442828

CIP - Katalogizacija
u publikaciji Biblioteka
Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO VJENČANJE NEVENKE MILOŠ I IVANA AĐINA

Na Valentinovo rekli »DA«

Kažu da ljubav ne zna za granice, niti za razdaljinu. Plane, prelijeće brda i doline, spaja naoko nespojivo. Ove godine na blagdan sv. Valentina, u puku nazvanog Dan zaljubljenih, u matičnom uredu u Sonti svoje sudbonosno »da« izgovorili su **Ivan Ađin** (29), žitelj Biograda na Moru i Sončanka **Nevenka Miloš** (28).

Ivan je rođen u Sonti, a u njegovoj djetinjoj dobi obitelj Ađin je pred vjetrovima rata novo utočište pronašla na Jadranu, u prekrasnom gradiću Biogradu na Moru. Svoj novi kruh našli su u turističkoj i prijevoznčkoj djelatnosti, a mladi Ivan se u dobi punoljetstva posvetio građevinarstvu. Kako je poznato, turistička sezona na Jadranu je i sezona odmora za građevinare. Kako je od malih nogu bio zadojen Dunavom, odmalena strastveni ribič, svaki odmor koristio je za dolazak u rodnu Sontu, većinu vremena provodeći na omiljenoj rijeci. Nevenka se, nakon izobrazbe u Osijeku, vratila u Sontu. U nedostatku posla u struci pomagala je ocu u ugostiteljstvu. Valjda je sudbina tako namjestila, tu su im se i ukrstile životne staze. Ljubav je, nenadano za oboje, planula. Ivan je češće dolazio u Sontu i sve je manje žurio s povratkom na Jadran. I kad su bili razdvojeni, za otkucaje njihovih srdaca razdaljina od 600 i nekog kilometra nije bila nešto što ih može udaljiti, bili su dovoljno snažni da dopru do srca onoga za koga kucaju. Prkoseći udaljenosti, Nevenka i Ivan su u mislima i srcima bili sve bliži jedno drugom, ljubav ih je sve snažnije vezala. Konačno, kad im je razdvojenost postala nesnošljiva, zakazali su vjenčanje za Valentinovo, a s roditeljima se sporazumjeli da naprave svadbu po sončanskom običaju. Za organizaciju veselja poklopila se još jedna, za njih vrlo povoljna situacija. Poznato je da već desetak godina u Sonti zbog nedostatka odgovarajućega prostora nije moguće organizirati svadbu s više od stotinjak uzvanika pa su mještani slavljeničke večeri organizirali u obližnjem Apatinu ili Svilojevu. Poznato je i da se na periferiji Sonte već poprilično dugo gradi objekt Lovačkog doma, s predviđenom salom kapaciteta oko 250 osoba. Koncem 2014. godine dovršena je I. faza, u kojoj je i navedena sala. Obiteljima Ađin i Miloš sve računice su pokazivale da će u svatovima biti tridesetak uzvanika manje od njezinoga punoga kapaciteta. Po dogovoru s MZ Sonta njihova svadba je bila i prva zakazana u ovom reprezentativnom objektu. I, kako bi se sve idealno poklopilo, pored sunca ljubavi, svadbu nove obitelji Ađin na Dan zaljubljenih blagoslovio je i prekrasan suncem obasjan dan.

I. A.

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Bijo u gostima

Piše: Branko Ivković

Faljnīs čeljadi moja, jeto od tog pribacivanja strvi iz kraja u kraj avlije mi već tako dosta da vam ni ispričati ne možem. Čuvam i ono što mi nikad neće tribat al nek se nađe, ko kući nosi ne prosi. I ondak kad nakupim da mi se već

komšije potsmijuckavaju, lipo pakujem po čošama. No sva srića da ćedu uvest deset kancelarija u opštini misto dosadašnji šest, valjda će koja radit i na tim svitovanju šta triba radit s drlogom jel već imade dosta drloga u svita. I kad čovik ode na pecu nakupuje što mu triba i ne triba, a kad pogledi u buđelar on prazan kugod varoški budžet, pa di će šta će a oni izmisliđu kaki nov porez pa po nama paorima. Eto baš slušam niki dan na radiju kako su svinji jeptini a meso zeleno ovo iz uvoza. Ne triba se čudit čeljadi moja, divanidu da u svitu teče med i mliko. Moždar je i to štogod jekološko, na priliku kugod da je naraslo u specijalnim okruženju, no bit će da je to. Ta kome još triba ovi naši s ledine što rijedu... Ne možem više slušat čeljadi moja, boli me već trbu od tolike mudrosti. Rešijo sam lipo ić u goste ove pokladne nedilje. Moram, jevo sad će korizma, ako se ne izgostim ovi poklada kad ću? Dospijo sam da malo doredim biciglu i očistim šarhanje od blata pa di ću šta ću, ja ajd u naš lipi Tavankut. Tek tamo se imade šta vidit – te lipi salaša, te slika od slame u *Gupcovo* galeriji, a tek zamedljana rakija čeljadi moja... Sedam jezika divani, a sve bunjavački! Triba se već pokrenit na salaš, uvatiće me mrak, al di se oparat od dočekane čeljadi. Čoviku sve drago kad vidi da je dobro došo. Kad sam stigo sididu stari i novi predsednik i lipo divanidu, pijedu rakijicu i šale se... Jel tog imade digod osim u Tavankutu? Obično se stari i novi mrzidu kugod dva nepre, sve uništiđu od prijašnjeg pa iz početka tiraje. Šta pripovidat, osto sam u gostima dok nisam počo zaplićat nogama pa na salaš u moj Ivković šor da i ja štogod tako probam opraviti, a ne samo se natiravat s onim zbunjenim Perišom i vazdan nepovirljivim Josom. Taman sam se lipo naspavo kad ova moja veli: »E sad ćeš momče za kaznu što si luto mene večeras nosit na Književno prelo u varoš u *Bunjavačko kolo*, po dana nisi bijo na salašu, valjda imam i ja prava kaki osim da perem i spremam! »Ta imaš, velim dašta neg imaš, ja sav srićan što me nije nadevetala kako zna, a vamo opet triba ić, diš lipčeg neg ovi poklada.«

I tute je bome bilo lipo čeljadi moja, dičica su igrala, pivala, sigrala se pozorišta, no doduše jedan se latijo divana pa otego. Sva srića pa pored imade lipa mijana, ja ga malo slušo pa se izmašijo ova moja me nije ni spazila. Eto tako sam ja lipo provo poklade čeljadi. Jeste da su me malo »namaškarali« zamedljanom rakijom, al pak, i nako nas čeka još teža kažedu godina pa je red da se malo proveselimo. Ajd zbogom čeljadi, moram ić namirivat, mi se paori ne možmo dugo ni gostit.

20. veljače 2015.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Ako Bog da biće toga još

Bač Iva se vi dana svaj Bušmundo, ko da ne bi mario ope na kakigod majalus. U mladosti je jako voljio slavlja, a sad, pod matoru glavu, volji ji još više. Gleda u ve novine o njegovu, pa samo suče brk i smijulji se. Eto, tamo prid kraj, ne baš na stražnje strane, al blizu, on već dosta dugo trukuje na šokačke ikavice. Oma nuž njega trukuje na ikavice, al bunjevačke i jedan njegov dobri pajtaš. E, pa eto, taj Bač Ivin štodir zaslužijo je vada i kakigod aldu-maš. Prid nima što čitu danas je stopedeseti put. Veli, ako ništa drugo, zvaće kuma Tunu i njegovu, pa će skuvat kakigod paprikaš i dobro ga zaljat katarkom. Kum Tuna jako volji čitat. Petkom, šcim poštaš donese novine, ko da iskukuca, oma na vraca. Jako se ne volji potrošit, pa šta će neg čitat ko kuma, svakako ji prima redovno, pa šta da zabadva iste take kupuje i on. Vako lipo obadva pročit, neće se slova istrošit, a nusput malo i grlo pokvasu. Vidi bač Iva da je kum Tuna oma okrenijo nonu stranu di je Bač Ivin štodir. Pravi se da gleda slike, al se po laloka vidi da čita. I smijulji se, ko kerica ka poji jajca, a gazda ga ne uvati. Bač Iva se samo naškobijo. Eto, već vraganajst godina on redovno trukuje, još par nedilja pa će bit i tri godine kako trukuje vo na šokačkomu, a kum to kanda još ni ni primetijo. Vada nikada ni ne gleda ko je ispod natrukovanoga metnijo krsta, pa mu više put zna i tolmačit šta je pročit. Uvik volji i po više put pročit kad je natrukovano štogoda od kogagod iz njegovoga sela, a skoro svaki Bač Ivin štodir nauči i napamet, samo ne razumi ga uvik baš najbolje, jel se možda samo pravi da ne razumi. Ka se počelo trukovat to na ikavice, ni se znalo dokle će i oće li to svit privatit, jel neće. Eto, rešili su probat, pa nek vi njegovi oko Dunova čitu nako kako i divanu, vada će se sotim makar malo doprinet čuvanju te cvrkutave ikavice. Znade se kaki je red u novina, trukuje se nakim divanom kakim se trukuje u svi knjiga i u države u koje živi i u koje su živili njegovi dide i prandide, a i u ne priko, što stare knjige kažu da mu je matrna. Njemu bilo jako drago što se to otpravilo i svit, kanda, sve više čito. Misli se, možda će se navadit čitat i ni mlađi, što su već naveliko i pozaboravljali divanit starovirčki. Bač Iva se znade divanit i vako i nako, al ka se dovati njegove lipe ikavice, oma mu nikako toplo u srcu. Većina Šokaca u njegovomu selu i dan danas tako divani doma, u svojim familijama, a, ka se digoda trefu, sve riđe. Puno nji se takoga divana već počimlje i stidit. Ko da bižu o njega, ko da je kužan, pa se otpravljju š divanom niko ne zna kakim, nit vakim, nit nakim. A svejedno, Bač Ivin štodir volju pročitat. A vada će dat Bog da se natrukuje još koji put po stopedest brojeva, samo nek svi zajedno u zdravlju poživimo!

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

- **Turgenjev:** Vrijeme nekad leti kao ptica, a nekad puže kao crv.
- **Rable:** Lakomislenost je pojas za plivanje rijekom života.
- **La Brier:** Čudljivost kod žena ide uz ljepotu.

KVIZ

Franjo Tuđman

Koje godine i gdje se rodio prvi hrvatski predsjednik Franjo Tuđman?
Što je bio po naobrazbi?
Do kojeg je vojnog čina napredovao u vojnoj službi?
Što je osnovao nakon izlaska iz vojske?
Zbog čega je bio u zatvoru?
Kada je osnovao Hrvatsku demokratsku zajednicu?
Koje godine je postao prvi hrvatski predsjednik?
Kada i gdje umro Franjo Tuđman?

Umrlo je 10. prosinca 1999. godine u Zagrebu
1992. godine
1989. godine
Zbog nacionalizma
Institut za historiju radničkog pokreta
General major
Završio je Višu vojnu akademiju u Beogradu
Rodio se 14. svibnja 1922. godine u Velikom Trgovišću

FOTO KUTAK

Taške na Prelu sićanja!

VICEVI

Učiteljica kori malog Ivicu:

- Ti si sramota ovog razreda.

Ja sam u tvojoj dobi već znala čitati, pisati i računati, a ti nisi ni za što sposoban.

Mali Ivica:

- Vidi se da ste vi imali dobru učiteljicu.

Što rade mladenci prve bračne noći?

- Jedan broji novce, a drugi stavlja slike na Facebook.

NK Sloga

NK Sloga iz Plavne osnovan je 1929. godine. U to vrijeme u Plavni su živjeli poglavito šokački Hrvati, Nijemci i Mađari, a nešto kasnije doseljavaju se Srbi i pripadnici drugih nacija. U selu je uvijek vladala sloga i uzajamno poštovanje među svim mještanima pa otud je s pravom ovaj prvi sportski klub u mjestu do-

bio naziv Sloga. Sve do devedesetih godina 20. stoljeća nogomet je u Plavni bio veoma popularan, a utakmice su bile gotovo najvažniji događaj u selu, koji je privlačio pozornost mnogih žitelja mjesta. Za rezultat svake utakmice zanimalo su se čak i žene koje nisu išle na nogometno igralište, ali su voljele čuti što se tamo zbivalo i tko je pobijedio. Sloga je nekada imala igralište smješteno na izlasku sela prema Dunavu i stariji mještani se s nostalgijom sjećaju toga lijepog mjesta okruženog brojnim vinogradima, šumom u blizini i seoskim kupalištem. Danas Sloga ima novo igralište na ulazu u selo, ali nogometaša i navijača je sve manje zbog svima poznate društvene situacije. Ipak za pohvalu je što ovaj klub, bez promjene naziva, kontinuirano djeluje od osnutka do danas. Kao i svi sportski timovi i Sloga je imala svoje uspone i padove, što je ovisilo od vodstva kluba, trenera, samih nogometaša i društvenih prilika. Malo je publicirane građe o povijesti ovoga tima, ali je poznato da je Sloga nekada bila vrlo jak tim koji je pružao snažan otpor i mnogo više rangiranim klubovima. Danas se natječe u Općinskoj ligi Bačka Palanka 2. razred, što je najniža razina, gdje su gotovo svi timovi slični u kvaliteti i mogućnostima nogometaša. U povijesti kluba bilo je puno dobrih igrača, ali zbog nedovoljno pisane građe, neki nisu upamćeni. Neke ćemo spomenuti u ovom prilogu, po sjećanju: Đura Rumi, Stipan Dujan, Ivan Pavliček, Ivan Galik, Stipan Marijanov – Ćira, Ivan Ripkin, Ante Zovak – Taka, Josip Knežević, Mile Adamović, Petar Karan – Pepa, Mile Kovačević. Ovom popisu zasigurno nedostaju brojna imena, što će, nadamo se, ponukati one koji više poznaju ovu materiju, da upotpune ovaj popis s još mnogim zaslužnim imenima koja su izostala u ovom prilogu. Današnji članovi uprave kluba su: Vinko Krstin, predsjednik, Bora Nikolić, trener, Jovan Nikolić, sportski direktor, Mitar Demčesjen, tajnik, a Sloga ima na raspolaganju 17 aktivnih igrača.

Z. P.

MALI NOGOMET

Turnir hrvatskih KUD-ova

SRIJEMSKA MITROVICA – Hrvatski kulturni centar Srijem – Hrvatski dom srdačno Vas poziva na turnir u malom nogometu koji će se održati dana 22. veljače u Srijemskoj Mitrovici, u dvorani Prehrambeno-šumarske i kemijske škole u vremenu od 13 do 18 sati. Sudjelovat će malonogometne ekipe hrvatskih kulturnih društava iz: Rume, Ljube, Zemuna, Golubina, Srijemske Mitrovice, a po prvi put pridružit će nam se i zajednička ekipa hrvatskih udruga iz Podunavlja. Po završetku turnira bit će organizirana večera za sve sudionike i goste u prostorijama Hrvatskog doma. »Bila bi nam iznimna čast da navedenog dana budete naši gosti i da Vašim prisustvom date podršku radu sportske sekcije Hrvatskog kulturnog centra«, stoji u pozivu Krunoslava Đakovića, predsjednika HKC Srijem.

NOGOMET

Poraz u prvoj pripremnoj utakmici

SONTA – U prvoj utakmici u sklopu priprema za proljetnu polusezonu Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Kula – Odžaci sončanski Dinamo je ugostio petoplasiranu ekipu Područne lige Sombor, BSK iz Bačkog Brestovca. I pored poraza od 1:5 (1:1), trener domaćih Vinko Đanić nema velikih razloga za nezadovoljstvo. Plavi su u prvom poluvremenu u svemu parirali gostima, a u nastavku, očekivano, do izražaja je došla bolja tjelesna spremnost Brestovčana, koji su pripreme započeli petnaestak dana prije Dinamovaca, a u nogama već imaju i jednu utakmicu. Po angažmanu i snazi vidljivo je da su zdravstvene tegobe ostale iza kapetana Željka Tadijana i da će u nastavku prvenstva opet biti motor i pravi vođa ekipe. »Istina, uvijek se može bolje i više, ali prikazanim moram biti zadovoljan, jer su u ovoj fazi priprema noge tvrde i lopta slabije sluša. Do početka proljetnog dijela prvenstva ostaje nam još mjesec dana pa ćemo kroz treninge i nekoliko prijateljskih utakmica nastojati formu igrača podići na najvišu razinu«, kaže trener Đanić.

I. A.

HUMANITARNI PROGRAM

Sportski klubovi Sonte u humanoj akciji

SONTA – Sportski klubovi Sonte: NK Dinamo, ŽRK Sonta, RK Sonta i KK Kumite zajednički će organizirati humanitarnu akciju prikupljanja pomoći za jednogodišnju, teško oboljelu Kalinu Rašeta iz Apatina. U subotu, 21. veljače, s početkom u 17 sati, u sportskoj hali OŠ Ivan Goran Kovačić, u trosatnom programu će svoje znanje pokazati sve selekcije navedenih sportskih klubova. Ulaz je slobodan, a u holi će biti postavljena kutija za dragovoljne priloge.

I. A.

POMOZIMO KALINI!

Jednogodišnja Kalina iz Apatina boluje od atrofijske mišićne, i bitno joj je potrebna terapija matičnim ćelijama u Kijevu. Tretman košta 7.500 eura koje roditelji ne mogu sami da sklope.

Maloj KALINI možete pomoći SLANJEM SMS-a sa brojem 70 na 3030 (Cena poruke 100rsd) III UPLATOM NA RAČUNE navedene ispod:

Dinarski račun Erste banke na ime: Kalina Rašeta 340-870468188
Devizni račun na ime: Kalinog roca Rašeta Milan 340-76471999-05
IBAN za uplate iz inostranstva
SWIFT CODE: GIBAATWG
ERSTE GROUP BANK AG WIEN, AUSTRIA
SWIFT CODE: GIBARS22
ERSTE BANK A.D. NOVI SAD
IBAN RS3334000003209002543
NAME: MILAN RAŠETA
ADDRESS: MARKA OREŠKOVIĆA 11 B, 25260 APATIN

SRĐAN VIDA KOVIĆ, NOGOMETAŠ AL-SEEB KLUBA IZ OMANA

Šokac među Arapima

Dvadesetosmogodišnji nogometaš **Srđan Viđaković** nedavno je potpisao profesionalni ugovor s *Al-Seeb* klubom iz Mascata, prijestolnice Sultanata Oman. Ponikao u Sonti, u mjesnom NK *Dinamo*, gdje je zablistao još u kategoriji pjetlića, nakon neuspjele epizode u apatinskoj *Mladosti* zbog nečega što nije imalo nikakve veze s nogometom, obreo se u Osijeku, u juniorima NK *Grafičar Vodovod*. Nakon ispadanja u treću ligu ostao je u klubu, onaj stari, šokački ponos nije mu dopustio da okrene leđa ljudima koji su mu pružili ruku kad mu je bila najpotrebnija. U narednom prvenstvu zapazili su ga stručnjaci NK *Osijek* na čelu s trenerom **Ilijom Lončarevićem**, pa je, uz dogovor klubova, već naredne sezone zakoračio na prvoligašku scenu.

PRVOLIGAŠKA KALVARIJA

Po dolasku u NK *Osijek* ovaj stasiti Šokac ubrzo se nametnuo stručnom stožeru i zaigrao za prvu ekipu. »Dolaskom u NK *Osijek* započelo je ostvarenje mogeg dječaćkog sna. Igračima

koje sam do tada gledao i upijao svaki njihov potez, sada sam se suprotstavljao na travnjaku. U šest prvoligaških sezona za NK *Osijek* sam odigrao oko 150 utakmica i to je bio jedini klub u 1. HNL za kojega sam nastupao. U posljednjih nekoliko mjeseci odigrao sam petnaestak utakmica u drugoligašu NK *Bistra* iz Donje Bistre, a onda je došlo do transfera u Oman. Mislim da je kvaliteta nogometa u 1. HNL dosta dobra i izjednačena, a kod drugoligaša igrački kadar i ambicije ovise najviše o financijama«, kaže Viđaković.

U naponu igračke zrelosti više jakih klubova 1. HNL željelo je Viđakovića vidjeti u svojim redovima. Jedno vrijeme bio je aktualan odlazak u splitski *Hajduk*. Kad je sve izgledalo završeno, ta priča je završena, a transfer na Poljud nije realiziran. »Na vrhuncu moje karijere u Hrvatskoj postojale su kombinacije za potpis ugovora s nekoliko vrlo ozbiljnih klubova u Hrvatskoj. Od ovih ponuda, odabrao sam odlazak NK *Hajduk*. Prevagnulo je to što su bili klub s najbogatijom tradicijom u Hrvatskoj i najpoznatiji nogometni brand, kako

u Hrvatskoj, tako i u inozemstvu. Tadašnja uprava je pokazala veliku želju za mojim dolaskom i brzo smo se dogovorili«, prisjeća se Viđaković.

OZLJEDE I OPORAVAK

Glede ozljeda Viđaković i nije bio najsretniji. Baš u vrijeme kad je nogometno sazrio, pružao vrhunske igre i po mnogima trebao očekivati poziv od izbornika Vatrene došlo je do teške ozljede. Uslijedila je duga rehabilitacija i konačno, povratak na teren, ali je prilika da zaigra u *Hajduku* bespovratno prošla. »Jednostavno, nisam imao sreće. Ozlijedio sam se pri dolasku na Poljud i nisam potpisao ugovor. Znao sam da žaliti ne vrijedi, ta priča je za mene bila završena. Poslije bolničkoga tretmana obavio sam rehabilitaciju u Daruvarskim Toplicama pod nadzorom dr. **Božidara Egića**, koji je za ozljede kakvu sam ja imao najbolji u Hrvatskoj. Želio bih se zahvaliti i članovima obitelji **Jakšić** iz Daruvara, u kojoj sam bio okružen s puno ljubavi i topline i koji su mi u najtežim danima oporavka bili velika potpora. Nakon rehabili-

tacije uslijedili su naporni kondicioni treninzi pod nadzorom **Zorana Tadića**, trenera atletičara kluba *Slavonija-Žito*. Tadić mi je bio i najveći oslonac i u dobrim i u lošim danima u tom periodu. Tek poslije odrađenih kondicionih priprema došlo je vrijeme za ponovni kontakt s loptom i povratak na travnjak. U NK *Osijek* ostao sam još jednu godinu, a potom sam zaigrao za NK *Bistra*, gdje sam ostao 3 mjeseca. U drugoligaškoj konkurenciji nakupio sam dovoljnu minutažu u nogama, a potom je, malo nenadano, uslijedio ovaj transfer«, kaže Viđaković.

KRUNA KARIJERE

U vrijeme kratkog igranja u NK *Bistra* Viđaković je stupio u kontakt s **Philom Anomanseke** iz Londona, vlasnikom agencije *Xavi sports management*. U partnerstvu s agentom **Abdullahom Albalushijem Anomanseke** je realizirao transfer u Oman. »Glede mogega transfera sve se odigralo na brzinu. Trebalo je samo sjesti na avion, obaviti liječničke pretrage i potpisati ugovor. Riječ je o angažmanu za *Al-seeb* klub koji igra u 1. ligi Omana, a najpopularniji je u glavnom gradu Mascatu. Primljen sam odlično, a prvi sam Europljanin koji je zaigrao u njihovom klubu. S komunikacijom problema nemam, jer im je drugi službeni jezik engleski. Trenutačne ambicije su mi vezane za klub u kojega sam došao, jer želim korektno odraditi sve ugovorom prihvaćene obveze. Profesionalac sam i želim ispoštovati sve što su mi u klubu pružili, ali i agente koji su sudjelovali u momemu transferu. Nogomet volim odmalena, ukoliko zane-marim tešku ozljedu, mogu biti zadovoljan postignutim, jedino će mi igranje za Vatrene ostati nedosanjani san. Sada počinje drugi dio moje karijere, u kojem želim uživati, a sve buduće poteze vući ću u dogovoru s mojim agentima«, završava priču Viđaković.

Ivan Andrašić

***Lijepa lica dobre književnosti!
Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.***

Knjiga se može nabaviti u NIU »Hrvatska riječ« po cijeni od 500 dinara.